

SZÉP-LITERATÚRAI

A J Á N D É K

A'

TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNYHEZ.

---

1 8 2 3.

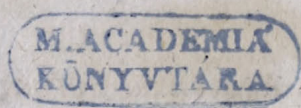
Harmadik Esztendei Folyamat.

P e s t e n ,

Nyomtatott Petrózai Trattner János Tamás'
betűivel 's költségével.

RÉPCZE MELLÉKÉNEK RAJZOLATJA,

Tördélék Levelekben. *)

(Világos és sötét fele.)

Ugy festlek, mint vagy. Beborultak e' Csillagid azzal
Hék Egeden, ha kevés hormos felhőcske lebegdel?

I.

Máj. 1820.

Megszoktam e már Répcze Mellékén: kérned, Barátom, a' természetiségnek azon egyszerű tónján, melyen körültem lakó Jóakaróim is néha szólítgatnak. Mit feleljek erre én, kinek azóta, hogy kilencz évi fiú az atyai háztól elszakadtam, 's idején korán idegenek között megszokni tanultam, olly sokféle helyeken mutata szállást sorsom vezérlője, hogy lakásom változtatása immár elmémben és szívemben csak igen csekély megzavaró változást okozhat; sőt, akaratom 's a' Magyar egygyik vele született Karaktere ellen is, ama' görög kozmopolita mondására térülök: „ott van honnom, hol jól dolgom“. De mit mondok, mit mégis? „A' Magyar egygyik vele született Karaktere ellen“, mely t. i. szülötte földéhez vonzódása. Ez ellen talán még sem vettek. Mert Répcze Mellékére költözködvén nem Hazámat, — dehogy téged, kedves Hazám! — csak születésem földét cserélém fel más vidékkel a' Hazában. Nem is a' föld az, mi az embert valamelly helyhez lecsatolja, hanem az emberek. Valaminthogy nem a' vidék az, a' mi velünk lakásunkba beleunat, és azt megkeserülteti; hanem teszlik azt is az emberek. Annyit mondhatok, hogy előbbi lakhe-

---

*) Öszveszedte Ncz. Szecsődy János, T. Veszprim Vgye Biztosa, kihez íratlak volt.

lyeimet Répeze Mellékén sinleni még eddigelé nincsen okom. Levegét ugyan vidékünknek, ha Fizikus levegmérővel méreceskélne, a' parti vizenyős rétségek, mocsárok és lapásos fekte miatt átaljában, ő nem tartaná egészségesnek, azt jól tudom: én azomban, sok százakkal egygyütt, kik velem ugyan azt szívják be, levegünket egészségemre válni tapasztalom; azért a' Fizikust is bizvást méreceskélni hagyom. Több jelentésű tárgy annál a' kutviz, mellyet ha valamelly csudatévő Próféta, ezen átmentében megorvoslana, igen megköszönnénk neki. Mert azt, kellemetlen, meszes és sötét, néhol pedig széksós földek körül egészen édes szesze miatt alig ihatni. Szerencse, hogy helyel helyel találtak mégis jobbacska vizek, mind kutakban, mind mezei forrásokban, névszerint a' Metőcz - Ere partjain. — 'S most kivált, midőn a' természet viszont megifjudik, hol volna vidéke e' Hazának, melly szülöttének nem tetszel. Itt is olly kellemes a' tavaszi Nap verőfénye, mint nálatok; az alabb földön. Itt is ki bujt már a' zöld fű; hajt az erdő; nevelkedik rozs és buza, e' vidéknek főbb kincsei. Szőlőink, néhány Határtól megválva, nincsenek, De hová is tennők levét, a' vizvette föld miatt pinczékre minnyájan szert nem tehetvén? Csakugyan terjed a' szőlőmivelés e' vidéken is. Egy helyen, magam tudom, nem rég metészének ki e' végre ujj szegélyeket, Hanem szőlő helyet bezzeg vannak termékeny gabnás földeink és zsiros réteink — ezimere tájunknak, — mellyek a' borralót is megadják bőségesen. Még csak nem sokkal ezelőtt, ha kimenék a' szabadra, mindegyre hallám a' cséplők neszt, kik az erősebb gazdáknál, a' vidék szokásaihoz képest, az ősszel asztagokba rakott gabonát teledszaka csaknem újjig elesépelik a' pajtáiban. — Elfutólag haddirjam ide, hogy nálunk 20 kévét raknak egy keresztbe. — Gyümölcsöseitekkel sem

dicsekedhetünk ugyan ; azonban egygyikünknek másikunknak itt is vagyon kertjében egykét cseresznye —, baraczk , körtvély , szilva-fája. Nyári gyümölcseivel tartja a' felső Répcze-Mellék az alsót ; télre pedig a' Pinka-fej és Hőszeg táji német szomszédok gondoskodnak rólunk , kik késő ősszel almával , körtvélyel terhelt szekereiken nálunk esztendőnként megjelenni , és gyümölcseikkel beünöket faluról falura gabnaceserében megkínálni el nem mulasztják. — Még azt se véljétek , ti Bakonymellékiek , hogy mi itt télen fázánk és dideregnénk. Mert ha nem válogathatunk is a' Bakony Hőrös és Cserfői között , de azért ne féltséte , engem Barátom , mert mi sem melegsünk minnyájan csak tűzők és szalmatüznél. A' kisebb 's osztott erdőkön kívül a' Himodi , Hali , Acsádi erdőkől őszenként elegendő 's alkalmas tüzelőfát eresztenek árba az Uraságok , és pedig jutáynin. — Mi kellene még is több ? A' vizekből eredő gyönyörködések és haszonvételek e ? azokból éppen bővölködik e' kis vidék. A' vízmalmoknak és kishalászatnak hazája ez. Hivált ilyenkor tájban , míg a' szoros mezei munka elő nem áll , s' földnépének ráérőbb része órákig elhalász a' Répcze vizében ; 's nem haszon nélkül. Maholnap leszsz divatja a' fürdésnek is ; 's bár volna vele egygyütt az uszás mesterségnek jobban mint van ! A' malmok munkás zörgéseik pedig itt soha meg nem szűnnek. Elölök a' Répcze partján mendegelő semmi képpen se mehet el ; olly sűrűn vagynak egymáshoz. Minden egyegy parti helységnek külön malma lévén , egygyik nesze mindig elhallik a' másig.

Illy áldott 's eleven vidék Répcze Melléke. 'S reményelem , nem fogod kérdeni többé , megbarátkoztam e vele. Mert megbarátkoztam mind földével , mind lakosival , de a' kikeről majd más uttal.

Jun. 1820.

Volt az idő, Barátom, midőn e' tájakra készülésem híret hallván, mint erre járatlan, résztvevő szívvél tudakozád tőlem, minő tája legyen az a' felföldnek, mellybe elbémenendő volnék. Akkor még egy tudatlanságban léledzék veled; azért voltaképpen kívántató választ sem adhaték. Mint e' vidéken esmeretlen indulék meg Nagy-Győr mellől. Utitársom vala kalauz is. Tó- és Rába-Közön által mene utunk. Czirák Helység Határába érvén monda Utitársom: „itt ez már Répeze Melléke.“ Megörülék, mint ama meszsze szarándok Satóbrián (Chateaubriand) Jéruzsálem megpillantásakor; midőn Palesztinán átkésérő kalauza azon domb tetején, mellyről meglátszik a' szent Város felsikolta: „Elkodszt (szent vagy)!“ Elkodszt nékem, mondék magamban, Répeze kies tája! Te fogadsz be engem kebeledbe, te adod meg oltárimat, tűzhelyimet. Hagyján, hogy a' Földleirók könyveikben te nem neveztetel sehol; én nem halgatok terólad! — Tudom is most már, hogy Répeze Mellékének itt azon Helységeket hívják mindöszvessen, mellyek Soprony Vármegye délestei szélén Himodtol, vagy leginkább Cziráktól fogva, melly körül Repezének a' Rábával öszveszakad, 's nevevesztett lészen, nyugott felé Hlastromig és fel a' Németségig szélyt feküsznek, a' Répeze folyó ágazati között és körül. Lovakon hoszszban is fél nyári napi járó föld csak. Vármegyénk és az illető Győri Püspöki Megye Földabroszának elkészítése mindeddig a' dicséretes szándékban állván függöben, Görög' Atlászanál tökéletesebb Földabroszra e' vidékre nézve nem utasíthatlak. De, mondhatom, nem utolsó vidéke Országunknak vagy szemre is. A' sük tér láthatárain tiszta idővel kellemesen kékellemek előmbe távoldad a' Somlyó és Ság hegyei, közelebb

pedig a' Sopronyi, Kőszegi, Lánzséri, Német-Ujhelyi. — Sokszor hova pupu — hegyek, melly utólsók, a' figyelmezőbb földnépének, égszersmind Időpróféta gyanánt is szolgálnak. Lakhelyemtől egy kis futamatnyira foly el maga a' Répcze, mellynek innenső, tulsó partjain helyes sétikálás esik. A' sok hidak 's bürük rajta, — mellyeken készakartva csak azért is áltme-nyek, mert emlékeztetnek ama' sokat jelentő kis fel-írásra, melly néha napján, Paszszó alatt elevezvén, a' Dunahidon meglepéssel szemembe tűnt: „áltmene-
tel minden!“ — egy kelő (Fuhr) Helységünk tövében; azután a' zsilipek zuhajja, a' malmok zörgése, a' par-
tokon szélyedező barmok, a' meszszül hallatós kakuk-
szózat, a' Halászmadarak' fütyölési, a' rétek illatja, a' kaszások pöngetése, közbeközbe a' vadászok dur-
rantása, néha szinte a' Delibába *) szép tüneménye: mind megannyi ártatlan gyönyörködések, mellyeket ingyen ad itt a' Természet mindeneknek, valakik azokat elfogadni és böcsülni eléggé egygügyűek. 'S most menj, kedves Barátom; nyulj Horácz után; keresd fel benn „Hoc erat in votis“ (Sat. II. 6.), és érezz vele 's barátoddal.

III.

Oct. 1820.

Valami nevezetes ujságot írjak e? Répcze Mel-
lékén ez esztendőben valóban vagy on is olly nevezetes
ujság, melly méltán az egész közönség figyelmét ma-
gára vonja; 's reménylem a' tiedet is, Barátom, ki-
nek legközelebb a' Sárviz körül hasonlóra vala gon-
dod és hivatalos ügyelésed. Érteszsz immár. Gondo-
lom a' Répczének, ennek a' példátlan csavargásu,
ágasbogos, kártékony folyócskának, egyenesebb fo-

---

*) L. Természet Csudái etc. Irta Kis János. Poson. 1808.
96. l.

lyásu mederre vetetését. — Így tehát, a' mit Rába, Répcze felől régóta már rebesgettek 's jóvállottak, Répcze részéről a' két szomszédos Vármegyék egygyetértésével, ugyancsak végre hajtattott. Tudnivaló, hogy került e' munka a' rétek Birtokossainak nagy áldozatjaikba, és, parasztossan szólván, sok emberzsirba. De a' közjóért a' derék polgár kész szívvvel nyújtja áldozatját; és az egész test jobbvoltáért inkább néhány tag szenvedjen. — Széle az ujj mederne 3 1/2, mélye 3/4 ölnyi. — Nem is adódott ez által Répczének külön vett erányzás; hanem a' régi meder meghagyatott mindenütt ott, valahol a' kimértt 's egyenesebb ujj meder utjába bele esett. — Czélerányosan ütött e pedig ki ez intézet; mit nyertek vele a' Répczemellékiek, mit sem: meghatározni nem én dolgom. Annyit azonban láthat minden, ki be nem kötött szemekkel néz, hogy az árvizek most is elborítják réteinket; sőt mintha most még annál erőszakosabban és hirtelenebben rohannának alá a' hegyekből mind malmokra mind mezőségre, mennél kevesebb akadékaik vagynak a' folyónak futásában. Esőzésekkor, melly vizár az előtt napok jártával érkezett csak el mi hozzánk, most ide fut 24 óra alatt. A' meder vize ugyan, sokszor, melly hirtelen feldagad, olly hirtelen meglohad: de nem ugy a' kiömlött vizár, mellyet olly hamarsággal elmenni, mint jött, gondolni is képtelenség.

A' folyókat regulázni annyi, mint a' Természet munkájiba markolni bele: a' mi bár teremői hatalmára, de egyszersmind tehetlenségére is embernek igenigen oda mutat; mivel ritkán üt ugy ki, mint előre kiszámítva vala. Így bölcselekédém én szép papossan. Hát te, kedves világfijam?

Való is az, Barátom, hogy e' vidéket különös vágatu emberek lakják. Valamint az alólról felutazó a' Répczén általjön, és Soprony Vármegyébe lép, azonnal veheti észbe a' Répcze Melléki szellemet. Idejöttöm után legelsőbb is a' köznép magyarságára levék figyelmetes, mellyet néhány kifejezéseiben nyelvtudományossan hibásnak kell mondanom. — Midőn együtt társalkodván, és amaz Epikúroszi *καθε βιωσας*-hoz *) szabván magunkat, tudományos homályban éldogelő két boldogok mi, a' régi magyar Irókat felforogatánk, 's a' vén Csepregi Postillán is áltörténk: emlékezhétel, Barátom mifele provincziálizmokra akadánk ott. Én itt mind azon néma betűket életben találám. Répcze Melléke vala t. i. azon könyvnek szülő földé; és mái nap is annak nyelvén beszél itten a' közönség. Csak azt hozhatom fel például, a' mit már itt laktom ólta megróhattam. Egy ábkor, egyébkor helyett; én kell, te kell, ő kellett meg tenni, e' helyett: nekem kell, néked kell 's a' t.; teszszök, tettök, mondjok, hiszszök, e' helyett: teszszük, tettük, mondjuk 's a' t.; aztom, azt tartom; nepestig, napestig; csakmen; tópu ni, pótolni; ergerlés, házsártos; lecskálni, böngészni. kórészni; kelő, vizen általjárás; meg ontozott, megkölykezett, malaczozott; esseg, ismég: góczá, récze helyett. Az é itt is, mint túl a' Duna egyéb vidékein, visító i hangon mondatik ki ezen szókban: mellik, ilegisz, bikessig 's t. eff. Mellyek között, látnivaló, a' Répcze Melléki Magyar sokat a' Némétől vett nyelvébe

---

*) Megvonatkozva élj; "Cum grano salis érve t. i.

által; kívül közel szomszéd is. — Más jelenés, melyben a' Répcze Melléki szellem kitűnik, az udvariság és a' beszédbeli böcsülettudás, mellyet vagy hasonlóképpen városi német szomszédinak, vagy az egymással társalkodásnak, 's kereskedői forgandóságnak köszönhet ezen vidék. Volt, nem volt szerencsém; alázatos szolgája, szolgálója maradtok; ajánlom magamat; urasága, aszszonyasága, ü- (ő); maga, 's más illetén tisztelkedő kifejezések itt sok legközrendűbb embernek is szokásában és nyelvére vagynak. — Aztán a' Répcze Melléki ember, különösen a' ki kereskedik, hajtogat, szekercz, vagy az alföldi pusztákra nyomtatni jár, megfordul az Országnak legmeszszebb alsó részeiben: de akárhány közül is könnyű ráesmereni. A' közember apró loyakon jár, egyenes oldalú rövidke szekéren, mellynek haslófája nincsen; maga az ember jobbára posztó ruhás, kék vagy zöld színekre; köpönyeges; még szüre is köpönyeg formájú; kalapja tompa pupos; nemességében nemzeti büszke, de egyszersmind fölöttébb kényes is; szélesapó, mágaért kitenni szerető; főképpen pedig mint már mondtam, beszédében udvari és tudóska, — magyarságát, nem is említvén. Bizonyára, Timlich erre utazván, nem gondolnám, hogy magasztalt Magyar és Horvát Országai Kosztümek *) közé egy bokor Répcze Melléki Lakosnak is képmassát ne vette volna.

V.

Dec. 1820.

A' Répcze Melléki nevezetességek közé való. — De mire is térülök, mire viszont! Attól tarthatok, hogy már nevetséges leszek előtted, annyit felhordván

---

*) Chr. Rösler Gemeinnützige Blätter 1817. 1818. 1819. szerteszélcyl.

vidékemről, mintha Bengáliában, Eldoradóban vagy Szaturnusban lagnék. Hanem még e' jegyzékemre méltó leszen ráhalgatni Barátomnak. Mert, hasztalan! csak egy kicsiny vidékkel is tökéletesen megismerkedni, annak minden nevezetességeit kitanulni, időt kiván. Már mióta figyelmezek Répceze Mellékének különösségeire, és még sem lehetek kezes, hogy azokból leveleimben semmi ki nem maradt.

El nem mellékelhetem tehát azt is jegyzésbe tenni, hogy Répceze Melléke régtől fogva Magyaroktól megszallt vidék. Olly Helységeket is mutathat ez, mellyek eredetöket az első Magyar Királyokig felvihetik. Némelly pór Helységek pedig, névszerint Bű és Heresztény, a' mellyek hajdon a' híres Templáriusok birtokában állottak, és azoknak eszközölésök által vámadózás alól Országszerte kiváltva (privilegiálva) vannak, ezen joggal mái nap is élnek bántatlanul. 'S szölli bár magad, Barátom, nem kész mulatság e illy kiváltott parasztot látni uton, ösei Erdemeinek érzésében elnyargalni a' Vámsorompók alatt; 's nagyfennyn ezt kiáltván be a' Vámos Úrnak: „hegy-hó, Bűbe' lakom, nem tartozom vámmal!“ félre tett kalappal elkerülni többi jobbágytársait, kik ott megállapodni és vámpénzeiket beadni kénytelenek. Minap láték én egy ilyen Utast kender gyeplővel kenderhám-mal, 's jót nevték a' pajkoston. — Lehetnek másféle is, sőt tudom, vagynak is Országunkban illy Helységek feles számmal. Te, Barátom, a' Bécsbejáró Szent Gáliakhoz tehetd őket.

VI.

Jun. 1820.

Nincs különben! A' jótétért nem jóval, hanem megszóllással, kissebbítéssel fizet a' világ. —

Hogy azon Balatonparti Jámborok, kik bizonyos járatban vidékünket is befutották, levelemet hozzád megvívék, azon szerencséznek magamnak, és ebben ugyan szavatartó embereknek tartom őket, de azontúl — többeknek sem. A' hálátlanok! Holott, ne legyen panaszképpen mondva, elég jóval valának hozzájok a' Répcze Mellékiek is; és jobb lett volna a' Pribékeknek két kézzel melyöket verni, mint egy ferde ujjokkal ránk mutatni. „Csak a' sok árvizet látták; a' szűkült ember panaszát hallgatni nem győzték; ott az ember egymás hátán; a' faluk majd hogy egybe nem ragadnak; nem diszlik a' marhatartás; a' gazdaság csekély, pedig Ur minden ember.“ Így festeni Répcze Mellékét; ezzel hordozni bennünket a' Hazában! No, Vendégek, elvárván elvárunk máskor beneteket.

Engedd, Barátom, hadd ezáfoljam meg ezen tudatlan Utazók rágalmazó hirteléseiket. Ők, igaz, olly esztendőben találának erre botlani, — ez egyszer életökben, melly vizes és sok esőzéssel járó esztendő, a' mi pedig nagy veszedelme Répcze Mellékének. Az illy időjárások nemesak a' réteket iszapos árvízzel elborítják, 's a' ritka kövérségű lóherés füvet, melly apró, mint sáfrány, a' marhának dögleletes téli eleseggé változtatják; hanem a' szántóföldekben is vízvesztések által tetemes károkat okoznak. Egyébiránt a' Répcze Melléki széna híres széna; és szárazabb esztendőkben olly kaszáló rétekre, mint csak most is látni dombainkon, nem találnál nagy darab földön. De, hogy eligazodhass ennekutána akármiféle híradásokon mifelőlünk, ez legyen általános jegyzéked mindenünkről, hogy kevesünk van, de az jó; és többet ér az alávaló soknál. A' Gazdaskodás nálunk csak miniatúrában jelenik meg. Határaink szűkök, de bő-

esősek, 's méltók, hogy minden kis föltjok haszonra fordítassék. Meszsze kiterjedő legelők nemlétében juhaink, lovaink éppen csekély számuak; szarvas marháink sem legelészhetnek kinn gulyánként, mivel a' kijárók nyáron által is jászolról várnak: de a' mennyi van, az jó. Kiváltképpen a' Répeze Melléki vonós marha izmos, szálás és temérdek testű, úgyhogy a' melly dolgot más, baromtársokkal magokvető, vidéken négy 's hat ökrrel tesznek, azt itt könnyen végbe viszik kestövel is. Sőt lóra sines szükség mellettök. Melly jövedelmet nem hoznak be a' nevendék rideg marhák, behozzák azt a' drága szénát, sarjut termő rétségek, a' rajtok repdező munkás méhek, és a' télen által istálókon bizó tulkok. Ugy vedd, Barátom, hogy Répeze Melléken a' télkivüli istálóra szorulás is, mellyet minden talán rövidségnek nézne, nyereség; télen kivált a' kereskedő majd minden jobb gazdaháznál talál hízó ökröket, mellyek ledarált gabonaszémmel tartatván, ha helyben fel nem kerestetnének, a' virághéti (ugynevezett kövér Pénteki) vásárra hajtatnak fel Soprony alá, hol az Ausztriai mészárosoktól jó árron megvetetnek. — Hogy pedig a' szükkölködés itt inkább honjában volna, mint egyébütt, azt is csak úgy értsed, Barátom, mint olly emberek beszédét, kik csupán széles határok, sinorra vett csinos Helységek, minéműeket látánk 'a Bánátban, téres belső Fundusok, czimeres épületek, rakott kertek, szóval a' szembetünőnek soka után tudnak itélni. Répeze Melléken az való, hogy te mind ezeket hijába keresnéd a' köznép körül. Ennek hajlékai, többnyire talpakra, minnyájan zsupphéjazattal épültek, tekintetlenek. De annál bizonyossabban feltalálnád alattok, még az igen szegénynek látszó alatt is, a' minden dolgok rugótollát, a' pénzt; mellye' vidéken, ugymint felföldin, és kereskedői szellemün, inkább ke-

rül forog, mint alábbfelé. Kicsinyében nálunk majdnem minden ember kereskedik, ki szarvas, ki sörtés marhával, ki gabnával, ki borral, edénnyel, és más aprólékkal. Elannyira, hogy e' vidéken a' kiskereskedés egész indulatosság. 'S vajha az ne volna tulajdona minden indulatosságnak, hogy a' neki tömjénező papot előbb utóbb' áldozattulkárá teszi! Egy példássan tartott, 's csak még Posta híjával való országút is, Sopronyból Sárvárnak, e' vidék közepén megy keresztül. E' környülállások minnyájan könnyebítik a' lakosoknak a' pénzérdemlést. Az alföldi Magyar tehát nagyon csatlakozik és gunyol bennünket, ha, áltmene tezen, Répeze Mellékét mostoha élőföldnek ki áltja ki, mellyen csak sanyarogva lehetne meglakni. Mert a' Répeze Melléki lakos, míg sorsán fölül nem vágyódik, mindenkor megélhet tisztességessen; még akkor is, ha az il dolce far niente-t választja szimbolumának, és a' dolognak könnyü végét keresi (a' mit mégis tesz): hát, a' ki az érdemelés mindenmü ágait kézen fogja, és az erősbféle dolgot is örvendi! Az ittlakó akármikis termesztvényét jó drága pénzé teheti. Gabnáját helyben is úgy eladhatja, mint a' Sopronyi vásárban. Már pedig, nem de úgy e? ha erszényében pénze vagyon, téve van szükségeimről. Mellyeknél fogva, pénzes kenyérrel élni, nálunk nem jelenti a' nagy inséget, mert az illyenkor, aratás felé, nevezet szerint a' kézmivesek, szekerezők, hajtók, zsellérek körül a' bő esztendőben is valami mindennapos jelenés. De azért ne vélje senki, hogy az idevaló lakos valakinek dicsértebb élőföldére elkiváncoznék: sőt szintolly nemzeti vonzódással és hűséggel ragaszkodik születése földéhez, mint a' Hazának akármelly tökéletesebb vidékein megtelepült polgártársai. Neveli ezen vonzódást még az a' kör-

nyúlállás is, — melyet hírmondóid nálad híjján gyanánt adának be, holott egygyik elsőségünk, — hogy a' mi vidékünk néppel rakott szelid vidék. A' Helységek sűrűn következnek egymásra. Minden fél, sőt fertál órányi földre érhetni falut gyalog is. Az emberek egymással társalkodások, közlekedések gyakorabb, és közelít a' városiakéhoz, kikhez közelis lakunk. Sárvár, Szombathely, Kőszeg, Soprony 3 — 4 mértföldnyire esnek tőlünk körben. Ennek természeti következése az, hogy az erdőháti és alföldi Szegény Legények barátságos látogatásaik elől bátorságban lakozunk; fontos uj híreket hamar meghallunk; a' gabnapiaozokat közel érjük; ellenben az is, hogy mindenféle fényűzés, pazar, pompázás, és valami csak ezek késérésében az erkölcsökre és életmódra nézve is jární szokott, itt hon vagyon. Ama' Természetnek hivebb fíja, a' Palócz, nálunk felfordult világra, és magának éppen ellenmássára akadna *) kivált szembetűnő a' Szép Nemnek öltözeti bujálkodása. Füstílkéket nyilvános helyeken pénzért sem láthatnál. Csinos, módís ruhácskájának, törík szakad, kell lenni mindenikének. Gyönyörűség szemlélni e' félvárosias vidék népeit módósan néki öltözködve, Innepeken a' Templomban, Lakodalmakban, Temetéseknel, vagy a' Szemerei, Káli, Szentgyörgyi, Csepregi közel vásárhelyeken, miként jelennek meg, mint egy versent pompáskodván. Illyetén nyilvános öszvesereglések alkalmával láthadnád legjobban. — De mit foglalok több papirost azon emberek megezáfolásával; úgyis már nem levelet, hanem egész mentőbeszédet írek öszve. Felelek már a' többi tárgyakra, melyek mindket-
tönket közelebbről illetnek.

---

*) L. Tud. Gyűjt. 1821. II. Köt.

Sept. 1820.

Megírák egy tömött hosszú levelemben, mint jelen volt tanú, azt a', mi múlt hónapban, Hismartonban tartatott, fenyés Vármegyei-Tisztválasztásunkat, melyben éppen a' Répeze Mellékiek játszák a' leg-hatalmasb felekezetet. — A' felénk utazó, a' sűrűn egymást érő Urasági és Földes-Uri diszes Laképületekből egyébberánt is következtetheti, hogy Répeze Mellékén a' Magyar Uri Rendnek lángját találni fel: de ezentúl már mi azzal is méltán dicsekedhetünk, hogy Tekintetes Vármegyénk tisztviselő Személyzetének Tagjai nevezetes számmal, és éppen a' legfőbb Ranguak Répeze Mellékén tartják lakásukat. — Nem jeles vidék e ez, Barátom, falusiban; mellyen közelesen olly sokféle ember feltaláltatható, nem különben, mint városban? Vagynak itt Főrangúak, különféle Hivatalbéliak, Egyházi, Világi Renden; dologhoz értő jelessen tanult Férjfiak, kik között a' Magyar Literatura is, megnevezve a' Tudományos Gyűjtemény és Nemzeti Ujságaink számlálnak kedvelőket; nemesek, félnemesek (Szabadosok), haszonbérlok, Kontraktualisták (Szakonyban), jobbágyok, zsellérek, kisboltosok, kereskedők, gazdászok, szekerezők, hajtogatók, magyar német kézművesek ezéhestül; zsidók. Ezekon kívül helyünkbe jönnek itt is a' sok butyros kalmárok portékáikkal, a' bálizsok fűszereikkal, a' Hiénezek magvaikkal és égetett italaikkal; az olejkárok; drótos, üveges Tótok; tyukászok majd mindennap; rongyszédők, kéménseprők; nyáron aratni a' Németek, kaszálni pedig a' — nem! Barátom, a' Hornyákok hozzánkig nem jönnek el; helyettők, de annak idejében megvillanak nálunk a' felső Országiak malomköveikkal, a' Ballatonmellékiek pedig boraikkal. Nagyobb bátorságunkra még a' Vármegye Pandurai is vidékünkön tanyáznak állandóssan, Csapodon. Szóval, az életnek akárminémű lelki testi szükségéről itt van, ki tegyen. Csak, fájdalom! egy maradt ki. Megmondjam e? Magáról az Életről nints mindenképpen gondoskodva; mert a' betegnek itt nincs — Orvosa.

Nagy-Geresden: EDVI ILLYÉS PÁL.

S O M L Y Ó.

1.

Somlyó! mely mint egy Hőszál az
Oceán' közepében,
Égig emeltt fővel állasz
Kies Földünk Keblében
Somlyó! a' Haza', 's e' Megye'
Nagy Emlékje, Nektár-Hegye!
Hires, magos, Somlyó-Vár
Szívem, 's Szemem rajtad jár.

2.

Homlokod a' Borostyánok
'S Cser-Berkek' zöld Biborit
Viseli; — a' Nap' Lángjának
Arany Tengere borít;
A' Természet áróházott
Nektár forrásiba ázott
Szőlő Lugossal fedez,
Mellyből Esz, 's Tűz csergedez.

3.

Ah! de omlanak Váradnak
Ingadozó Falai,
Alattok nyögnek, 's hervadnak
Nagy Öseink' Hamvai
Néma Kövek, mohos Hantok
Hevernek, hol hajdan Lantok
Zengék a' Vitézeket
Szerelmet, 's Vig-kedveket.

4.

Idők! miért gázoltátok
Porba, a' mit e' Halom'
Vállán rakott, 's bizott rátok
A' Magyar-fény, 's Szorgalom?
Szép Literatura.

Idők! hatalmas kezetek,
Ti rontatok, 's építettetek,
Emelkedjék hát fel már
Omladványiból e' Vár!

5.

Hazánk erős Védangyala
Szárnyával fedi felül;
A' Magyar-is fényes fala
Rözt majd ditsősséggel ül;
Harja Vitéz, — jó erköltse, —
Feje sok Századok' böltse, —
Hív lesz e' Várba-is hát,
Szeret Királyt; és Hazát!

* *

Igaz Magyar! Jó Barát!
Igyuk Somlyónk' Poharát!

A' V É G Ó R A.

Lassan pislog Életem Fáklyája
Talán nem sokára elaluszik, —
Bágyadt testem, illy rövid pályája
Elején, örökre elnyúgoszik;

'S, majd egy néma sir fagyos gyomrába
Zárva, vissza-ér szülő Annyához.
Lelkem pedig, ama jobb Hazába
Reppen, Dicső Öseim Árnyához.

Nem háborít Létem Vég Órája,
Nem folyt kezemről Barátom véré.
Az elnyomott Özveggy, 's Árva szája
Rám bosszút, az Egektől nem kére.

Csendes kunyhómban békén viseltem
Vad Sorsómnak rám mért keménységét;
Várván, hogy a' Végzés már soká nem
Halasztja, felmentő kegyességét.

Csak a' fáj: hogy keveset tehettem
Mint erőtlén, a' Nemzet javára; —
Darabos pályámon nem mehettem
Áldozni, a' Haza Óltárára.

A', már bimbójában sorvadozó
Virág alig nyitván kellemeit —
Egy nagy mérges fergeteget hozó
Szélvész, elsodrotta leveleit! —

Nincs hát a' mi magához vonhatna,
Nincsen itt többé semmi Földi kény',
Nincsen a' mi vissza bájолhatna,
Nincsen olyan megnyugtató Remény.

Túl' a' Siron lehet csak boldogság,
'S, jutalom a' valódi érdemnek,
Ott, a' tettetett alázatosság
Nem bókol, holmi vélt félistennek. —

Óh! hány márvány kriptáknak falába
Véssetnek be a' képzelt érdemek?
Hány silány homok domb oldalába
Nyugosznak, a' Hazafi tetemek?

Hány büszke, ércz oszlopba vágatta
Nagy Öseit, 's Nemes eredetét,
Hánynak; csak a' szomszéd hely se tudta
A' közjóért elaludt életét? —

De kit fog mégis majd a' később kor
Magasztaló hangon emlegetni;
Ha a' Virtust, és a' Vétket, a' por
Halma alá nem lehet temetni?

En, nem vágyok pompás temetőre,
Nem kell a' halálon trucczó hír,
Nem számlálok semmi jövődöre,
Nevemetis nyelje el a' gyász sir.

Setét vermem gyengédeden fedez
Egy Szomorú Fűznek árnyékába,
Mellyen játszi szellőcske lengedez
Az elnyűgovó Nap alkonyába,

Csak Hlárím egy Nefelejéset hozzon
Gyepedző hantjaim ormójára:
'S, egy pár könyesepecskével áldozzon:
Emlékezetemnek utóljára!!!

JAKAB MIHÁLY.

V Á G Y N O R I R A.

Ámbár erántad néma volt
A' szép Hhlórisz, mint a' sírbolt,
'S kecsajkai hozzád nem szólának,
De annál többet mondanak,
Nem titkoló, sokat jelentő
Pillantati, midőn rád szóllának.
Mellyekből nyilván értened
Lehete ha ész van benned:
Mit? — hogy ki nem szenvedhet ő!

SZERÉNYI.

Méltóságos Gróf KOHÁRI ISTVÁN Úr Ö Excel-
lenciájának Munkátsi fogsága alatt, önnön
maga által irt, FÜZ-FA nevű Verseiből,
egy két Töredék.

Az ezer hét száz hVszadik esztendőben
ELtVnkeL eL-foLYó s-enYészö VŐDőben. *)

Magyar Országunk elveszett szabadságán,
s-Török igájában esett sorsán,
jaj igen méltó kesereg nem.

Mi édes Hazánkunk, romlott országunknak,
tekintsük meg sorsát
az előti fényét, dűcsősége színyét;
s-mostani romlását,
győzedelmes voltát, szabadsága fogytát,
s-végő pusztulását.

Illendőnek tartom, 's méltónak álítom,
juttassuk eszünkbe,
Átilátol fogva, az üdöt számlálva
vegyük fel elménkben,
régí szent királyink, jó hírű eleink
mit nem vittek végbe.

Országunk kövárít, terjeszték határit
tengertől tengerig,
rontották megverték, ellenségek veszték,
sokszor majd egy lábíg
szép nagy szabadságban, nyert diadalomban,
éltek együl egyig.

---

*) A' mint kipuhatolhattam, ezen Eredeti versezett ne-
gyed részben jött ki, de hogy hol? annak végére
nem járhattam. Megtartottam, az akkori Hor' írása
módját. —

Zsiros hazánk földje, mindeneknél kezdé,
nagyon híresedni,
annak szabadsága, kincse gazdagsága
méltóságban lenni,
gyümölcsének ize, sok szép folyó vize,
kívánságba esni.

Nem volt de senkinek, modgya ellenségnek,
hogy ártson hazánknak,
az még örüllői, sok erős bajnoki,
egyesek valának,
Hargyokkal s - karokkal, távozott károkkal,
oltalmat tartának.

Élteket nem szánták, véreket ontották,
oltalmáért ennek,
lefolyt kargyaikon, s - elfolyt karjaikon,
vére ellenségének,
vérekkkel s - éltekkkel, s - győző fegyverekkel,
hirt nevet nyertének.

Egyező fegyverek, s - kiterjet jó hírek,
Táborokat győzött,
szívek merészsége, s - karjok erőssége
hadakat elűzött,
zsinegre pórázra, kötöző rabszijra
sokakat fölfűzött.

Egyenlő erővel, s - megegyezet szível
mindenre reá értek,
tréfából játékból, s - olykor mulatságból,
nagyot végben vittek,
széles ez világban, magok határában
senkitül sem féltek.

Zöldelle virága, hazánk szabadsága,
Keresztyén világban,

annak méltósága s - jó illatu szaga ,
megvala hazánkban ,
böcsület tisztesség , bátorság s - vitézség ,
hazánk fiaiban .

Ah nehéz mondanom , s - méltó megsíratnom ,
oda van virágunk ,
dér azt elsütötte , s - már körövé tette ,
oda szabadságunk ,
esonkula s - elromla s - rólunk mind lehulla ,
régi méltóságunk .

Szabadságunk fordult , mert Magyar meg hodult ,
adó füzetésre
az régi méltóság , szabados Uraság ,
Jobbágyos inségre ,
gyalázatos iga , s - annak ocsmánysága ,
elviselésére .

Az előtt strázsája volt hazánk bástyája ,
az Kereszténységnek ,
nevezetes hire majd éig felére ,
Magyar Nemzetünknek ,
szüntelen nagy kárt tett , ellent állot s - vétet ,
Pogány ellenségnek .

Török adajának , terhét igájának ,
míolta felvette ,
öszön ostor járom , melly nékem is károm ,
forognak előtte ,
régi titulussát , s - ahoz való jussát ,
immár elvesztette .

Örüly tapsoly pogány , álnok hamis Czigány ,
az Magyarat megtsaltad ,
Hedvedre nyergeléd , mind addig kerüléd
meg is zaboláztad ,

jobbágyoddá tetted, s - igád alá vetted,
láb alá tapostad.

Győzte kis erővel, örökös hírével
sokszor Táboridat,
álgyuidat nyerte, hadaidat verte,
s - tépte zászlóidat,
juttatta homályban, csak nem fogyásában
tündöklő hőldodat.

Agák Besliákkal, sok Bulyok Passákkal,
egy lábíg vesztenek,
Békek Emingékkal Passák Vezérekkel,
rabbokká estenek,
az Fő Ispaiak, Zahin Csorbasiak,
sartzot füzettenek.

Nem kell immár félned ijedned rettegned,
hajdu Katonától,
éles fegyverektől, megvetet lesektől
s - vitéz próbáitól,
Szabadon sétálhatsz, hol akarod járhatz,
békével ezentől.

Egyenetlensége, dagály negédsége,
hozta azt Magyarinak,
tudom hogy nem tetczik, csúfosnak is látczik,
hajdu Katonának,
szolgállyon hódulyon, lábodhoz borúllyon,
s - tarcson ő Urának.

Ontotta véredet, levágta fejedet,
az hajdu Katona,
rabolta predálta, javaidat dulta,
bár most is úgy volna,
szivessen kívánnám, s - valóban akarnám,
Most is ölne vágna.

Ah keserves inség, szörnyű keserőség,
fügni pogány markán,
nagy terhes adója, s - felváltalt igája
van már Magyar nyakán,
jaj pedig jaj annak, valaki pogánynak,
ül szekere farkán.

Az eő jármát vonni, igáját hordozni,
nem kicsiny mesterség,
jutni őltalmában, s - esni hatalmában
keserű dücsőség,
jobbágyává lenni, s - kedvére szolgálni,
nem is gyönyörűség.

Gyöplün hajtva sújtyák, sújtogatva hajtyák,
ostor korbács éri,
ebül vagyon dolga, valakinek iga,
nyakát hágja s - töri,
nehéz adózását, mint járom vonását
keservesen tűri.

Magyarnak üstöke, zabolázó féke,
vagyon már kezében,
esküt a' Pogánynak, Töröknek Tatárnak,
minthogy hivségében,
levágja barátyát, Attyafiát s - bátyát
öldöklő mérgében.

Törökkel Tatárral, fölötte nagy káral,
Országunkat rontya,
ontya kereszténynek, vérét Nemzetének,
s - hazánkat pusztítja,
kegyetlenségével, s - törökösségével,
Istentis boszontya.

Eztet mint sem érnünk, egy lábíg olvasznünk
sokkal jobb lett volna,

szemeink világa, szomszédink Országa,
hogy illyet ne látna,
esküt ellenségnek, s - törökkel bérletnek,
senki sem mondhatna.

Rettenve rémulve, méltó keseregve,
errül gondolkodni,
értékünknek káros, lenkünknekis áros
Törökkel tartani,
gyalázatos hírünk, vallyon hát hogy merünk
tovább kuruczkodni.

Nem szolhatok többet, s - mit mondgyak egyebet,
mostani sorsomban,
ellátom s - ugy tartom, már soha nem látom,
Keresztény világban,
mi édes hazánkat, s - hazafiainkat,
régi szabadságban.

A' NÖTELENERHEZ.

Férjfiak! rendeltetéstek!

Ditső tzélját tudjátok;

De azt vagy elérni késtek,

Vagy el okoskodjátok.

Szent szózat — és még Édeni — (1. Mos. II. 18.)

Hogy nem jó egyedül lenni —

Házassodjatok meg hát!

Atyáitok Öseitek

Például szolgálhatnak.

Ők meg házassodtak, 's hittek

A' mennyei szózatnak.

Óh! ti is hidjeteek ennek,

A' példák ösztönözzenek —

Házassodjatok meg hát!

Büszke gög szől abból, a' ki

Szól a' házasság ellen.

A' Férjfi tsak fél hazafi

Addig a' míg nőtelen.

Addig fejéből ki nem megy

A' tündér vár, 's az arany hegy —

Ház asodjatok meg hát!

Ne rémitsen a' képzelet,

Hogy nehéz a' mostani

Szókás' megtartása mellett

Feleséget tartani;

Mert a' haszonis kétszeres,

Ha a' Feleség is keres —

Ház asodjatok! meg hát!

A' mint telik, úgy költsetek.

Áldás leszen rajtatok,

Tsak hogy szívetek 's lelketek

Szerént iparkodjatok.

Boldogúlni fog bizonynal

A' jó Férj a' jó Aszszonyal —

Ház asodjatok meg hát!

Drága kints a' jó Feleség.

Ki ne kapna e' kintsen?

Rit jóval áldott meg az Eg,

Annál boldogabb nintsen.

Az, már e' földi életbe,

A' Mennnyországba lépett be —

Ház asodjatok meg hát!*

SEBESTYÉN GÁBOR.

---

*) Ugyan azt ajánlja az okos embernek.

A' Red,

R E S E R G É S.

Egy Nimphának szelid mosolygása
 Rabbá téve minap engemet
 Szép szemének tsalfa pillantása
 Ajulásba hozta szívemet.
 Vigan léptem a' vig társoságba,
 El nem zárva vala jó kedvem,
 De a' bájos mély szomorúságba
 Ejte; szolni sem tud már nyelvem.
 Nints elmémnek immár nyugodalma
 Heblem- bunak tengerévé lett,
 Szomorú szív kinos aggodalma
 Régi épségemből is ki vett.
 A' halálnak képe ül artzámon;
 Mellyen hajdan rozsa virita:
 Jajos szozat jön ki tsak a' számon,
 Melly előbb sok tréfát indita.
 Rég villámként szemeim tüzeltek:
 Most homályba vannak merülve;
 Tántzra lábaim hamar hevültek:
 Vannak már ma el nehezülve.
 Sietek haj! a' vig multságba,
 Barátságom abban nyájas volt.
 Huz a' bu ma vad magányosságba,
 Miben kedvem telt, már mind ki holt.
 Nyereg nélkül álnak paripáim;
 Meg hervadtak kertem virági;
 Veszteglést unják kopó kutyáim;
 Vadon nőnek szép fájim ági.
 Muzsikában nints gyönyörűségem,
 Melly előbb volt életem' fele.
 Hártya 's más több játék gyűlölségem.
 El fuvá azt ama nap' szele! —

FŐ TISZTELENDŐ HORVÁTH JÁNOS VESZ-
PRÉMI MEGYE-BÉLI KANONOK, ÉS
RUDINAI APÁT-ÜRHOZ, AZ EGYHÁZI
ÉRTEKEZÉSEK' KI ADÓJÁHOZ.

Cui Laurus aeternos honores

— — — — peperit. Hor. L. 2. Od. 1.

Hozzád, Ki a' Nap' fenn ragyogásaként,

Jó - téve hinted messze — határokon

Mennyből eredtt Hitünk' világát,

Ismeretes remek iratidban:

Szent borzadás közt tiszteletül siet

Múzsám, fogadd őt tártt kebeledbe!! hol

A' virtusoknak vívhatatlan

Ormai közt vigadozva áldhat.

Horváth Hazánknak eljegyezett szelid

Fő Papja! forrón Kit szeret a' Megye,

A' Kit baráti szívek, áldva

Nyomdokaid', valamerre fordulsz.

Késérnek. Ah! hány száz ezer éltető

Bájjal cserélve, környözi homlokod'

A' szép Dicsőség, melyet annyi

Munka után szerezél magadnak?!

Nyelvünk' virági nyiltanak általad;

Szebben beszélnek a' Magyar Áronok,

'S Törvényid óta *) halja a' Nép

Pásztorait sükeres'b haszonnal.

---

*) Itt emlékezetbe veszem Horváth Jánosnak az ékesen szollásról, 1816-dik esztendőben közre bocsátott munkáját; ezen czím alatt: „Ékesen szollás a' koporsóknál.“

Ismét az Egyházi Értekezésben is hosszú darab olvasható az Egyházi Ékesen szollásról, mind a' két helyen igen jeles regulák adatnak az Egyházi Orátornak.

Most újra ismét Értekezéseid,
Hallatlan álnok műveit, — Isten, és
A' szent Hit ellen furdalóknak
Össze törek darabokra szint úgy:

A' mint az Égnek mennyköve szét repeszt
Szilfát, Rekettyét, 's izre, darabra tör.
Nincs olly' homály az Ész' körében,
Hogy gyönyörűn ki ne fejtenéd azt;

'S Ekképp' Te, Böles vagy ; Hit-Tudományod is
 Olly' nagyra mentt, hogy semmi erőltetést
 Nem lelsz, mikorban vivni kell az
 Ész' leleménnyeivel Hűünknek.

**Pedig Hasonló Férjfiakért remeg
Sok roszra czélzó mostani századunk :
Kik a' hitetlen gaz csoportnak
Ostromait legyalázni tudják.**

Menny hát tovább is; fussd be ki nyílt köröd',
 A' pálya-bér, melly várakozik Reád,
 Szépen világít a' jövőndő —
 Lét gyönyörűn ki takartt ölében.

De Halhatatlanság' Fia vagy Te , már
Most is. Ki tudja festeni tetteid'
Méltán? Ki tudja szinte Hozzád
'S czimeidig magasítani Lelkét?

Nem mintha Lantom küzdeni merne, ah!
Hirednek égbe költt lebegésivel,
Füztem ma én is hát merészen
Kis koszorút Szeretett Nevednek:

Phoebusra nézvén. Mennyi magasztalást
Nyer ő sokaktól, kik ragyogásira
Hunjak szemök'; — de fenniből hát
Phoebus azért valamit veszett e'?

Nagy Júpitert is lelkesedett tüzes
Módon dicsérik Isteni Lantokon

A' Bölcsék , a' por , mint tanulta
Attyaitól ; 's Zeűsz érti még is

Mind ketten a' mit mondanak , és elég

Ez néki ; mert Nagy embereket nem a'

Fényes hiűség' képe hódít :

Szived az , a' mire ők vigyáznak.

HÖRNYIK JÖSEF.

P. TIBURCZIUS

(szűl. Dömötör N.)

Halálára. *)

Nem ruha , melly alacsony , 's buta port kiszt tiszteletére
Annak , kit szavain tetteiből nem ítél :

Jó szív volt , 's egyenes lélek , melly szűnted után vonz
Emlékedre Tiburcz ; Hamvaidon nyugalom !

MUNKÁCSY JÁNOS.

MINT TETSZHETNI MINDEN EMBERNEK.

P é l d á z o l a t.

Egy jeles képiró el tőkélé magában , hogy oly képet
fest , melly tessék minden embernek. Minekutánna , egész
erejét és iparkodását rá fordítván , a' kép el készűle , ki-
tevé azt a' közpiaczra , alája irván , hogy minden egyegy
Szemlélő kéretik , az oda tett etsettél , ki jelelni rajta
mind azon arczvonátokat , melyeket hibásnak ítél. El jö-
vénék a' Szemlélők , 's a' képet átaljában dicsérik ; ha-
nem kifogásbeli ajándékát meg akarván mutatni minde-
nike , kibélyegelé valamit csak erre nézve gondola. Est-

---

*) Ezen egyenes lelkű 's nemes gondolkozásu elfelejthe-
tetlen öreg Pater (Kapuczinus) a' Nagy - Váradi Pűs-
pök a' mult E. Jun. 27-kén tartott béiktatásának szo-
morú áldozatja volt ; holott a' bevezetés alkalmán
Társai közt szörnyű halállal mult ki.

vére kelvén az idő, a' Művész képeért mène, hogy haza vigye, 's mely igen boszorkodék, midőn tiszta munkáját merén azon mázolatnak találá. Csak egyetlenegy vonás sem marada, melyen ne lettek volna a' helyben — nem — hagyás jegyei. — E' próbatétellel még nem elégedvén meg, feltevé magában, hogy következő napon embereit majd másképpen próbálja ki. Viszont kitevé azért Remekmivét; és most az alája irt hirdásban szemlélőtől azt kíváná, hogy mindenik jelelné ki azon szépségeket melyeket a' képen csudál vagy csak jóvá hagyhat. A' Község megtevé ezt is. 'S eljövén a' Képiró, mivét rakva látja szépség jegyeivel. Minden egy vonás mely tegnap ocsároltaték, ma megdicsérve vala. Jól vagyon, így szolla akkor magába a' Képiró, már most látom minden embernek tetszeni, erre a' leg jobb utmod az, hogy igyekezzünk tetszeni csak felének. "

E' VI ILLYÉS PÁL.

TERÉNTETES FELSŐ - KUBINYI HUBINYI
MIKLÓS ÚR, TABULARIS ÜGYÉSZHEZ.

Szived jó, 's egyenes; — mint Nap sugára keletkor,
Éltet mindeneket, — mindeneket melegit.

Hány Ifjat fedezél Fortuna tsapásai ellen,

Hány letiport szívnek Lelke, Világa valál?

Nem Jutalom tzelod; — köszönet sem készit ezekre,

Nemzetedért élni, néked öröm, 's jutalom.

Αἰωνίσοο.

Rejtett szó.

Három tagja vagyon testemnek, gyakran igaz vért

Ontottam; védlek, hogyha veszed fejemet.

Végtagomat vesztvén plántákban rendre találhatsz,

Név' mását téssen csak maga a' derekam.

Fordítván testem' Vas Vármegye' éjszaki szélén

Szép helység leszek, és színt kifejezni tudok.

KEÓSZEGHY ANTAL.

H É S Ö B Á N A T.

Holnap, Lajos, útnak eredünk, a' gyermek körből ki léptél, közelitened kell Czélodhoz, a' világot esmérni, fondorlatit ki tanulni, légyen fő igyekezed: készülj!

Ezzel el hagyá Lengyei fiát, kinek határtalan örömet e' szavak felett, a' szorosbb vizsgálónak minden vonásai el árulták volna.

Tavaszanak 19-ik éve derült a' deli ifiura, szive tiszta volt mint a' nap, lelke mint annak sugárai, erős. Csendes magányban élte eddig búttan napjait, távol az emberi társaságtól meg hitt Baráti, néhány költők munkái, 's más egyéb könyvek valának, mellyek sokkal tágasbb világot festének eleven színekkel keblében, sokkal kellemetesebb létben röpték át képzele szárnyain, szűk volt a' korlát lelkének, túl vágyott a' lángholó. Bö tehetségű Attya Honnunk aranykertébe élte hátra maradt napjait, kerülven a' világot, melly gyakran meg játszotta, ritka vendég volt Házánál, és ő is ritka másénál.

Mi pusztá volt Lajosnak e' lak, mint ellenkezett vágyódó képeivel álmának, minden a' mi környezte, más volt keblének világa, érzette azon világnak hiányát, mellyett könyvei ábrázoltak a' távolban, üres szive a' szeretet és barátság után vágyott — de melly heves 's viránykorú sziv nem vágya ezek után?

Melly kilátások lebegtek az ifju körül, ezen álmotalan éjben! melly arany reményekkel látta a' hajnalt a' messze fellegek széleit biborozni! melly könnyűded bánattal fejtette ki magát imádta Annyának karjaiból, kitől most legelőször távozott bizontalan jövődöbe dönteni magát, örömmel hagyta el születése csendes vidékit, a' nagy világba készülő, hogyan is nem? előtte villogott a' remény hatás esillaga, 's fényre el özőn-

té vizsga szemei élet, mi esuda? hogy mint egy mély álomból felserkenő nézett maga körül, néhány órái út után, Csinos sudar ezüst levelű topolyókkal körül övedzette épület előtt megállapodván.

Nem fény üző 's pazérló pompa lépé meg, hanem minden józan és mivelt izlését árulta el Attya Barátjának.

Fennen dobogott szive titkos várakozásban, míg egy magas férfi, kinek arezán, a' bú, néma aggály 's komolyság ki tetszön egyeledtek, mint Házi-Gazda nem jelentetett néki, a' mult sötétéből lövelt egy világy sugárt az emlékezet, és 'Szinai érzékenyen karolta Barátját.

A' szobában bé lépén, minthogy a' Barátok Tanúk nélkül kívántak szállani, Lajos egyedül hagyott, nem volt nékie az kellemetlen, az alatt végig futá a' képek sorát, mellyek mivészi tapasztalással voltak rendelve, a' himezett szönyegekkal ékesített ablakok Asszonyok jelenét gyanitatták, és egy sem látzatott.

Gondolatokba merülve ablaktól ablakhoz andalga, míg végre egy szögletben meg állapodván a' gazdaságos épületekre arányzá figyelmét, ezek udvarába egy csinos, de nem hiú öltözetű leánykára akad, ki némű zavarodással parantsokat osztott, és kit ő a' Házi Kis Asszonymak lenni azonnal meg esmér, ég két szeme a' hölgynek, mellyet gyakor felemelt, föllötébb különös bényomást tett Lajosra.

Lángoló képzete játszatiban háborítja az öregek vissza térése, 's rövid búcsu után meg igérvén az Atyák a' városban való találkozást, kotsiba ültek: az Attya kedvetlenül, Lajos mint az előtt álmokban, de azok inkább hátráltak, mint halladtak.

Az áldozó nap végsugárai aranyozták a' zsibongó Város tornyai tetőjét. Leszála gondola magában La-

jós, de ismét feltűnsz Aetheri pályádon, a' mikis napjaink is boldog korunk rövid perczenetei leszálnak, és örök sirba hamvadnak, csak emlékezetünkben tünnek fel, de párafátyol alatt.

A' Város különösségei semmi különös érzést nem szültek, egy esméretlen lényt ohajtott.

Attya semmit sem mulasztott el, hogy fiának válogatott 's jeles társaságokba bémenetele légyen. Battyára, egy szeretetre méltó 25 esztendő s ifiura, kinek erkölce fedhetetlen, 's módja kedveltető volt, bizta a' vezérlést. Ellenálhatatlan vonzódott Lajos szive hozzá, fellengző álmait a' Barátságrol tellyesedni remélvén, szive a' két ifiunak nem sok idő múlva egybe olvadt, és elszakaszthatatlanok lettek.

Indulatja mind-kettejeknek nemes, és jó, Károlyba a' kevesnyi több könnyelműség, a' mit a' pillanat nyujtott ragadtatá vele, Lajos, a' jövőndőbe búvárkodott. Üresség maradt az utolsó melyében, melyet a' Barátság ki nem pótolhatott; de, ki az első tánczos multság.

Károly mindenhol hív követője volt, és a' mint ez őt a' szép Nellinek, ki vitatása szerént az Ünnepe Hírálynéja volt, bémutatta, ez vele nyájas beszélgetésbe eredtt, el annyira, hogy Lajos szemébe a' sugár természetű Nelli mellett álló esinos szögfűrtű leányka nem tűnt; míg ez színetlen nyájassággal felé fordulván, halván nevét; mint örvendek úgy mond hogy Attyám minapi disztelen fogadását menthetem, egyedül védünk lesz, hogy Annyám hirtelen változott egéssége, az útra ösztönözött, és ámbár Házunknál nem láttunk, még is belépted első pillantatjától idegennek nem tartattál, és mostani környülményeink meg engedik, hogy Attyámat, ki lakod gyakran kémélte, a' meg hívásba megelőzzem, minthogy önkényessen azt tenni mind eddig el mulasztotta.

Látható, hogy az illy bévezetés további fejtegetést következtetett, most közelebb látta Lajos, a' kit látni rég kívánt, esméretlen érzés hatott lényén el, a' bájkép, melly előtte állott, álmai képéhez szövődött, és úgy tekinté Lillát, mint egy rég esmért teremtmenyt, most elevenen lebegtek körül, az azon napi zavarodás, a' könnyes szemek, és lelke megnyílt gyönyörözönbe fürödve, a' szédítő muzsika, a' hevitő táncz el felejtetett, míg Nelli, ki a' pompásan világitott Palota síkján örömhévbe kegyként röpült Károlyja karjain, és a' rend úgy hozván magával előttük meg állván szovaival az álmodozókat fel serkenté.

Szemérem pirba vonult arczal ugrott Lajos nyughelyéből, és zavarodva kínálta karját társának, ki azonban pontossan észbe vévé a' Táncz végéhez közelítését. Lilla Attya elejekbe jött, örvendett a' viszont látáson, és Lajost illető hízeltkedések ömlöttek a' nagy világ hangját rég kitanulta férfi szájából.

Nelli észbe vette hogy Lajosra Erosz nyilai nem hasztalan röpdestek, és hogy fegyvertelen áll, engedvén a' szelid bényomásoknak, mellyeket Lilla jelené tesz.

Lajos sziviben azon kívánság támadt, hogy életét azzal kihez most olly közel van, tölthetné, napallani látszott belsejében és egy szózat sugallani tetszett, itt allj, ez czéled.

Más nap reggelén Nellinek Barátjával udvarlását tévén, meg nem álhatta a' csintalan leány, hogy lágyan ne gunyolná Lengyeit.

Mindazonáltal érzé Lajos szerette Anyjának távollétét, és ifjabb kora foglalatosságai megszűntét, 's Hároly csipős mosolya az illy említések után, nem gyéren sérték a' nyugalmas Lajost. Ellenben Lilla vétlen szivében lényé belső hangzati, a' leg gazdagabb viszzengzetet lelék, és a' csendes leány napról

napra közelebb jutott azon Ideálhoz, melyet keblében első szerelme ábrázolt, nem is maradt Nellihez való hajlandósága titok, mert még a' fülmile nem dalolt elsőt, és már a' boldogító Igent Lajosnak Lilla megadta.

A' Tavasz virágainak balzami fűszereztek a' léget, a' zárt falak közül ki vágyott a' szabadhoz szokott, és Nelli szüleivel falura tért.

El távozása után Lajos szabadabban és kevélyebben nézett maga körül, új világba látszott szállítva lenni. Az előbbi gyöngéd megvonás Kegyesse mellyet a' télen át, távozásával el tűnt, 's a' mint akkor lételet csupán az övében lelte, úgy most lelki erei hasznolásában, és gyakorlásában találta.

Ezen szapora változások nem maradtak észrevehetetlen Barátja 's a' mély belátású Nelli előtt, a' ki ámbár Lillához való hajlandóságát észre vette, de valódi szövetséget messze sem velt, azért Lajosnak bilincsei letevéséhez szerentsét kívánt. Nem hibázta ezen fullánk aránnyát, mélyen bé hatott, 's Lajos diadal jelenté Hárólya jelenében, (kinek szintén titok volt) Lillával való egybe kötését.

Ez váratlan tudositás volt, a' fondor szívü Nellinek, ki Lajos látása első percétől szövevényes és lépés plánját megtevé, ketseit, bájait, kellemeit tellekben látni, mindent használni a' mi hódíthat; egy villámként suhanó gondolat volt szívében, ő akart a' győzelmes lenni, 's más fűzné a' szerelem rózsa láncaira a' közönségessen kedvelt idegent, egy együgyű falusi leányka? ez ki álhatatlan kép volt, — hiusága egy büszke 's önnhitte leánynak megsértve bosszút forralt.

E' jelentés felett Nelli, ki indulati 's szenvedelmei Ura volt, leg kevesebb háborodást sem sejtetett, sőt a' viszont bizodalom színe alatt néki tulajdon kön-

nyűséggel jelenté hogy Károly Jegyesse, mellékelvén mindazonáltal hogy bár Lengyei mindég megelegedve lenne választásával, a' miről nem is kételkedhetik mint-hogy Lilla ugymond szeretetre méltó.

Ezen csipős ajánlás érzékennyé tette Lajost, 's hidegségre inditá, ámbár Károly a' rég titkolt tüzet lángra bocsájtá, 's Nellit mint hosszszas halgatása 's titkolása okát, első szerelme hevével karolta, nem maradt a' jég hártya a' szép lelkű ifju szíven olvaszt-hatatlan, és mintegy elő zamatjában a' jövő boldogságnak költői érzeménnyel érzéseit szovakban önté.

O remény! így szoll, tündér szülemény, melly nagy hatalmod gyöngé sziveinken, majd édes gyönyört, majd mérges fájdalmakat teremtesz, és akaratlan áldozza minden halandó magát néked, boldog ha szelid kormányod hajnalát hason nap követi, de jaj ha bájos villányod hirtelen el illan 's az álmodott boldogság virányos térein zivatar üvölt, magányul áll minden szerencsétől, mellyet keble gyanított 's magától a' kinos reményörömtől, búcsuznia 's azt gyűlölnie kell. Az édes álmok, mellyeknek hitt, el röp-pennek, csak egy béke part, csak a' végső keserű vigasztalás villog még a' halál mind örömeitől, mind bajaitól el ragadja.

Ezen ábrándozói elragadtatás vele ragadá Nellit, és idejeket ábrándozásokba tölték.

Nyugodtan tért Lajos lakhelyére, hol reá Lilla levele várakozott, mellyben szülei megegyezését jelentí, semmi sem hibázik boldogságunkból így ír, csak hogy Téged mennél előbb fogadhassanak tárt karjaim. Ezen levéllel uj örömr folyt szívére 's egészen érezt volt.

Csillapodott heve, az indulat hullámjain hanykódó szívet, a' hideg kormányos az ész ki kötő helybe

vezette, gondolatokba merülten Nelli, 's Lilla képei lebegtek körül.

Nellinek szembetünő szépsége főkép villámló szemei, mindenhatósága, kecses termete, melly hathatósan hódíták őt.

Mennyire hátrál a' szelid 's szerény Lilla, az ő békétürése, csendes megvonása, az önn magával való éldelés, az ő engedelkenysége mennyire különböztetik, esméretlen virulnak az ő lelki kellemei, nem vadászsza a' hiúságot, egészen való Asszony.

Igy hasonlítá a' két teremtményt egybe Lajos, és a' diadal kié, önn magának meg vallani tehetetlen volt.

Nelli felfogott plánjától egy pontot sem távozott sött Asszonyi ravaszsága új módokon törődött, végre a' két Barátot hasonlásba hozni, Lilla szívében a' kínos kételkedés magvát hinteni, ez volt a' célhoz vezető leg könnyebb út, illy feltételt szép kezei örömtapsa követte, milly szégyenülve fogja rabigámba hajtani büszke fejét, a' daczos különöz mondá magában, a' képmutató, ellen csapástol nem álmodván.

Lilla a' Városba jött, a' csendes falusi lakhelyet elhagyván szüleivel ezen örömhirt Hárólynak hirdetni sietett, de mennyire meg ütközött, ezt betegen és komordan találván, végbe vivén a' mit kívánt, azonnal Nellihez, a' mint Barátja kérte, ment, állapotjáról őt tudósítani.

Belép Nellihez, ez gondolkozva hókarjára támasztván fürtjei selymével ékesített haját, himező rámája mellett ült; bánat látszatott homlokát ránczosítani, de az azonnal el tűnt, a' mint Lajost meg látta, 's a' hitszegett bájoló Ura lett, édes mosolyának, és elragadó menyei vidámságának.

A' tudósításon Jegyesse sorsárol el szomorodni, 's meg ütközni látszatott, de csak hamar vissza tért

előbbi nyugalma, és némelly elegyes beszélgetések után azzal bocsájtá el Lajost, hogy ez őt alkonykor Barátjához fogja késérni.

Károly betegsége okát, ki azon nap reggelén lovárol le esvén, magát meg sértette, nem tudta, de tudta, kedvetlenségének ő volt a' szerzője, 's mive foganatját örvendve hallotta. Ő irt Károlynak változtatott vonással levelet, mellynek foglalatja hatalmas bényomást tett reá.

Csapodárságának „igy irt” mellyet sokaktól halván nem hittem, magam is áldozatja vagyok, esalhatatlan kútfőből értésemre esvén hogy B. Nelli Jegyese, és így nekem tett esküit meg törte, melly állapotba legyenek, hangossan fogja Lelki esmérte sugni, légyen szerencsés.

A' rendelt órán Lajos Nellivel Barátja beteg ágyánál volt, Károly változatlan előbbi nyugtalan állapotjába, de Nelli sokkal figyelmetesebb reá, sokkal kelletőbb, és minden módot haszol a' felvidításra; Károly derültebb lesz 's nyugalmasabban marad egyedüliségében.

Nem tartoztathatta magát Lajos vissza tértekben, csudálkozása nyilván való kinyilatkoztatásától. Szegény gyöngé látású férjfi, viszonozá Nelli, hányszor mondám, hogy minden az Asszony nem kormányában van, a' mit szeszélyünk kíván, a' mit fejcskénkben felteszünk, az meg van, miénk a' hatalom, tietek a' szolgálai engedelmesség.

Valóban ezt Nelli mondhatja csak felele a' késérő, és elhalgatának, de Nelli egy ravasz mosollyal mellyet társa észbe nem vett.

Melly nagynak, melly dicaéretesnek tetszett a' vak hiedelmű Lajosnak Nelli önn meg tagadása, felajánlása, 's marczona búja' elpalástolása, mind ez, különös

villányban állíták őt, és ez által észre vehetetlenül vezett Lilla.

Másnap Háróly nyugtalanabb, 's békevesztettebb, titkos elszánással kéri Lajost Barátságokra, siessen Nellihez, vigyázzon tetteire, mozdulatira, 's szovaira, 's mindenekről tudósítani elne mulassa.

Nelli végtelenül el szórva, komolyan lép elejbe, szemügyre veszi Lajos, és könny fedte szemeket lát elejbe csillogni, lassú sohajtás emeli Barátnéja keble hatyu halmait, egy nehéz elhatározás látszik ki vivni magát lelke mélyéből, és mint egy szédülve dül Lajos melyére, bágyadtan veszelő egy írást, olvassa ugymond és lássa, ítélje szerentsétlenségemet. Egy szó se röppen többé le ajakáról, mint egy tünemény ellebbent a' mellék szobába, mellyre hallotta Lajos a' zárt lepat-tanni.

Lajos meg döbbenve meg nyitja a' Levelet, szemeinek nem hisz, keblében dühössen változnak az indulatok, gyűlölség és szánakozás maradnak a' győzők.

Haszontalan várván Nelli vissza térését, haraggal el telve, Barátjához sietett, 's csak ör lelke tartoztatá egy hirtelen lépéstől. —

Elbeszélé Barátjának a' mit hallott, látott, és tapasztalt, mérges szemre hányásokkal; távozni akar és ime nyugodtan, csendes arczal, mellyen leg kevesebb háborodás sem mutatja magát, Nelli lépbe — melly érzéseket szült ezen váratlan jövetel, a' két Barátnak szívébe? Most bámulta Lajos Nelli hősi lelkét, és azon gondolatot őt bírni, ki nem irthatá — látván melly szelidséggel botsájtá meg vétkét Hárólynak.

A' csendes Lilla szive szerelem és kétség között habozott, Nelli észre vételei, hogy Lengyei szívében új szenvedelmet, 's pedig eránta gyanit lobbadozni, titkos bút vontak tiszta egére.

Erzé ugyan hogy Lilla nékie napról napra csekélyebbnek tetszik, de a' mi szívében képződött világosan fejtegetni nem merészlett, a' Barátság színe palástolta a' forró indulatot.

Nelli Barátom Jegyesse, és Lillám birása engem boldoggá fog tenni, velem Nellit elfelejteti, mert ő jó és szelíd, nem olly szép, nem olly eleven ugyan, de — 's folytatá hasonlítatásait, 's a' számtalan de-nek végét nem találhatta.

Egy váratlan levél Hedvesseihez hívta, ez kellemtelen hívás volt, akarátja ellen tolódott képzetében Nellitől való búcsuzás képe, érze hogy nem olly könnyű lesz.

Hárolytól nyugodtan válván el, dőbögő szívvvel sietett Nellihez, ki éppen némelly apró festéseket, melyeket Lengyeitől birt, rakosgatott, — ez hatás bényomást tett reá, 's rebegve búsan mondá, Nelli holnap utazok.

E' szavakon Nelli színe változik, a' tettetés nem nyújt segelmet, és szemeiből könnyek peregnek arcza rozsáira.

En tehát mondá reszkető 's halk hangon, egy részt vevő, helyre állithatatlan Barátot vesztek el.

Telleyes erővel felzúdulnak keblébe az indulatok, és bágyadtan Lajos melyére hajtja fejét — ez el ragadva a' bájolót karjaiba szorítja, heve elfoglalja lényét, és egy hitszegő csók szál édes terhe halaványult ajkára. Itt áll lelke előtt néma bánattal a' szenvedő hiv Lilla képe, felébred boldog részegségéből, 's szótlán el hagyja Barátnéját Lengyei.

Felháborodva tért haza, a' tákot fedező lepelt elvonúlt, és szégyenülve érze a' rémitő valóságot, szégyenülve érze, hogy Nellit szereti, meg jelent ismét képzelete előtt, de mint egy halottas sirból felsuhanó

erőtlen árny Lilla képe, szive üres — lelke sötét volt, mint a' ború fedte ég egészében öldöklő vihar támadt, — minden életerében csak Nelli élt, Nellivel töltött órák képei létesülve jelentek meg előtte, szellemes jelene, mulattató szeszélje, barátságos, 's hódító mosolya, messzére terjedő elméje, mennyi tulajdonok! mint homálosítják Lilla igénytelen * tökélyeit.

Ah, felkiálta! mint egy bösszült felébredhetek e, szív lenyomó álomból? — el tűnt szép világom.

Nelli szive is gerjedezni kezdett, 's az elvállás a' győzni kívánót hiúsága álmaiból fel költé, kedvetlen vette észre, hogy ő is ugyan azon bilincsekre van fűzve, melyeket másnak készített, de győzött — és a' tetszvágy szomja ki elégítve önn maga szívét zabolázni készült.

Félelmes csend uralkodott, a' természet, 's minden élő pihent, csak a' zajongó szívű Lajos nem, száz gondolat villámlott lelkében — egy sem hozott nyugalmat. —

Nyugodni készülvén fel alá járkálva monologizált, — Oh sors fel-szólala, sötét magzatja az éjnek, hal-kan lépdelsz villány nem érte ösvényeiden, sikertelen száll elődbe a' por, te intesz, 's a' vész örvöngve kaczag zsákmányának, könnyör és késelem nélkül, rendithetetlen halgatva mint a' félelem, zúzod vak kényed nem menthető áldozatját — Mit véték, hogy jég karjaid közé ragadván kinezol, a' porhoz rogyik a' por, a' szerelmet, az Istenit, nem írthatod ki melyemből, könnytelen szemmel várom csapásid, a' nap eltűnik, de örökös fénye él — E' föld nem honnya a' szépnek, a' ditsőnek - itt az csak álomba virul - de a' sir tulán létesül.

Illy gondolatokba gyötörve, mint vég pillanatját váró bűnös, életremény 's halál között lengve pamlagá-

---

* Igény Hazyneczinál Anspruch, és így igénytelen Anspruchloqs,

ra dült, 's a' felkelő életadó nap nyílt szemekkel lelé. — A' kocsi megjelent, és eltávozott.

Eszmélete vesztetten, mint a' koporsóból fel kelő holt tetem halványan merengő béesett szemekkel komordan ült kocsijába szíve szorúltan érzeni nem tudott.

Lilla szüleinél meg ált; örömmel fogadták a' rég ohajtottat Lilla szülei, Lilla a' jó Lilla barátságosan a' kínos kétség dultán kebeliben, Nelli nem késedelmeskedett az elesett féltékenység szikráját kigyói sziszegéssel telt leveleivel lángra gyújtani 's Lilla szenvedett, türt, kinjai meg-hitje a' titok rejtő éj volt.

Lajos eleinten szíve habozásába ezt észbe nem vette, szeliden mulatott mindazonáltal Lillával, ámbár őt nem ohajtotta birni. A' zaj le nem csendesedett belsejében, a' magányt kereste, 's napjait foglalatosság nélkül töltötte. Véletlen jelentek meg Szülei azon nap elhatározására, melly egyetlen fiokat Lillával való szövetség által örökre boldoggá teszi.

Gyermekiszeretetnem mutattatta, melly harez légyen az ifiu pár szívébe, néma fel áldozással hallották a' rendeléseket.

Nellitől levelet kap, mellyben Károlytól való elválását jelenti. Ez nem gyanított hir volt, mint a' végsőt lobbanó fáklya lángja, ugy csillogott keblébe uj reményt — és most — most gyökeredzett azon gondolat, Nellit magáénak mondhatni. Táplálta ezt Lillának inkább nevedő vonszodása és bűja, mellyet már haszontalan igyekezett palástolni. —

Egészsége változni kezd, azért kéri Nelli szüleit Lajos, hogy a' rendelt határnapot halasztanak továbbra, jóvulás végett Honnába térni vágyván.

Hazánk ellen had készült, és szélein táborok vonultak - a' szabadság és Honn megtartására Vitézek gyülekeztek. Nem történhetett volna Lajosnak ennél kívá-

natossabb, most remélte sorsa elválását, mert Lilláról Szülei sértése nélkül le nem mondhatott, Ne'lit örök bánat nélkül nem kerülhette.

Tartós esedezései által meg nyerte az engedelmet, és Hatona lett B.* * Ezredjénél, az ellen öldöklései közt remélvén fellelni az örök béke-hozó halált, de ez kerülte a' keresőt.

Ügyessége, bátorsága, vitézsége Tisztságra emelték. Egy kis ütközetben társaival vég elszánással harczolt, társát egy golyóbis érvén lelketlen esett le lováról, és szaporodván az ellenség csapatja, annak megfellelni a' mieink elégtelenek lévén, hátrálással és futással mentheték élteket. Egyedül Lengyei maradt mozdulatlan az ütközet piarczán. Gyöngye sebbe esvén a' beteg házba vitetett, 's onnan a' foglyok száma nagyobbán a' Tartomány mélyébe.

Több évekig tartózkodott hazáján kívül, 's több alkalmat elmellőzött a' visszatérésre, Felei mint hazájáért elesettet siratták, de ő esméretlen könnyezetlen külföldön kívánta az utolsó nyugodalmat találni.

Lelke szelidsége meg maradt, magába zárt ábrándozó lett, mindenki sajnálta, becsülte, a' homályos bánatú Magyart.

Egykor alkonyi sétálásából lakjába térvén Gazda-Asszonya egy élemedett Asszonyság gyermeki örömfogadta; ő meg tért a' rég várt, illy felkiáltások között, ezen szavakból látható semmit sem fejtete ki, míg végre; meg tudta, hogy az egyetlen fiu fogságából vissza tért, ezen est az egész Háznak öröm ünnep volt.

Ez meg rázta feltételét, idegen földön meghalni, szülei szomorúsága, aggodalma elevenen festődött képzetébe, 's el határozataák vele az eltávozást.

Harmadik reggel hasadtán, sajnálva hagyta el rab-sága helyét, 's szüntelen folytatott utazás után szeretti édes földére, vágyás és félelem különös váltogatásai között lépett —

Gyermeksége nevelő helyére jutván, szomorú harangzúgás fogadta, bús arczokat látott lépdelni a' falu csendes utszáin, sötét elő érzés fogta el lelkét — be lép Attya házába, 's im a' szerető Anya hidegült maradványai vitetnek a' sirba. Könnyeivel tetézvén az ellel-jethetetlen halotti áldozatját, némán borult csudálkozó Attya kebelére, kinek azon nap élete párját örökre elrablotta, és fiát vissza adta. Becsülvén Attya halgatását, tudósítást nem kért, de közlé vele viszontagságait.

Kevésre Barátját Károlyt, derék és virgoneyz gyermekei körében lepte meg.

Itt fejtetett meg a' talány, ez el beszéllé Nelli tévedéseit, mellyet vétkes szíve tett, el a' cseleket, hogy Lajost bírhasa, 's czeját nem érvén esmértes csapodarságától ki ki félvén, bűnhödni a' rideg Klastrom falai közé ment fátyol alá. —

És Lilla? kérdé hibáját most bánván - Lajos.

Lilla örömtelen napjait egy beteg férj ápolásával tölti —

Rit Lajos meglátogatván fáradtan férje beteg ágya mellett lelé.

Lajost látván a' szótalán szenvedő könnypatak ömlött szeméből, ez sem zabolázhatván indulatját, egy mennyei ölelés könnyíté az érzés folyását.

Lilla most mutatá bal állapotban lévő férjét, kinek szememintegy boldogulté a' szebb lét környein mulatott — leg forróbb ohajtása tellyesedet, tudta hogy Lillája, kinek Tavassza öröm kelyhébe csak ürmöt önthetett, boldog lesz. — Nyugodtabbnak is látszatott, Hársfi azon naptól fogva, 's nem sokára a' könnyörülő halál vég nyugalmat legyintereá.

A' boldogult maradványain esküdtek a' fondorlatok által elszakasztott Szeretők egymásnak hűséget, és a' gyász esztendők mind a' két részről elmulván, ugyan azon nap, melly hajdan határozottatott menyegzői napnak adattak össze.

Lilla szintelen arcán ismét rózsák mosolyogtak, 's több Tavasz alkonyán deli magzatok enyelgtek boldog Lajossa mellett Anyai emlőin.

E P I S T O L A.

Ris Józsefhez Jénába November 27-kén 1818.

Jósef Jósef!! messze fekvő Országokban

Akár hol légy imé meg keres Levelem.

Felkeresnek rezgő soraim azokban

Mellyekben hűséget kötöttél én velem.

Oh érzem-érezem erántad tüzeimet

Lángolni mihelyest szivedet esmértem.

Most imé ált adom örökre szívemet

Miolta a' Tiéd szint' úgy lángol értem.

Részt vettél fájdalmim epedéseimben,

Szabad folyamatot engedél könnyemnek.

Szent érzést gyulasztál belső részeimben

Ujjabb térsegeket nyitottal lelkemnek.

Oh! ha Dedalusként szárnyakat köthetnék
Oldalomra, rajtok az éjszaki szelek
Trutzokra sebesen hozzád repülhetnék,
A' mint elrepülnek a' nyári éjjelek.
Jobban meg szoritnám kezemmel kezedet
Mint hajdan Gyuláét szorítá Tuhutum,
Mikor Bolgár ellen vitte az Ezredet,
Ideje nem volt több tsak egy két minutum.
A' Szála' partjain — ott a' leveletlen
Fák között a' sűrű haldokló berekben
El beszélném sorsom millyen egyenetlen,
Illyen megemésztő 's illyen vad helyekben.
De így tsak hallgatok félve hogy rendimet
El fogják mint hajdan galambját Zrinyinek.
El rejtem mercvén belső érzésimet
Nem merem nevezni nevét is Emminck.
Fellengző elmémnek taposom játékját
Mint az ősz a' fákat kedvim meg halatom.
Tsak bennem érzem titkom' martalékját
Midőn reményemtől sokszor meg tsalatom.
Ah! sugjátok meg ti Lelkek — oh boldogok!
Meddig leszek illyen sorvasztó kétségben?
Szállást önnhazámban lelmi mikor fogok,
Vagy pedig örökös nyugalmat az égben?
Még meddig halgassak 's szenvedjem azokat,
Mellyek érdekelnek oránként engemet.
Oh! minék értem meg e' gyászos napokat,
A' mellyeken Emmi itt hagyta lelkemet.
Nem tovább halgatni épen lehetetlen
Titkom szivem alatt ha tovább szenvedne
A' titkos Bu bánat Daykának kegyetlen,
Sorsával öszve meg öszve egyeledne.
Jósef Jósef!! meszsze fekvő Országokban
Akár hol légy imé meg keres Levelem.
Fel keresnek rezgő soraim azokban,
Mellyekben hűséget kötöttél én velem.
Imé meg jelentem Tenéked titkomat.
Mert szivedet én is — én is jól esmérem —
Hogy illyen Irásra vezetem karomat
Meg nem szólsz érette magamnak ígérem.
Elment Emmi, elment ro'sája Somogynak
Épen Szenmártonkor butszutam el tőle —
Azt gondoltam minden öröim elfogynak,
Midőn azt kérdezte: „mi lesz már belőle“?
Most már magam vagyok tsak száz hús napokon
Eltem tsókhjaival a' szűz szerelemnek.

Ekkor túl voltam a' fényes tsillagokon,
 Most fenekén vagyok egy pokol veremnek.
 El ment Emmi, el ment ró'sája Somogynak
 Épen Szenmártonkor butszutam el tőle.
 Azt gondolám minden örömim el fogynak
 Midőn azt kérdezte: „ Mi lesz már belőle? ”
 Sirt ő, én is sirtam; vállamon szűz feje
 Jó darabig nyugodt — végre így szollittám:
 „ Eredj! nints lelkemnek már többé ereje
 Most himezte Ajkod' végső tsókjával szám.
 Eredj a' szelidebb égáju vidékek
 Fekete Földjének jó kenyerét enni.
 Eredj — hordozzanak a' kegy Istenségek
 Akarhol lesz ne szünjél meg boldog lenni.
 Jó szívet viszel ált a' Balaton' révén
 Így hozd ezt valaha megint annak vissza,
 A' ki én nálamnál szerentsébb lévén
 Ajakidnak ró'sás hiv tsókjait issza „ —
 El ment Emmi, el ment rozsája Somogynak
 Épen Szenmártonnak bús virradójára,
 Azt gondoltam minden örömim el fogynak
 Midőn Isten hozzádt mondott utóljára,
 Azolta hamvfelhők' boritják az eget,
 Az Elementomok halhatatlan attya
 Könny-teppekkal tölti meg a' bús felleget,
 Mellyekkel Leányát gyakorta siratja.
 Jó'sef Jó'sef!! messze fekvő Országokban
 Akar hol légy imé meg keres Levelem.
 Fel keresnek rezgő soraim azokban
 Mellyekben hűséget kötöttél én velem.
 Nézd milyen a' vad sors, 's milyen lészen mindég
 Nem szűnik meg soha Lelkedet üldözni.
 A' mit már fejedre ezelőtt mért az ég,
 Azt híjjába! nem is lehet kerüldözni.
 Így könnyes örömmel türom mind ezeket
 Édes hogy illy érzés emészti Lelkemet.
 Hogy ti ált adtátok buzgó szíveteket;
 Hogy Emmi szeretett; ez táplál engemet.
 Már élj és engemet el ne felejts soha,
 Még akkor se mikor szerentsétlen lennék.
 Oh ne — ne felejts el mikor a' mostoha
 Végzésnek titkából siromba le mennék. —

FARNER DÁVID.

PERCZEL MÓRICZ , ÉS. MIKLOS VÓLT
TANITVÁNYIMHOZ.

(Az erkölcs diadalma)

Tiszta nemes lelkek , kik gyors munkára hevülve
A' jeles erkölcsnek , 's tudománynak kezditek utját ,
Innen , hol Haposunk délről csavarodva nyugatnak
Jég , 's hó halmok alatt lassan hömpölygeti habját ,
Mit küldjek szaporán a' csendes völgybe ti néktek ?

Nines aranyom , 's bájló pengésű fényes ezüstöm ,
Nints , de nem is méltó hozzátok az ilyen ajándék :
Föld' pora ez , 's henye birtokosát a' földbe csavarja ,
Meg köti a' lelkét ; pedig ennek fényes egébe ,
Honnan alá szállott , szabadon kell vissza repülni.
Ollyat küldök hát , melly tisztán folyva szivemből
Vajha azonképen szivetekbe is által ömöljön ,
És jó lelketeket magasan föl , az égbe ragadja.

Szünjetelek egy kissé Rómának hajdani nyelvén
Ékesen , és bölesen szóló Ciceróra fülelni ,
És olyan hangon , mellyen kaczagányos apáink ,
A' döntő Magyarok Árpád , és Hunnyady szóltak ,
Halljátok szavamat , mellyet javatokra leírok.

* * *

A' zöldes ligeten , suhogó lomboknak alatta ,
Csörgedező patakok' mentében bolyga egy ifju
'S szenderedésbe merült , 's mikoron le terülve nyu-
godnék

A' szellős halmon , mely álom szálla szemére ,
Láta pedig mély álmában sokféle csodákat.
Látta az erköltsök' fényét ; a' bűnök' ijesztő
Képeit , és mind a' kettőnek látta hatalmát.
Biztos erőben leg elől a' lelki *Derékség* *)
Pusztá szabad kézzel , 's lábbal , feje , melle födetlen,
(Mert fegyver nélkül is erős a' lelki derékség)

---

*) Hibás ezen vers. A' Red.
Szép Litteratúra.

Termetes, és izmoz; bátor, 's rémületes, ugymint
 A' ki eget, földet megrendithetne erővel,
 Jött, de eget földet meg nem rendítve, szelíden
 Álla meg, és komolyan, míg kísérői, nyomában,
 És mellette fölös számmal közelítve jövének
 Jobbra az *ártatlanság* kiseded nyájas alakban
 Hoszin leplével gyengén takarózva, fehérő
 Arczal lenge alá, szép mint a' hajnali csillag.
 Mindjárt nyomdokain lebegének hű követői:
 A' esendes kis öröm, 's szívtárá égi vidámság,
 Balra, lehunyt szemmel mellől letakarva bokáig,
 Álla szelíd nyugodalmában a' tiszta *Szemérem*
 Álla tovább le éresztve fejét a' diszes *Alázat*,
 (Mert van disztelen is) Karját meg nyitva szívével
 A' Nemes *Adakozás* lépett most lassan előre,
 Szánakodás látszott terjedni homálytalan arczán
 'S tiszteletes fényben csillogtak néha könyűi,
 Mellyeket a' nyomorultaknak sorsára kiöntött
 Ám de segítségül készen volt karja szívével
 'S e' készségeért a' buzgó hála ölelte
 Gyakran, jó kezeit, 's örömet sírt keblibe titkon
 Tetszetes épségben látszott ballagni közöttök
 A' szép *Mérséklet*, 's noha minden kényire volna,
 Csak keveset vett el rendes szükségre magának
 Jött az *Igazság* is meg nyílt tündökletes arczczal
 Tiszta világánál ki derültek az éjjeli tájak
 'S a' szennyfogta homály, melly hosszas várakozásban
 Ült sok századokon, kezdett ritkulni sugárán
 Fénye vakító a' gonoszoknak; kedves azonban
 Minden jámbor előtt, kit forró karral ölelget,
 A' nemes *Engedelem*, meg nyugvó békes Egyesség
 A' esinos *Takarékosság*, és harczy *Vitézség*
 Álla tovább tüzesült szemeit viadalra szegezve.
 Így a' többi jeles jóságok, mindenik illő
 Répében, seregelték elő, jött végtire a' jó
Foglalatosság is. Ez, mint valamennyinekerő

Gondos munkával váltig járt tétova köztök
A' csendes kis öröm pedig, és amaz égi vidámság
Hű vezetőjökkel lengtek mosolyogva koronként
A' jeles erköltsök' sorain, 's velök egybe vegyülvén
Nyájas enyelgés közt édes játékokat üztek.

Jö vala ellenben a' bünök' serege tömötten *)
Renyhe setétséget hagyván ködlepte nyomában
És ordítva zörögve meg állt a' puszta vidéken,
Tolja elől iszonyú képét a' durva *Gonoszság*
Reble setét mint éj, ajakán láng ütki, szeméből
Szikrát hány poklos lelkének régi haragja.
Nagy, mint Tátrának sziklája; erőszakos, és vad,
Melly mentében eget földet meg rázna; de gyarló
Lábai nem bírják: elcsuklik sokszor inával.
És így földet eget meg nem rázhatva szorongó
Lélekzettel el áll, 's dül fül mérgében előre.
Fényeveszett szemmel, beesett orczával ijesztő
Öszszecaszott váz testével nyög jobbra az undok
Rögzött *Korhelység*, 's alig állván görbe, lecsukló
Lábainak szárán, immár haldoklani készül.
A' buta *Vesztegetés* bujkál kiürülten előtte
'S szükre szorultában bajait jajdulva kesergi.
A' fene *Visszavondás* toldult csattogva utánok
'S merre nehéz lábát le ereszté, semmibe döltek
A' hegyek, és halmok, 's a' kellemes élet enyészett
Álmatlan képpel, kenyeret megvonva magától,
És elhuzva egyébtől is, kordulta ruhában,
Rongyosan, és rusnyán *Fősvénység* lépe nyomába,
'S a' lefogott bérért, uzsorakért égbe kiáltó
Átok, 's kárhozatos szidalom gyült róna fejére.
Balra, kaján szemeit mások' kincsére meresztve
Nyugtalan elnével jött most a' Hékes *Irigység*
Hába *Hazugság* is fitogatta csalárd szeme' fényét
'S himes köntöseit meg változtatva koronként

*) Ez is hibás. A' Red.

Majd így, majd meg amugy zengett ravaszléktelen ajka
 A' Mértékletlenség jött nyöszörögve továbbá
 És nyavalyás tétémét ájulva lerakta. Utána
 Nagy szeleket hajtván szállott a' gyáva Kevélység
 Tünni való, ha nagy érdemeken épülne dagálya ;
 De ki ne gyűlölné, ha üres, 's csak szél tömi keblét.
 A' tiltott Gyönyörűség is mosolyogva kacsingat
 Társai közt, és csalfa kezét mindennek ajálván
 Tartós kedvet ígér, mérget nyújt titkon azonban.
 Arca piros, kedves; rozsás öle; termete pompás
 Szép, 's ha lehet belső jó nélkül, angyali szépség
 Haj de belől nyavalyák dülnek, 's keseredve fogyasztják
 Élete' forrását: pokol ég kintépte szívében.
 Így a' vétkeknek minden csordája előjött
 A' zabolátlanság járt kelt ragadozva közöttök
 'S összeveszett fene társaiban bűt bánatot, átkot
 És kétségbe esést, szerzett otromba szavával

Már mikor állnának mindnyájan közbe leszállott
 Himes szárnyain a' csábító játszi szerencse
 Mellyre kevély fejjel büszkén emelődnek az égnek
 'S gögös biztokban csapodáron kezdtek örülni
 A' rút bűnképek. Nem hajtva szerencse' szelére
 Álltanak ellenben meg nem mozdulva nyugodtan
 A' jeles erköltsők, és nem változtak ez által.

Árnyékként eltűnt ezután a' csalfa szerencse
 És iszonyú ropogás hallott az enyészeti sarkon,
 Mellyre kelet 's éjszak 's dél hármasan össze ropogtak.
 Meg rendült a' föld, és mintha bomolni akarna,
 Majd örvénybe lapult, majd hegygyé nyúla magasra.
 A' szigorú bércek csikorogva, zörögve ledőltek,
 'S gyászos romjaikon szomorú tűz' lángja világolt
 Mintha szokott fekvésökből egymásra terülve
 Városok, és népes faluk égtek volna rakásra.
 Köd gyűlt, és szakadó felhők tolakodtak az égen.
 Vad szelek indultak: zivatar lön ; esattoga, zúga

A' villam, és földet eget meg rázva le sujtott
E' közben látszott vázképe az ősi halálnak,
Melly csontkarjában zörgetvén görbe' kaszáját
Szálla setét felhőn, 's mindent bús véggel ijesztett.

Ekkoron elnémult a' bünsereg, és valamint a'
Csalfa szerentsének megörülve követte sugárát
És elbizta magát; úgy most elesüggede, sira
Fegyvereket nézett; de kezét nem bírta. Elájult,
Meg fölkelte; de nagyobb kinnal. Zavarogva letodult
Végre hozzája felé, a' poklok' rémes ölébe
Vad kétségbe esés hullott szem nélkül utána.
A' jeles erköltsők mind e' között csendesen álltak,
Fergeteg, és szélvész, földrengés, hegy szakadások
Meg nem ijeszthették őket, 's ha ezerszer ijesztőbb
Lenne is a' villám, nem tudnak félni tüztől;
Mert belső nyugodalmokkal nem birhat erőszak,
'S külső romlásnak rajtok nints semmi hatalma.

Igy állottak. Ezen közben már csillapodásba
Jött a' szél, 's zivatar. Villám nem csattoga többé.
Szépre vidult a' táj; a' föld nem reнге helyében.
Fellegeit vetvén tisztán kiderüle az ég is,
'S e' diszes sereget, melly nem hajt semmi veszélyre
Nagy diadalma után fényes kebelébe fogadta.

Míg ezek így lönnek, még a' vék mélyen az ifjú
Látta az erköltsők' diadalmát, látta 's örült a'
Bűnveszedelmének, 's nagy erőt érezve szívében
Elszáná lelkét, 's így szolott lángos ajakkal:

Kellemes erkölcsők, kik rossz, és boldog üdöben
Fenmaradó fenynyel, meg nem változva ragyogtok,
O míg lelkemet a' testnek kötelékei tartják,
Szálljatok őrangyalképen kebelembe lakóul.
Úgy ne légyen soha testemnek nyugodalma porában,
Úgy e' léleknek soha mennyországa ne nyílják,
A' mint töletek én valahára elállani kezdek.

Esküszöm... ég, és föld hallhatja... az Isteni névre
A' mi muló, rövid éltében kísérthet ezentúl.

Ezt mondá 's ropogást hallott a' fényes egekben,
Fölnézett 's látá szent Fölségében az Istent,
Látta ditsőségét, 's a' zengő angyali kart is:
A' fénylő Kherubok', 's mély gondolatokba merülő
Szerafok ezredeit, 's mikoron bámulva csodálná
Eddig nem látott szépségöket: a' hüvös estszél,
Rája esap, és hangosb zajt indit a' liget' ormán
Megszűnnek legszebb látásai, megszűnik álma.

A' mint ébredezett, látá a' tiszta verőfényt
Már lemenő félben, melly vissza mosolyga nyugatról
'S a' táj' kellemeit pompásabb színbe boritá,
Igy ment honnja felé gondos lélekkel. Az úton
Kezde nehéz álmán tanakodni. Eszébe jutának
E-kei: ő azokat szentül tartotta halálig,
Ugy élt, mint fogadá, erkölcsöt véve vezérül.
'S a' mi nagy, és jó volt lelkében, az édes anyának,
Drága hazájának szentelte, 's az emberi nemnek.

* * *

Ezt akarám Árpád nyelvén elzengeni néktek
O Ha kigyúlad az ifjúság' tüze kebleitekben
Fognak titeket is kísértetni, 's csalni magokhoz
Nagyszámú tündér gonoszok; de kíváncsi szemet ne
Vessetek a' nyájas külsőre, ha belseje undok
Adjatok a' jónak tágas helyet ép szívetekben
Sőt úgy töltsetek még azont e' mennyei kincsel,
Hogy minden szilaj érzések ki szoruljanak onnan
Ekkép majdan utóbb, mikor én már nem leszek, és bús
Siromon agg kórót lendit a' pusztai szellő,
Mégfogjátok az erkölcsnek diadalrait élni.
Most, míg az ifjúság' elején nincs gondotok erre,
Foglalatossággal győzzétek üdötök' unalmát,
(Mert ez sok rosznak nevelő dajkája) 's ha néha
Játszotok: a' játék nemes ifjúhoz legyen illő.

Majd ha virágaitok kifakadnak az illatos erdön,
'S gyenge jaczintot, fris violát koszorúba kötöztök.
A' zöld gallyak közt, hol előbb mulatozva bolyogtam,
Hagyjatok egy fűrtöt számomra is. Ez légyen, és a'
Mit jó szívetek ér, emlékül adva nevemnek *)

VÖRÖSMARTY MIHÁL.

A Z A L K O N Y.

Rejtőzik már a' ragyogó nap eltün
A' sötét éjnek kebelébe, e' zajt
Ömledő földről panaszimnak árva
Dallja kövessed.
Melly ditső pompás terülő sugárid
Pirja, mint festik magokat tükrödben
Ister a' tájak, 's ketsesebb reményként
Dülnek az éjbe.
Szünik a' tollastsapat énekével
A' Platán, 's hárssor besötétedik tsak
A' bogárserg zúg, 's tütsök a' te búsas
Alkonyi zengted
Villog im Heszper 's az egek határán
Feltünik felhők közepette a' hold
És ezüst sugár özönét elönti
A' Szomor ernyön.
Egykor ah nyájasb öröm édesebb Redv
Szálla bájjottodkor ezen homályos
Szívbe, most ah most! elenyészteken sir
A' hiszelékeny.
Majd ha rég nyugszom, mosolyogj szeliden
A' korán Elhunyt' szomoru fűzekkel
Ültetett sirján, ha az éji tsendben
Fülmile nyögd el.
A R I Z.

---

*) Héretnek az Irók, hogy tisztán és hiba nélkül írják
le Munkájikat, 's leg alább egy keveset az Inter-
punctióra és orthographiára vigyázzanak. A' Red.

AZ Ő SIRJÁNÁL.

Ismét látom sirhalmán lengeni
Halvány leplednek árnyékát Emlékezet'
Ah e' kebelt ujonnan vérzeni
Érzem, 's mély fájdalom borítja szívemet.

Utánna sirnak esdekléseim,
Ha szent virányain borong az esthomály,
'S az álom a' boldog szemeire száll
Mint lágy szellő az hajnal gyöngyein.

Midőn a' táj pihenve szendereg
'S a' messze hold kél a' sötét hegyek felett
Gyöngén ölesz körül oh édes képzelet!
'S fény szárnyadon az égi szép lebeg.

Én sziv dobogva lánkolok felé —
'S im a' felhőzet elborítja szemeim';
Szép álman melly a' mennyet érdele
Elszárnyal — 's 'Sirját öntik ismét könnyeim.

JULIUSZ.

S O H A J T Á S O K.

(S o n e t t.)

Hét hiv sohajtás szárnyaljon feléje,
Túl a' tsatázó vad hullámokon
'S bár melly ijesztő óriásokon
Szerelmesen, mint Lombok' gerlitzéje.

Vegyüljön artzom gözőleg közéje,
'S a' Szüz felváltodván illy bajnokon,
Esküdjé forró édes lángokon,
Hogy emlékemnek nála nintsen éje.

'S egypár szellője éltem zöld korának
Ne dúlja mennyét a' szép Lydiának;
Deritse őt ha ködbe ütközik.

Kegyelmi tsók az a' mit visszavárok :
Emeljék hozzám olly ditső sugárog
Mint mellyek a' folyót ezüstözik

MAHARY.

DAL A' MAGÁNOSSÁGRÓL.

(P o p e.)

Boldog, kinek gondja 's keje
Kis ős holdját miveli ;
Honyléget sziv tiszta mejje
Sajátját elégeli.
Nyája teje, mezője kenyért,
Lenfe ruhát ad bővséggel
Nyáron berke árnyal, 's ha dért
Kap szolgál melegséggel
Áldott! órái zavartlan,
Napji, évi folynak szendén;
Egés, induja búsatlan,
Nyugodt ő a' nap fennjén,
Éjjel kényleg, alszik, szorg, tsend,
Elegyül édes ujjulás
Ártatlanság nagy gyönyör, örvend
Itt a' vissza gondolás!
Hadd éljek lattlan, ismertlen,
Hadd haljak bánottlan távol
A' világtól, így 's a' vertlen
Kő se szoljon siromrol.

D. Cs. I.

AZ UJ ESZTENDŐ.

Ri tudja jót hoz é reám
Vagy rosszat a' jövőndő
Miért örüljek hát előre,
Jöttödön Uj Esztendő.

Mint fogod magad viselni
Nints homlokodva írva
'S ha örvendő kell é téged,
Fogadni avagy sirva.

Ellenség vagy é vagy Barát
Senki meg nem mondhatja ;
Még is jöttödre hangzik a'
Világ öröm szózatja.

'S még nem tudhatjuk az idén
Mi fog bennünket érni
Nem fogsz é méreggel töltött,
Poharat reánk mérni.

Mint Jámbor nem is kopogatz
Jelentvén jövedeled,
'S kérelem nélkül sátorod
Közöttünk fel emeled.

Első napod világunkra
Alig hogy el érkezik,
Mindenüvé billyeg gyanánt
A' te neved jegyezik.

Valamit írnak vagy a' mi
Sajtó alól ki kerül,
Tsak tégedet mázolnak rá
Esmértető Czimerül.

Azért írásba Hoporson
Könyvekbe ajtó.Félen,
Házak falán és egyebütt
A' te neved meg jelen.

Nem is méltán nevezheted
Magad Uj Esztendőnek,
Mert a' multaknál régebbek
Mindég a' mellyek jönnek.

Mindent avultabbá teszel
Semmit meg nem ujitasz
Himulásunk orájához
Még közelebb taszítasz.

A' Dámák is nem örömet
Fognak kezét te veled,
Mert már hajlott idejeket
Eszkendővel neveled.

'S egy barázdát szántasz ismét
Halavány ortzájokra,
Vénebbekké teszed őket
A' Farsangi napokra.

Tölem ne is várt hogy addig
Magasztaljam nevedet
Mig bizonyos jelből ki nem
Láthatom érdemidet.

Mint fogsz velünk banni jól é
Vagy rossz ember modjára
Majd meg fogja választani
December utoljára.

Akkor osztán minden felé
Ha jót szólnak felőled
Idvezlő versemet én is,
Meg nem tagadom tőled.

Vagy ha olly nagy kedved telik,
A' ditsérő versekbe,
Fel fedezett kebeledbe
Engedd hadd tsekintsek be.

Mond meg fog é ékeskedni
Mezőnk kalász fejekkel,
Tele lesznek é pintzéink
A' Bachusi szerekkel.

Fogsz é alkalmas időben
Adni zsiros esőket,
Nem fogja é a' nap heve
Ki sütni a' mezőket.

Meg fogod é jól terhelni
A' Gyümölts termő fákat;
Nem fogja e' pusztító dög
El ölni a' marhákat.

Föld indulás és Jég eső
Nem leszzen e' kárunkra;
Vagy más inséget nem fogsz é
Vezetni határunkra.

Nem jön e' rettentő zajjal
Dühös Orkán modjára,
Földindulás újra szegény
Komárom tájékára.

Ha a' Kos Jegybe ér a' nap,
Majd tavasz kezdetébe,
Foguuk é nagy hidegtől
Járkálni Neglisébe

Ha ezekre így felelsz meg
A' mint szivből kívánom,
Isten hozott Uj Esztendő
Telepedj le nem bánom.

MY.

EGY SZÜLETETT HISDEDHEZ. 1819.

Idv néked oh Kitsiny! világunkon.
Honnan? miért? 's mikép jövel?
Hová? miért? 's meddig megy útad? —
De nem felelhetz, és mi sem felelhetünk.

Mi is tsak ugy jövének — be e' nagy ürbe ,
A' hogy te most , 's azolta itt
Halandozunk , de nem lehet meg értenünk
Ha jót hoz-é reánk , avagy gonoszt
Csak a' következő pillantat is. —
De el ne rémulj ! — Szép ez a' mi lakunk ,
'S éldelni édes a' lét' 's élet örömeit.
Mosolygva vész ölébe e' szemednek
Feltünt világ , mint már sokat vett , téged is ;
Rörüled rozsás hajnalod szelid
Báj fénybe von bé minden tárgyakat.
'S sirásod' , a' melly't e' szakatlan
Lét-érzet most kicsal belőled ,
Majd boldog meg lepettetés váltándja-fel.
'S a' hol mi — már korosbb lakók — tövist
Lelünk , 's rideg kórokat , ott te
Boldog gyerek , virágokon lebelgsz ,
'S a' mit kerülünk mi , te abból
Örömet szívsz gyengéden mosolygó ajkaddal ,
'S a' mit mi rettegünk , te játszol azzal.
Sok a' gyönyör , melly mindenszerte rád nevet :
De ah ! reád is elterülend eggykor
Ama Setét , melly a' gyönyör megett lebeg ,
Mellyet nem enged észrevenni most
A' hályog , melly szemed beleplezi.
— Lehet , hogy eggykor ezt sohajtod :
Hová ? de oh hová levétek édes
Napok ? — hová futott Aranykorom ?
Hol a' szép álm , a' melly olly gyönyörrel
Lebelgeté kies phantasiéjim' ?
Hogyan 's miért is ébredék belőle fel ? —
De senki meg fejtésre 's enyhületre
Nem nyujtand kulcsot , sem vigasztalást.
De meg lehet , hogy édes álmaid
Mindég szelid öröm 's vidám gyönyör közt ringatánd.

Én nem tudom, mit tüntetett reád csillagzatod,
Gyarló szemem nem látja a' titkos jegyeket,
Tehát jövendőt én nem is beszéllek csillagokból
Szerentséd — avagy nem szerentsédről, kis ujjonez!
De nem valóbb a' Mágusok' 's Szibyllák'
Prophetiájok, mint a' mit ki mondok,
Előre mondok sorsodrol kitsiny Baj - társam!
Halld hát jövendölésemet sorsod felől;

Ha jó Szüléjíd' keblöken az első .
Édesded ápolások közbe, szíved
Bé szivja a' békes szerelmet, a' szelid
Eggyértést, és a' fedhetetlen
'S a' jámbor éltet, a' kevéssel is meg —
Elégsző Lelket, a' nyugodt kedvet;
Ha egyaránt röpös szerető szíved
Embertársid felé, 's a' jótét' boldogító
Örömét feljebb betsüled más örömnél;
Ha a' szerencsében elbízakodni nem tanulsz',
Ha ádáz üldözési közt Sorsodnak bátran állsz,
S ha az előtted álló pályát vidámon követed:
Úgy boldog és szerencsés leszen élted.

BALOGH SÁMUEL

SZÉRHELYI MAJLÁTH GYÖRGY KIRÁLYI
TANÁTSOSHOZ ÉS SZEMÉLYESI ITÉ-
LŐ MESTERHEZ.

April 24-kén.

Egy *jeles* Atyának, *jelesebb* Magzatja;
Légy még *jelesebbek'* ismét TE is *Attya*!

ΑΞΙΟΠΙΣΟΘ

REJTETT SZÓ, ÉS TALÁLOS MESE.

1.

Első tagom belső rész

'S benne a' madár el vész.

Másig tagom közepütt

Végig lyukas mindenütt

A' kettőn pedig a' láb

Járkálhat fellyebb alább.

SEBESTYÉN GÁBOR.

A' L E P K E.

Szép Lepke, melly szerentsés

Madár vagy a' világon,

Ki tarka szárnyaiddal

Csélesap szökön repülve

Herengsz, 's egyik virágról

Másikra mész pihenni;

'S midőn kiszívod harmat

Gyöngyözte rózsá' mézét,

Mosolygva nézel élted'

Végére egy pipacsról.

Téged követlek én is

Szép Lepke már ezentúl;

Csak Lina' hő ölében

Lesz éltém és halálom

S. F.

F E L T É T E L.

Miőltá Bőr 's Cupido

Öszv' esküdött erővel

Indulatim vezérlik,

Azóltá csak parányi

Dalt zenghetek, de vígat,

'S szerelmeset tüzemben. —

Hord el magad szemét nép!
Botráncozók füledben
Anáereon tanácsi. —
Néktek szeléd leánykák,
Néktek tüzes legények,
Kik szüntelen szerettek,
Éneklek én, 's azoknak
Hik mostan is mosolygva
Tekintik a' világot

S. F.

A' P A T A K.

Ezüst Patak! te tudtad
Először is szerelmünk',
És a' fejér levéllel
Sátort adó magos nyár,
A' mellynek hűss tövénél
Ültünkben érzeményink
Csörgéseid segíték.

Sietve Lina kertjét
Öntözni mész te mostan;
Csókold meg őt helyettem
Hűs száddal egy virágról,
'S aztán susogd fülébe,
Hogy majd tüzesb ajakkal
Ad csókot egy szerelmes,
De meg ne mond, ki néki.

S. F.

A' 32-ik Lapon álló Rejtett-Szó.

Megfejtése.

Tör, ör, tö, ő, Rőt.

MAGYAROS, ÉS BÖVEBBETSKE ELŐADÁ-
SA MARTIALIS EZEN SORAINAK:

Non est, crede mihi, sapientis dicere: Vivam!
Vita nimis sera est crastina; vive hodie.

E' világ nem Barát Klastrom,
A' Társaság nem Szerzet;
Szükség hát annak ész flastrom
Hi szívet búval tserzet;
Balgatag a' ki nem játszik,
Mert mérséklett hivság látszik
Balzsamnak, és szabad is.

Ha víg lelkünk nem izlelne
Hedv fűszert a' lételben,
Benne tetszésünk nem telne,
Mint sózatlan ételben. —
Ej nem szültek bajra kinra,
'S modjával tett apró tsinra
Ég nagy gondja sem ügyel.

Barom ki soha se nevet,
Ha nints ok hogy orditson,
Ki ép, 's nem szökik mint Evet,
Hivánjuk hogy sántitson,
Hő bálvány a' ki nem szeret,
Nem érdemel élet eret,
Mind eb a' ki nem barát!

A' ki emberek közt kíván
Isteninek látszani,
Beteg, 's Papot, Borbélyt híván
Hüldjük azt gyógyítani;

Hi nem olly vig mint vólt Szomor,*)
Kettősen veszt, mert egy komor
Élve sem él 's megis hal.

Éltünk rövid, és egyszeri,
Többé fel se találjuk;
Hát mint természet emberi
Mindjárt — ne majd — használjuk;
'S mint barátság fogadóra
Ezt írjuk a' ház ajtóra:
Ma vígan! holnap búval!

Valamint az étel sava
Hét három újj tsipetnyi:
Úgy létünk kenyere java
Néhány apró szeletnyi,
Kinek a' se kell, koplaljou,
Bölts kevésből sokat faljon,
Prudentia só tartó!

Vigságot, tsinnak tartani,
Észbeli fitzamodás
Véteknek pedig mondani
Iszonyú Háromkodás;
Ész forrásnak kedv az ere,
Úgy hát e' bűn Kút mestere
Teremtőnk maga volna.

Tsak hogy Felség Háromlással
Istent ránk ne boszszontsunk,
Személy 's Tulajdon bántással
Ember társat ne rontsunk.

---

*) Néhai Szomor Máté, Hetskemét Várossának nevével igen ellenkező természetű, és az elmés mondasokból ki ürülhetetlen Fiscalisa volt, meg halálozott 1810-ben.

Külömben itt , 's ez egy izben
Éljünk , úgy mint hal a' vizben ,
Mind halálig barátim !

Munkás nappalaink közzé
Ejtsünk vidám Esteket ,
Idő , 's kedv töltés eszközzé
Válasszuk a' szépeket ;
Együnk , igyunk , ögyelegjünk ,
Szeressünk és enyelegjünk ,
Ez a' részünk világban.

Majd úntig magánoskodunk
Az egy öles putriban ;
Szomszédal se társalkodunk
Por Város útszáiban ;
Majd ritkán se beszélhetünk
Örök halgatás miatt ;

Majd rothadásig fekhethünk
Hant takaródzónk alatt ;
Majd lesz mondja Nagy Böjtünknek ,
Nem chetvén mit , 's kivel ,
Majd adiő Szerelmünknek ,
Nem lehetvén kit , 's mivel. —

Minthogy hát még pályán futunk ,
Mig már tzel Majd rá jutunk ,
Töltsük kedvel a' Mákat !

A' CHAERONEANÁL ELESETT EGYMÁST SZERETŐ THEBAI IFJAK SEREGÉRE.

Megviva a' hartz rettenetes dühe
'S az álmodások lelkesedett kora ,

Meg nyerve a' mit rég' ohajtott
Szívetek a' haza szent ügyében.

Eltépni a' Hor'senge virágait,
Ha int hazánknak balra hajolt ügye, —
Megvetni a' mit nyílt kebellet
Nyújt gyönyörű tavaszunk mosolygva, —

'S hartzolni a' míg nemzeti Istenek
Heggyel vezérlő karjok ölel, takar,
S meghalni küzdés közt, szeretve
Hogy ha ki halt az arany szabadság —

Ditső jutalmat 's hős koszorút ez ad, —
Által visz a' lét keskeny határain
'S az Isteneknek fény körében
Lelkesedett örömökkal éltet.

Szép, mint az ének mennyei zengzete
'S az égi Sphaerák' isteni hangjai,
Remek 's ditsően végezett volt
Életetek fíjatal vitézek.

Elszórta egy nap gyászba borúlt Ege
Hellász ki tűnő Isteni szobrait,
A' szent szabadság fényje eltűnt
Vérzivatarba merült futással.

De bódogok Ti már az Olymp tetőn
Vártatok ekkor béretek 's ditső
Húnyt ősitek bódog körében
Homlokotok koszorú övedzé!

Bár nyelje bé a' századok éjjele
A' gyors időknek tzelra elért sorit,
Szép tettiteknek lángsugárja
Győz az idők rohanó zavarjára

HIS JÓSEF.

ÉSZREVÉTELEK ÉS GONDOLATOK.

A' rossz szív és hajlandóság ritkán változik: abban áll sokaknak jobbúlása többnyire, hogy rosszak vagy nem mernek lenni, vagy nem lehetnek többé.

Ha az atya maga akarna vagy tudna tanítója lenni gyermekeinek, azt nyernék ezzel, a' mit nyertek, hogy Annyok volt szoptatójok.

A' ki nyugodt elmével akar élni, dolgát holnapra ne halassza, más pénzéről ne számadozzék, tselédjét ne változtassa, és a' haláltól ne rettegjen.

Az olyan, a' ki anyai nyelvét nem tudja, nints otthon hazájában; és olyannak látszik előttem lenni, mint a' mesterséges hangokra tanított madár, mely természetes énekét elfelejti, és újj nótáját hibásan vakogja.

Eleink építésre termettek; mi rontani születünk. Azért bontjuk le többnyire tiszteletes régiségeinket, hogy semmit sem építsünk helyekbe, vagy talán éppen azért, mivel omladékaik nálunknál jobb emberekre emlékeztetnek bennünket.

A' ki a' százados árnyéktartó fákat szükség nélkül vágja ki; jelét adja, hogy nem érdemes azoknak jótévőségekre.

A' fősvény ígérni szeret, a' félszeg biztatni, az ostoba tanácsot adni, a' tudatlan versengeni, és a' kevéssel bíró bőven költeni.

SZEDER FÁBIÁN.

G O N D O L A T O K.

A' közönséges ember a' historiából a' múlt időt tanulja ki, a' mély eszű a' jövődőt is.

Azt mondom a' nevelőknek és tanítóknak; hogy azon nevendékekből, kiket ők az engedelmesség által

rontanak el, sokkal rosszabb emberek válnak, mint azokból, a' kikkel éppen semmit se gondolnak.

A' jelenvaló a' böldegot, a' jövendő a' boldogtalant ketsegteti.

SZEDER FABIÁN.

E P I T A P H I U M.

E' sir földi kedves Feleségem,

Itt nyugszik meg oszlékony hamva.

Óh utazó! ne szánd özvegységem,

Meg vagyok már én is nyugodva.

SZEDER FABIÁN.

A N E C D O T Á K.

Egy fő rendű külföldi Dáma halálán vólt. Vérei és baráti ágya mellett állának. Tizenkét esztendő's fíja fejénél ült. Merő tisztelettel lép a' Plébánus a' szobába. A' fiú mély fő hajtással fogadja ötet. Ezt a' halállal küszködő anya látván, mond: „Minek hajtod úgy meg magadat fiatskám! hiszen a' Plébános kis születésű! És feladá lelkét.

Büffon fiáról azt mondta Rivarol, hogy ő az atya természet historiájának leg nyomorúttabb ezikkelye.

Egy Angoly hirtelen felháborodván a' Kávéházban, úgy megüti a' Billard bottal a' Marquert, hogy azonnal szörnyett halt. A' Brittus nem tsak hogymeg nem szöppent, hanem nyugodt elmével le tévén a' bottot mond a' Kávésnak, hogy az agyonütött Marquert is bele teheti a' számadásba.

Mikor tsinosodik már egészen ki honnyi nyelvünk? kérdi gúnyoló hangon Révai Mikló'st a' korts magyar. „Mihelyt Uraságodhoz hasonló oszlopai le fognak roskadni“ felele a' meg háborodott Tudós.

Azt mondta Csokonai Vitéz Mihály, midőn öt baráti a' házasságra unszolták: „Ha gazdagot veszek el, pénzével lesz bajom, ha szegényt, magával.

Egy silány Poeta mond Révainak hízkelkedve, „Tudós, te jobbára vizivó vagy, és milly tüzesek verseid! — hát ha még borral élnél?“ Erre Révai: „Tudós, te igen is bor ivó vagy, és milly fagyosok Verseid! hát ha még vízzel élnél!?“

Barcsaiba, kinek deli természetéhez képest kellemetlen artza vólt, bele szeretett egy Bécsi Szép. „Szeresd gyöngy alak Hadnagy társamat, kinek képe nyílt rózsa, mond a' Test őrző“ — „oh abban,“ meg szólamlilik a' Gratzia: „csak a' bájos szint kell kedvelnem; de te benned tégedet.“

SZ. F.

K Ü L Ö N Ö S S É G E K.

A' Déli tenger szigeteinek lakosi kutya hússal élnek. Meghizlaltatnak elsőben a' Kutyak nálók, és azután kerülnek a' mészárszékre. Leg hasonlőbbak még azok, a' mi Juhász kutyaínkhoz, hanem fejek nagyobb és vastagabb, szemeik igen kitsinyek, füleik felállók, és kurta szőrös farkúak. Nem ugatnak, hanem üvöltnek, és igen restek. Húsok jobb ízű, mintsem az ember gondolná, hihetőképben, mivel gabonából készült étellel tartatnak,

S. F.

E P I G R A M M A.

Emmi! remek munkát kívánsz én tőlem. Ezen vers.
A' remekem; mert jobb nints valamennyi között.

A' HIÚ REMÉNY AVAGY A' HÁROM TOLVAJ.

(Napkeleti Rege.)

Egy paraszt egy ketskét vitt Bagdadba vásárra, és mintegy előre markában tartotta már a' kintset, mellyet érte reménylett. Szamarán ült ő, és a' Ketske utánna ment, nyakan lévén kolompja. Három tolvaj latta meg e' Kis karavánt ballagni, szemmel is ügyelt mind a' három utánna. Engem uttse, mond az első: úgy ellopom ezen ember ketskéjét, hogy ő annak életében a' neszére sem akad; és én, szóll a' másik: én elvezetem a' szamarat, mellyen üll. Hanem a' mi a' legnehezebb, mond az utolsó: én ki vetkeztetem őtet a' nélkül, hogy észre vegye ruhájából. Röpi markát mindenike, 's utánna lát dolgának.

Az első tolvaj nyomába lézzegvén a' parasztnak, szépen le öldgya a' ketskéről a' Kolompot, 's a' szamárnak farkára köti azt, és felre áll a' zsákmánnyal. A' Szamar hátán lévő ember jövődő gazdag vóltáról gondolkodván, és a' Kolomp szót szüntelen hallván, erősen hiszi, hogy utánna jönn ketskéje. Kevés idő múlván hátra tekint, 's meg ütközve borzadozik, a' midön hült helyét láttya barmának. Vissza fordul nyomozni azt, fűt fát kérdez felőle, és im ott terem a' második tolvaj; és mond: „E' gyalog út végén láttam egy embert, a' ki sebes futva egy Ketskét vezetett.

Hirtelen le ugrik szamaráról a' paraszt, kéri a' tolvajt akarná kevésig tartani paripáját, és egész erejéből futásnak ered a' vélt tolvajnak utánna. Hanem midön hasztalan törné marná magát, ki fáradva 's el tsüggedve jön vissza, és még nagyobb boszújára se szamarát, sem őrzőjét nem leli ott.

Az alatt, míg a' két első tolvaj elillantott prédájával, a' harmadik egy kútnál várta emberét, melly mellett nékie szükségképpen elmennie kellett. Olly fájdalmas lármát üt ott a' tolvaj, és olly keservesen panaszkodik, hogy a' szamarától és ketskéjétől megvált ember, már azon vonzódásból is, melly a' szerentsétleneket jó barátokká teszi, édes örömhöz adgya magát az olyanhoz, a' ki nyomorútnak látszik lenni előtte. Mit búsúlsz te olly nagyon, mond ő neki; nem vagy te bizonyomra mondom, olly boldogtalan mint én! Én ama két barmomat vesztém el, a' mellynek ára örökre boldoggá tehetett volna; oh jaj! az én szamaram és az én ketském most gazdagságra segithetett volna. — Ni ez ugyan derék kár! felel a' tolvaj; ejtettél volna csak ezen kútba egy gyémanttal tele ládikát, mellyet a' Califhez kellenék vinnem, másként rimámkodnál. Talán mint haramiának kötéllel végzik életem. — Miért nem mész le keresni azt, mond a' paraszt, hiszen nem mély ez a' kút! — Úgy ám, ha értenék hozzá, felel a' tolvaj; bizonyosabb az, hogy itt a' vízbe fulladok, mintsem hogy fel kötnek. Hanem ha ezt valaki meg tenné helyettem, jó szántomból tiz aranyat nyomnék markába.

A' szegény bolond meg köszöni Mahomédnak, hogy neki illy kedvező alkalmat nyújtott a' ma kár kipótolására, mellyet szamara és ketskéje elvesztésével szenvedett. „Igérj tehát tiz aranyat, imigy szöllő a' tolvajhoz, és a' ládikát ki hozom.“ Meg van hamar az egyezés: leveti ő a' ruháját, és olly serénységgel ereszkedik a' kútba, hogy a' tolvajnak éppen csak hogy ideje volt a' zsákmánnyal elfutni.

Fenekére jöven a' kútnak a' paraszt, nem talált ő ottan semmi ládikát is; hanem midőn feljött, ismét új baj érte: ruháját, szamarát, ketskéjét, külön úton módon el vitte a' patvar, és reá szedve lévén hiú re-

ménye által, alig talált valakire, a' ki meztelen testét valami ronggyal megszánta.

SZ. FABIÁN.

TANÁTSADÁS A' SZÉPERNEK.

Büszkélkedő gyöngy magzatok,
A' kik tsak bájolni tudtok;
Hogy ha tetszeni kívántok,
Szeretni is akarjatok

S. F.

HÁLÁ AURORÁHOZ.

Ti szép Hazánknak nemzeti Böltssei,
Mint annyi hajnal tsillag Egünkön úgy
Ragyogtok egy szent tsendbe 's oszlat
Szürkületet tsinos Almanáchtok.

A' szép nem is már Fényteken osztozik,
Mert nagy Hirálynénk védi sugárait,
Vesztali tűzkint egyre versent
Égni fog az Magyarok Szívében.

Kész Aurora Bellona Myrthusit
Honnunkban illeszgetni 's osztani
Olly ágot is, millyet Minerva
Tsak nevel a' tudomány diszére.

A' sárga holdon nyert Diadalmatok
E' még nem esmért hangon is el repül
A' napba, szomszédok ha látnak
A' Helikon tetejére hágni.

Új fényre helye sejt idegen Tudós
Is Bennetek 's nem vélve tsudálja azt,

Mérközni mint mertek miveltebb
Néppel is új Literaturánkban.

Elmétek égven a' Tudományokért
Szent enyhülést tsak úgy lele Szomjatok,
Be burkolatok majd nem egyig
Nemzeti színbe — 's úgy áll Hazánk fenn.

Hálát tsak Egy, illy áldozatért ha zeng
Minden megyében, néktek elég bets az;
Önn eredménytek szebb jutalmat,
'S két Haza nyújt Koszorút Ti néktek.

Temjénye bár nem gözöl az aetherig
A' Fél tudósnak; illatot úgy tenyész
Oltártokon, hogy lelke érlel
Fáradozástok után gyümölsöt.

Áz nem Henyerműv, mit Hazafiuság
És a' valódi Hősbetsület mivel
M'ért Bölts: Szüzek tüzik reátok
Majd az Olymp jutalom virágít.
TAR MIHÁLY.

M A J U S I D A L. *)

Félre gondok, kedvet rontó
Bajok, töprenkedések;
Csendes nyugalmat fel bontó
Sok járások kelések
Borúlt egünk derüljön,
Hiki vigan enyhüljön,

---

*) Melly 1822-ben Majus 21-kén a' Tekintetes Jász és Kis Rón Herületek Generális Gyülésének alkal-
mával készült Félegyházán, a' Váras mellett fekvő
Epres erdőtskében adatott délutánni, és estvéli
mulatságra.

A' szép Május zöldellő
Hellemekkel jött elő.

Hönyvvel tömött magányából

A' Tudós most bújjon ki,
Fáradtságos munkájából

A' Földmives álljon ki.

A' liget hős közepén

Vigadjon ifjú 's vén;

A' szép Május zöldellő

Kellemekkel jött elő.

Most a' reggel harmattában

A' rét kies zöldjében ,

A' virágok illattában

A' források tükrében

Mindenütt csak azt látjuk,

Örülve tapasztaljuk,

Hogy a' Május szép , 's kellő

Kellemekkel jött elő.

Ott az erdő sűrűjében

A' Gyepen elterülve

Fújja sipját szerelmében

Mirtil bohón merülve:

'S közbe te kis fül'mile

Ezt zengjed versent vele

A' szép Május zöldellő

Kellemekkel jött elő.

Itt a' völgynek közepében

His Nimfák szökdössenek ,

'S a' pataknak le mentében

Ibolyát csipdössenek

Sziráni báj énekkel

Mulatozva zengjék el:

Hogy a' Május zöldellő

Kellemekkel jött elő.

Ottan ama' tsendes tónak

Ingadozó nádjában

Hűs Zefírek subogjanak

Az estve homálijában,

'S ha majd a' hold fel lépe,

Rehegje a' tó népe,

Hogy a' Május zöldellő

Kellemekkel jött elő.

A' lombos zöld hajlékokban

A' ligetek csendjében,

A' reszkető hullámokban

A' forrás ezüstjében

Cinthia jádzadozzon

Feredve mulatozzon,

Mert a' Május már kellő

Levegővel jött elő.

Mi pedig e' zöld erdőben

A' pázsitra le dülve

A' barátság vig körében

Minnyájan egyesülve

Poharainkat töltsük,

A' zöld Májust köszöntsük,

Hogy ő ismét illy kellő

Örömeikkel jött elő.

Setét hives palotádból

Oh vig Bacchus jöszte ki!

Mézzel folyó esutorádból

Sok örömet vár ki ki,

Diszesítsd ünnepünket

Lelkesítsd énekünket,

Lásd a' Május, melly kellő

Örömeikkel jött elő.

Fejed felett szőlő ágából

Részitünk itt hajlékot;

'S koszorút zöld borostyánból
Fogadd e' szent szándékot,
Trónusra jutsz általunk,
Szüntelen magasztalunk;
Mivel te is illy kellő
Rózsa színben lépsz elő.

Hiv jobbágyid mind serényen
Udvarlunk körülöttesd;
Egy tsepp vérig mind keményen
Hartzolunk te melletted,
De meg öl a' bú minket,
Ha el hagyod székünket,
Vagy ha komor, 's nem kellő
Ábrázattal lépsz elő.

Trónusodnál elterülve
Ditsőitő énekkel,
Nektárodban elmerülve
Néki hevült lélekkel
El mondjuk nagy tetteid,
Gyakor győzedelmeid:
'S a' szép Május illy kellő
Színben miként jött elő?

Majd ha a' hűs esti szellő
Szenderítő szárnyain
Jő az álom, a' zöldellő
Kikelet virányain,
Bakhus majd le fektettyük,
Lantunkon azt pengettyük,
Hogy Morfeus meg öle
Álma lopva jött elő.

Akkoron majd vissza térünk
A' nyugalom karjára,
Flóratól Koszorút kérünk
Egy másnak homlokára,

'S még egyszer víg zengéssel
Mondjuk édes érzéssel
Hogy a' Május illy kellő
Örömeikkel jött elő.

GÁSPÁRY FERENCZ.

V A L L Á S T É T E L.

Bátran kereshetz Grézusi kintseket,
Lóghatnak érdem csillagi mellyeden,
Reszketve mászhat lábaidnál
A' nyomorúlt sokaság barátom!

Nem nézem irigy szemmel az illyeket,
Minthogy veszendők, 's birni nehéz haszon
Azt, a' mi holnap fel repülhet,
'S téged üres palotádban hagyhat.

Én a' középszert India érczivel
Fel nem tserélem. Nappalim éjjelim
Bátrak, 's mosolygók, és nem árthat
A' fene sors, vagy az or, vagy irigy.

Főképp ha Pindus bérceit hághatom
Hedvemre mindég, 's három ezüst szavát
Örömmel hallják két hazánkban, —
Felleget egem' soha se boritya.

S. F.

EGY RIS ASSZONYHOZ.

Magában, His Asszonyom! olly
Legénytől idegen 's komoly
Lelket ugyan mi tehet?

Hérem, magát szentnek lenni
Ne tettesse; mert Isteni
Természete nem lehet.

A' His Asszony is halandó
Teremtés; és így hajlandó
Mind arra a' mire én.

A' maga szívébe is olly,
Lángra lobbanható vér foly,
Mint az én szívem erén.

Ne legyen tehát idegen,
Ha Ámor, a' már Idegen
Lévő nyilát rá lövi;

Mert majd ifjú Kellemének
Diszét, fris Esztendejének
Tolvaj pókja be szövi:

Akkor osztán vége a' szép
Ortzákon nyiló Tavasz ép
Rózsáinak. Úgy de még

Most a' lelket Hellem-teli
Rózsáival érdekeli

'S tsak a' vak szíve nem ég

SEBESTYÉN GÁBOR.

CORINNA SIRJÁRA.

„Jöszte Corinna velem; nekem is szükséges az ágyas;
Már sokakat szeretél; most pedig engem ölelly!
Mond a' halál, 's a' lyánt a' föld gyomrába taszitya.
„Itt már senki se kap rajta, setétben heversz.

EGY JÓ POÉTÁRÓL.

Kis Versed szint' olly, valamint a' méhevalóban;
Mert fullánkja vagyon, 's mézet is ad eleget.

S. F.

PUBLIUS OVIDIUS NÁZÓ

Által-változásokról írott Munkájának Magyar fordításából, Példányúl.

E L S Ő K Ö N Y V.

Fohászkodás.

Lelkem az ujjakká vált testeket ösztönöz írnom
Istenek! ő nekik is tserélvén léteket által
Áldjátok meg eröm', munkám' a' kezdet időtől
Fogva, folyó versben hozhatnom az én koromig le.

A z e l s ő Z a v a r.

Tenger, föld, 's mit az ég beterít, mindennek előtte
A' Természet' egész alkmánnya tsak egy *keverék* volt,
'S el nevezése Khaósz: buta, éktelen egy halom, és tsak
Gyáva teher, melyben sok számtalan öszve nem illő
Magvak nyomva, de nem költsön kaptokba heverték.
Még akkor nem adott Títán a' földre világot,
Ujjultán kanyarúlt szarvát a' hold se növeszté,
A' föld sem lebegett a' majd körülötte el ömlött
Hig levegőbe erány mértékén; 's nem tekeríté
Párta gyanánt karját a' föld körül a' mély tenger.
Ott, hol föld, vala még levegő, és tengeris, és így
Még sem az akkori föld álló, de sem a' vizek úszók,
Sem pedig a' levegő nem volt még abba világos
'S majd az utóbb adatott formában semmi sem állott.
Mindenik ellent állt egymásnak, mert ugyan egy test'
Keblibe' küzde hideg 's meleg egygyütt öszve zavarva,
A' szárazba vizes, 's a' lágyba kemény elegyüle
És a' lomha nehéz, 's könnyű közösülve valának.

A' világ teremtetése.

E' keveréket az Ur, meg az intésére figyelmes
Természet kiesebb rendel bontá ki magából
Mert im a' vizeket földünktől, 's ezt meg az égtől
És a' tiszta eget fent, a' sűrűbb levegőtől
Szélljel válogatá; 's a' vakság fedte halomból

Szép Litteratúra.

Öket elő hordván, úgy rakta külön hogy az eggyik
 Másikat elrúgván, az egészben tartsa fel egymást.
 A' terhektől üres homorú ég tűz erejével
 Pattana leg fentebb, és választotta helyét ki;
 Leg közelebb ez alatt könnyüivel a' levegő van.
 Már a' föld nehezebb, ez minden törzsök erőket
 Húza magával alá, és önnön terhe nyomá le.
 A' körül ömlött nedv, a' vég szélekre jutott ki
 'S a' merevény földet nyirkos köddel fedezé be.
 Így mikor e' nagy alap, bátor melyik Isteni kéztől
 Rendbe szedődött volt, 's szakaszokra is el vala osztva,
 A' földet leg előbb hogy minden részre egyenlő
 Lenne, golyobissá gömbölgeti, — a' vizet önti
 Szét azután, 's zúggó széllal duzzasztja fel őket
 A' be ölelt földből partot mosogatni zajokkal.
 Szép forrásokat is faggat, mely tókat is áraszt
 'S a' le folyó vizeket kígyós partokba szorítja,
 Mellyek imitt vagy amott részent a' földbe le buknak,
 Vagy pedig a' tenger' tágult özönébe rohannak
 Hol szabadabb helyet érve, magok szűk füzeseik helyt,
 A' nyílt szikla tövek pandaljaiban lotsolódnak.
 Elterjedni mezőt, mely völgyeket aljra parantsolt
 Kő hegyeket fel emelt, 's erdőket megkoszorúzott.

Világ felosztása.

Mint az eget jobbról két abrants, balrol is annyi
 A' hevesebb 's ötödik közbül vétetve kerítik,
 Így osztá fel az ég közt függő földet is a' szent
 Gondviselés, 's ugyan e' szakaszok' renden mivelődik,
 Nagy hévsége miatt a' közbülsője lakatlan,
 Hő fedi a' végső kettőt, 's ezeken belől a' két
 Osztály a' hideget, 's meleget mérsékli egyenlőn.
 A' levegő lepi ezt, mely nem többel nehezebb a'
 Tűznél, mint hevesebb terhü a' víz az agyagnál.
 Ottan gyűjt ködöket, 's ott állit felleget öszve,
 És lélekre ható villámokat ott lobogat fel,

Onnan ereszt jéggel, 's mennykövel telt szeleket szét
 A' leg főbb hatalom: de nekik sem széltire hagyta
 Járniok a' levegőt; így is tsak alig lehet ellent,
 Állni nekik, bátor más más helyeken gyakorolják
 Mind fúvalmaikat, ne hogy a' földet le gyötörjék:
 Ennyire újj húzók még a' Testvérek is egygyütt!!
 A' tájt hol Nabaté ország, és Persia fekszik
 És a' hajnali pirt leg előbb fogadó hegyek állnak
 Eurus vette lakúl, Zefirust a' nyugoti naptól
 Fel melegülni szokott partok, 's est hajnal apolják],
 Göntzölt és Scithiát Boreás foglalta magának,
 'S a' szem közbe való föld a' felhőkbe borongó
 És mindenha esős Austertől nedves örökhé.
 A' ki derült mennyet tárá felibek ki ezeknek
 Mellyben semmi nehéz, 's leg kissebb földisalak sints.

GARZÓ MIHÁLY.

LEVÉL BODOR JÁNOSHOZ, NÉHAI TANÍ- TÓMHOZ.

Hallám a' trombitát, a' csata melege
 Ragadt győzni halni a' közjó hasznáért
 De nints ez közjóért: vegyen fel Serege
 Azoknak, kik élnek dücsön a' hazáért

DÖBRÖNTEL

Oh rég hasztalanúl nyomozott Bodor édes! akár, élsz,
 Vagy halsz üdvez légy! fel jártam Hunnia' szentebb
 Tűzhelyeit, bujdosam Atyám heves Afrika' torlott
 Partyai' széltében, ronsolt árboczfa' darabján
 Fürkészttem nevedet, zokogó szélvészekt' elejbe
 Ordíték versent: ajakidról nem jöve viszhang.
 Voltam az alföldön, 's Grönland' hóflepte gerincezn
 Azt mondtad: Szolnok születésed' fészke; forogtam
 A' Tisza mentében: bölesödnek hült helye Szolnok.
 Tégedet a' tenger' fenekén hajhásztalak, érted
 Uszni tanultam Atyám, a' Nilus', két szakadékát
 Meg lábolta fiad, 's hijjába csapáza dagályán;

É' sem volt eveződ, hanem Isten nyíla' turása.
Mondsza minő havasin, mi setét szugolyába kutasson
Még szemem e' földnek, szolly mert át ugrom utánnad
A' meredek Tátrát, érted fel zaklatom a' bús
Poklokat, Elizeom' halmos mezejére le szállok.

Nem de hazád' Csillagja Etil' karjába vezérlett
Hörösy Sándorral? már is veszed észre miképpen
Foly Tanais kelevész habokon Meotisnak ölébe,
Volga miként áraszt tengert, 's hol veszti nevét el,
Merre tanyáz a' báts, mi serényen billeg az ujjá
Gyenge furuglyáján, már is fel verted Ügeknek
Sirhalmát, Álmos' telekéről hajtsd Apáink'
Rengő sátorait, szaporán hajtod, szívem alig vár,
Hadd hallyam szavadat, 's csókollyam Szittyai dérrrel
Harczolt üstöködet, hol van nemes Attila' győző
Rard vasa hadd lássam. Meotisnak, róna vidékén
Vannak e még Döntő magyarok? hozz hozz nekem édes
Egy bajuszos Szittyát, 's eggy Kortyot Volga vizéből.

Nem de magyar lelked, rideg és deli termeted,
ah melly

Olly fiatal 's tetemes vala, mint kikeletkor az erdő,
Tabori dühbe ragadt, 's kimutatta vitézi nevünkre:
Mint lehet a' szakadó kelevézek' irányinak ellent
Váttani a' vérnek mezején, 's haza hozni borostyánt,
Mint lehet a' lobogó zászlóig törni, az ádáz
Franczot oroszlyányok' képében szabni. Királyi
Székén a' pipát Simonyink' modgyára kiverni.
Él vala kardod után Koronánk' fia, 's néked adott tán
Ő Szentsége Magyar zászlót váltsága' fejébe?
Jöjj haza drága vitéz, engeddd hogy barna hajadba
Én tüzzek koszorút, lám meg jött rakva borostyán
Ággal bajtársod, hős mellye dücsön ver az érdem
Pénzek alatt, 's mind a' ki vitéz a' régi szokásként
Hozza babér levelét, 's lám még toldozza szerelmes

Hölgye leszelt kalpagja' fodrát, 's esőket rak az ágyu
 Füsttől bongyorodott üstökre; ha fel kap orosz'ány
 Kölyke fakó paripája' pihent nyergébe: örömmel
 Tellik az ősz bajnok, 's ki tanult markába szorítván
 A' vásott kardot derekassan gyermekem! úgymond;
 Most kurdot rántunk, kanyarully tollamra vigyázz, áll
 Meg! lám a' nyavalyás foglyok szabadulnak örömmel
 Vedlenek a' kémek, szökevény katonák, Haza' Felség'
 Árulók, kincsem te maradsz oda; itthon azomban,
 Pállya mező nyillik, vénekkal küzdik az ifjú,
 'S nyelvünknek ki ragadt szüz Palladiumja sugárzik
 Bölts ajakin, le repüle hazánk' véd Angyala, 's állván
 A' kegyelet' közepén, mellynek bótyyára borostyán
 Fák dülnek lobogó üszögöt nyujt jobb keze mennybe,
 Mellytől bal tenyerén honnunk' szent czimere fénylik,
 'S mint a' hangya bolyok, mint a' méh rajjai kellő
 Nyár közepén forrván, szomjan vetekednek az ágért
 Izzó szárnya alatt az erőnek bajnoki, kik még
 Hunnia' méhében magyar emlőt szoptak, atyáink'
 Lelkeit a' sírból vélnéd fel ocsódni, elől jön
 Mátyásnak ragyogó századgya, következik András
 Fénnyre magyar hajnal hasad, im szaggattya borongó
 Évünk' szürkületét, tavasz árad pusztá hazánkra
 Újjulnak mezeink, 's az aranykor napja közel van!
 'S hol vagy? nem tudom én, ki avúlt e' szerelme ha-
 zámnak

Spartai lelkedből? nevedet tsak hasztalan üzőm
 Minden szebb lapokon! magam állyak e sikra előszer,
 És ki tegyem nevemet férgeknek üdönek előtte?

Jusson eszedbe Bodor szívem bálvánnya miképpen
 Reszkedtek fejemen kezeid, mikoron végképpen el estél
 Tőlem, esős szemeid' mennyben jártatva zokogtad:
 Haj fiam elszakadunk! magyarok' szent Istene, a' ki
 Háromszor ki hozád e' nemzetet Attila' 's Árpád'

Hős Kormánnya alatt a' téjjel mézzel özönlő
 Szittyák' földéről, ki dütsőségedre megáldád
 A' horgas kardot, 's minden sujtásra teremtel
 Eggy eggy országot, hogy örök harcz dullya világát
 Adtál néki erőt, kaczagányt vállára, szereztél
 Néki szabadságot, rohanó paripákat alája :
 Ald meg ezen Szittyát, éleszd a' lángot erében,
 Szép költőt lásson valahára hazám fia benne,
 Hozza ki Árpádot másodszor is, ércz keze' sullyát,
 A' tábor' keletét, fényes diadalmit Elődnek,
 Hallya Botond' erejét, Tuhutum' paripája vivását
 Hallya meg a' levegő, 's a' föld reszkessen' alatta
 A' mint vág Uszubú, úgy üsse ki kargya csapását
 Szittyai hárfáján, 's viszonozza Lehel' hadi dallyát.
 Oh ki ki választád hogy ügyednek jobb keze legyen,
 'S ostora e' nemzet, menedék bástyája hitednek
 'S E' kisdéd szözlőt egyedül őrizze napestig;
 Hogy fiad' élet adó váltsága heába ne essék:
 Áld meg magzatomat, vidd bé öröködbe... Kövesd csak
 Nyomdokimat Gyermekek, törjön meg az Aoni verejték,
 Majd jön bő aratás, ha reményünk tára ki nyillik;
 'S Hunnia könyvei közt csókot fog váltani; akkor
 Drága szülött földem te Tiszának ritka vidéke!
 Hol bölcsöm rengett, hol az áldott napnak arannya
 Tiszta verőfényben kezdett rám sütni előszer,
 Nyiljon meg kebeled hadd hulljak vissza poromba!
 (Itt elfojtódott, nyakam át kucsolva ki sajtolt
 Könnyei hüledezett ábrázattyára esének.)

Jusson eszedbe vitéz Juranics' sirhalma ki ötven-
 Isteni Származatú hősökkel tölta meg Omár'
 Gyapjas csordáját, hol folyvást könnyezi Gyöngyös
 Gyöngy vize Nádasdyt, ki azon feje vesztve jelent meg
 Hátra szegett karral gyilkos ravatalban előtted.
 Intett ő te pedig keserű panaszokra fakadtál.

Hol buzog a' Hétkut, 's széllyel testvéri habokkal
 Rúzdve buzog Rajnis' daliás Helikonnya eréből.
 E' sem szédített már, ihatik ma garázda levéből
 Minden szöke Sobak, 's nincsen ki halállal ijessze.
 Itt hozza Kis János szent böltsessége magamhoz.
 Hol ki ragadt Anyós' érzékeny lelke magamból.
 Itt láttam Faludyt nyáj közt ballagni kuvasszal,
 Tiszta fehér téjjel habzó Légrádi köcsökből
 Szűrni kemény túrot, telekes boeskorban ihászdalt
 Fújni furuglyáján, édes méz volt szava, szírmos
 Ostora itt pattant; hol Berzsenyi drága Danidnak
 Lelke szakadt lelkembe, (midőn magos éneke hullám
 Móra lövelte tüzét, akkor pótolta ki a' szép
 Természet' hijját csuda mesterséggel.) Imádtam
 A' regelő Himfyt, bámúlt Sümegh' ör fala, (mellyet
 Még Kupa épített) mikor üdvezlette Hunyad' vén
 Bajnoka hült tetemét ő képes gyűjteni mondád
 Felleget és napfényt, ő tudta ki ejteni tisztán
 A' nemzet' lelkét, 's meg szenvedtetni, leszállott
 A' bölcs természet keserű hurjára, ki fejté
 A' komoly erköltsöt termékeny hangja' kegyével.

Hol mikoron rózsás szekeren Auróra meg indult,
 'S Bibor szárnyaival lebegett a' reggeli szellő,
 Parlagi nótáját elkezdte az égi pacsirta;
 A' magos ér' dombján magam is heverészve örömdalt
 Zengtem néha veled, kebelemben az Isteni szikra
 Tőled vett lobbot, nyájas kobozomra mosolygó
 Angyalokat csaltam, tüzem ártatlan vala akkor
 Te esemetés ligetek, ti puzdrás erdei Nimfák!
 Berkünkben lefolyó patakok 's patak itta virágok
 Szóllyatok, oh titeket sem örömmel látalak ezentúl!
 Küldöttünk tejet is nádmézzel Pestre Budára.
 Küldöttünk örömost epret, 's husvétí bariskát.
 Hol vagy boldog üdö az egek küldötték ölembe,

Nem de furuglyámnak hangjával vissza repültél?
 És az arany század, melytől ragyogott vala arczám
 Mint a' déli sugár, mint a' pünkösdhavi rózsa
 El folyt a' habként alig usztam benne, te hoztad,
 Véled el is pártolt Bodor, e' szaggattya fel újra,
 Sok kinomnak erét, gondold el drága Tanítóm
 E' mindent tehető tüzláng forrallya velömet,
 S nincs örököm, hogy apám' fel szított tűzhelye mellett
 Hösi vitát kezdgyek, koldusként szerte fanyalgok,
 'S bátor alá szálljon maga is még egyszer Apolló;
 'S Isteni ujjaival váltig pengesse helyettem
 Mennyei hárfáját, haj senki be nem fogad engem!
 Mert Költő vagyok én, versnél nem szoptam Atyámnak
 Méhéből egyebet. Regelik: mellékes, enyelgő
 Tárgy legyen a' költés azt is szép tudni de vétség
 Abba merülni csupán, tehetetlen egyébbre az olyan.
 A' fától szakadott, vagy irigy lelkeknek azomban
 Meg lehet engednünk, de szeretném tudni ki lett így
 Nagy Mester, ki csinált remeket mellékes ecsettel?
 Így lettem szökevény; nem lesz ki segítsen el aggott
 Pályámon, szememet bé fogja ha el fut az óram,
 És nyugovó poromat szent csókkal ölébe fogadgya.
 Oh Sorok! oh Balaton! be dücsöbb lett volna körében
 Vesztég ülni szülő földemnek, Szittyá Dedösim
 Régi szokási szerint düllöt vettetni, vadászva
 Élni, gulyát, ménest, ihokat füttyörészve terelni!
 Csak veled élhetnék; Saharának pusztá parázsán,
 Hol tigris fajzik, hol oroszl'ány falka tanyáz szétt:
 Árnyékos lugosok', hüs berkek' lombja fedezne.
 A' körmös medvék szigorú jég verme borostyánt
 Szülne, pokol' fenekén meuny ország lenne lakásom.
 'S Váltig ölelne karom, fel rónám hány ezerekkel
 Lettem adósod atyám, hány csillag vágat az égen.
 Bizzál: még tengert áraszt a' szöke Dunának

Habja, dücső nevedet költőd örökíteni fogja.
Olyan vagy te nekem, bennem szent érdemed annyi
Mint a' büszke bakony' támétalan erdeje, melly már
Ezredek óta virít, terebélyes gallyai párkányt
Szaggatnak Mennyben, 's megszenvedi ló heres allyán
A' mögyorós ligetet, jön az Észak' mennyköve villám
Módra okádgya tüzet; 's az amaszt megmenti, mi kell
több?

Élet adó erein maga is ligetébe czivárog.

Véled e' hogy ki avúl képed valahára fejemből,
Mért rejtet magadat, miért futsz a' tengereken túl?
Hála adásom elől. Árpádot hagytad örökbe,
Vissza adom szavadat, késő; elütötte kezemről
Egy nagy Honfi Korunk' Hoszorús Költője, vitézi
Kürtje fülembe rivadt, hallyad mint kezdi 's ugordgy rá
,, Eggy Hőst énekelek, ki hadával Volga türemlő
,, Habjait át szegvén " fujjad csak boldog ezerszer.
Ugrik már Simonyid Kuruczos mentéje fityegve
Verdesi fél vállát, száradgyanak itt ki Homerus
Szent tavaid, vagyon itthon ital, némullyatok itt meg
Minden egyéb hűrok, kobozok, zab szalma furuglyák!
Szóll a' Tárogató Scythiából jönnek Atyáink!
Endre vezér csillag lesz, majd el zengi dücsön a'
Parduczos Eldődök mint szöttek frigyét erekből,
Mint vették meg Orosz várát, hány kurta Kozákok
Szedtek kardra, miként fűzték rab szijra vezérit.
A' Magyaroknak erős Fejedelme' elejbe meztláb,
Fogja arany kulcsát Europa ki vinni dörögve,
Majd ki megy egy ország, 's hegyeit le teríti kapával,
A' döcögős ösvényt egyenesre simítja, lapányos
Erdeje' rengeteget szépen le tarolja előtte.

Oh te kinek virtust rebegő szüz ajka szelídebb
Volt az ezüst holdnál, gyengébb a' Májusi hajnal
Kőnyeinél, mellyben hasad a' bazsa rózsa' tubája!

Oh te kinek tisztán emlékezetére malasztal
Tellik meg kebelem 's csak jóra fenyítetik e' szív!
Oh kinek olly szépen tetszének zsenge korokban
Riesded költésim, kit most is vissza idéznek
Pindusi szép szavadért Köszegh' vén szirttyei, hasson
Kínok közt telelő kürtöm' bús zajja füledbe!
El keserült lelkem már el vesztette reményét
Hogy lásson valahára, esett mód benne, le küldöm
Angyalomat hozzád Atya! sugd meg néki miként 's hol?
'S Élve talált e? vagy élv.. Hi nem állhatom... Élly Élly!!

H E T Y E I J Á N O S.

EGY HIZELKEDÉSRE TÁNTORO.
DOTTHOZ,

Elme fitogató hiú fetsegésed,
Ha helső érzésed' nyilvános tolmácsosa,
Az épszemen néző józan lélek téged'
Hogy nézzen? Te hir's név faritskáló Ácsosa!
Ellenben ha nem az, hanem csupa merő
Tettetés minden szó és ige nyelveden,
Nyomorult! melly epét és gyomrot keverő
Bélyeget hordozol Fekete Lelkeden!
A' Magyarinak, az egy nemes karaktere
Hogy úgy szól 's tselekszik, mint belsőkép' érez;
A' csapodárkodó néki nem embere,
Erős 's nagy Lelkéhez soha sem is fér ez,
Sőt a' Társaságban minden olyan tagot,
A' melly földön csúszva mászva hízelkedik,
Úgy néz undorodva mint olly balgatagot,
Ki a' maga és más kárán mesterkedik,
Még ama jobb izlés és szép Tudományok
Által ki nem mivelt nyersebb időbe élt

Nagy Attila is, ki minden Tartományok
 Rettentő ostora volt; erről úgy ítelt,
 Hogy a' Hízeltkedő Vértset — faragónak,
 A' ki eggy. Halandót por 's hamu léttére
 Sorjába mer tenni a' Mindenhatónak
 Rakásfa 's tűz legyen jutalma és bére.
 'S Méltán, mert a' csapzi Hízeltkedő' szája
 Soha sem úgy szóll mint érez a' szívébe,
 Tettetett Lelkének az a' fő hibája
 Hogy kajánúl hazud minden beszédebe *)
 Az erkölstelenbe a' vétket ditséri,
 'S Czinkossa lessz minden istentelenségbe
 Nints olly undorító gonoszság ha kéri,
 Hogy rögtön kedvéért azt ne vigye végbe.
 Ah de csak addig tart ez az ő hűsége
 Mig annak le nem dül ingó szerencséje,
 De ha porba rogyik fénylett ditsőssége
 Akkor még tsak nem is hunyorít feléje,
 'S Minckutánna az erkölstelenségnek
 Ált gázolhatatlan Labyrinthusába
 Vezette, ott hagyja a' vak sűrűségnek
 Szövevényei közt egyedül magába.

A' szelid erköltsü és ifjúságába
 Mindentől szeretett Tigran est mi tette
 Emberiséget le vetkezett vad 's kába
 Szörnyeteggé 's ádáz tettekre mi vette
 Mi Xerxest **) arra a' néki örökre
 Veszélyt 's romlást szerző nagy esztelenségre
 Hogy úgy rohanjon a' vitéz Görögökre
 Mint valamelly púha 's gyáva ellenségre?
 Mi Nérot ***) ki mig a' hiú csapodárok

---

*) Isocrates.

**) Seneca l. b. de benef.

***) Seneca l. 2. de clemen. c. 1.

Álnok csoportjától környül nem vétetett,
 A' szeretetre leg érdemesb Császárok
 Hözt mindenkor méltó hely't érdemelhetett?
 Mi Domitziánt hogy Halandó lettére
 Alattvalóitól magát imádtassa?
 Mi Maximinust hogy a' Róma fényére
 Vigyázó Tanáttsal lábát csokoltassa?
A' hízelkedő Nyelv, ez a' leg vesztebb
Pestise a' Nemes's jó erköltsiségnek *)
A' hízelkedő Nyelv ez a' leg dühöttebb
Ellensége's mérge az emberiségnek.
 E' roskaszt, e' dönt 's ont öszve sok szemeket
 Fényekkel vakító magos Trónusokat
 E' taszit veszélybe sok nagy embereket
 E' tesz rengeteggé sok tartományokat.
 Ennek dögleletes 's бүdös lehellete
 Szédített le már a' fő polczról sokakat,
 Undorító бүnös tette e' vezete
 Sok külömben jóra termett férfiakat.
 Ez az a' бүs véget szerző veszedelmes
 Siren, melly szavának bájoló hangjával
 Elandalítván sok jeles és értelmes
 Embert, az örvénybe bé ragad magával.
 Ezért nem kellettnek görbedve hódoló
 Kéz montsolgatási — Julius Caesárnak —
 A' csupán csak maga hasznát kovátsoló
 Ravasz, Fondor, 's álnok lelkű csapodárnak.
 A' Szatyrus méltó álmélkodására
 Szájából hideg és meleg lehelletet
 Botsátó paraszthoz hasonló' szavára
 Halgatni Nagy Sándor **) ezért nem szeretett.

---

*) Diogenes Cyn.

**) Strabo l. 5.

Ezért üzette ki őket P a s c e n i u s
Tsak a' Jóknak szállást adó udvarából
Az eleinte jó 's nemes Tiberius *)
Őket ugyan ezért gyűlölte gyomrából.
Az Athénébéli T i m a g o r á s t, a' ki
D a r i u s n a k csúszva hízelt, ezért
Itélte Hazája halálra. Valaki
Hízelt, nem is érdemelhet jobb bért. —
Isten! a' Magyarok erős 's nagy Istene!
Ki I g ú r Földéből kivezérled őket
Állj a' csapziskodó nyelveknek ellene
'S ne szenvedd földeden a' hízeltöket;
Magad halgattad el azokat kik spion
Módra hízeltkén olyan szemtelenek
Hogy e' bódog 's vérrel nyert Magyar Albion
Édenjén csúszkálni ma sem szégyenlenek!
A' ki hízelt, — kalóz 's rossz Lelkével
Örökké ámitni és csalni akar az,
Bár az eget verje fellengős eszével
A' ki hízelt, N e m i g a z M a g y a r a z.

BALAJTHY JÓSEF.

TAKÁTS ÉVÁHOZ.

Éva szép a' gyenge rózsza
A' Zephir lágy szárnyain
Hajladozva bimbojában
Rávigyzázó túske közt.
Szép, ha kedves csokja nyitja
A' Tavasznak és pirul;

---

*) Sveton. in vit. Tib. c. 27. Diod. Sic. 1. 37. hist.
Rom. Tacit. l. 1. annal.

Illat osztó kelyhe rezgő
Harmatokban ingadoz;
A' kelő nap biborozza
Fény karéval ékeit,
'S a' Királynét bámulásban
A' Szekfü mint tiszteli.
Szép valál Te is repesve
Szűz koroduak hajnalán!
A' szelid virtus sugárban
Szúnnyadozva kebleden,
Szép vagy, a' langész világa
Már mikor süt, mégy vele
Böltseség szöll ajkaidról
Tiszta szived ömledez.
A' Ditsőség fénybe fonja
Hiredet nagy Asszonyunk!
Szép nemeddel minden élő
Vig örömmel áld, ditsér.
A' ki mélyen érzi lelkén
A' kegyes Meny' billegét,
A' Butáknak meszsze hagyja
Szűk körét nagyért buzog.
Tikkadás nem hűtti forró
Homlokának nedveit.
Érzed Éva! lételünknek
Benned ébredt diszeit,
Angyalodnak lengj magasbbra
Hát vezérlő karjain!
'S én Hazámmal nem csodállom
Büszke Róma Hölgyeit.

N É M E T.

A' FANNI SÍRHÁLMA.

A' Bihar hegyének déli oldalába

Vad rózsá bokrok közt megy egy ösvény elé

Hét veress sziklához; mellyeknek ajjába

Terülő völgy, visz a' Fanni sirja felé.

Nem messze azon, egy halom emelkedik

Nagy terepél tölgy van négy felől mellette,

Rajta, egy szomorú fűzfá diszeskedik, —

A' szép Fanni magát ide temettette.

A' halmot téli - zöld kis sövény keríti,

Mellette ne felejes bokrocskák állanak,

Márványjára; a' mely sirját ékesíti,

Szomorú fűzfája ágai hajlanak.

Egy kigyózdó patak lassú esőrtetéssel

Önti a' domb körül kristály szín gyöngyeit,

A' kis Fülemüle gyenge énekléssel

Lengeti a' rózsá bokrok leveleit.

Itt nyugszik ő ezen kies völgy ölébe

Semmi sem zavarja békes nyugodalmát

A' meg újló nap első fel költébe

Arany sűgárával tiszteli sirhalmát.

A' nemes szív, jóság, szépség, eltemetve

E' dombócska alatt van egy garmadába.

Mely csak századokba szokott teremtetve

Lenni, ily dicsőült földi Angyalkába.

A' bús Feri, gyakran bánattal el telve

Hi jön ide, a' hód rezgő világánál —

'S könnyes szemeit az Egekre emelve

Öszve rogyik, el húnyt Fannija sirjánál

Hagyj fel: Kedvesed szent árnyékát tisztelő!

Könnyedet a' gyepes sir hijába issza

A' sok jajt, csak a' négy vén tölgyön fészkelő

Gerliczék nyögése ekhóztatja vissza !!!

JAHAB MIHÁLY.

A' BARÁTSÁGRÓL.

Szent kötés 's olly frigy az igaz barátság,
Melly csak ősz hangú sziveket köt egybe,
A' kik a' tisztább szerelemtől égve
Lángba borúlnak.

Boldog ugy lettél, ha rokon szivet birsz;
Mert ha éltedneh keserűje támad,
Türni könnyit, 's majd örömidnek édesbb
Bájt szerezhetsz ismét.

És az erköltsről ha le térni sajdít,
Vétve ösvényed, veszedelmes útnak;
Haj mi szép móddal siet akkor önként
Vissza vezetni.

A' hamis nyelvek' susogása nem fog
Jó barátonn ki, 's irigyed se képes
Néki hü lelkét ezer ál színekkel
Csalni vitára.

A' ki gyakrabban mosolyogva néz rád,
Nem barátod mig, vonakodva válassz
Egy oroszlónál, legyen ötven adáz
Nyilt irigyed, jobb!

Bizd reá titkod remegő ajakkal
A' ki egy szódért tüzet ellened szór;
Rabja lettél már csapodár szívének
'S ön nyilad ejt el.

Nézd Ézóp sassán nyilas iv sebet szúrt,
Mellynek a' végén maga tolla látszott,
Igy leendesz hidd, magad áldozatja
'S csúfja hibádnak.

Boldog óráinn nekem is Te véled
Folytak el kedvvel ma is oh 'barátság
Csak te légy örünk, az irigy ne férjen
Árva fejünkhöz.

HATOS LÁSZLÓ.

KAZINCZY FERENCZHEZ.

1825.

Csak egy kortyot ivék a' Tokaj' isteni
Nedvéből — te szürél mellyet az hegytetőn
Másnak, lám de nekem hagyta szüretni azt
Egy titkos geniusz veled —

Csak egy kortyot ivék: 's felmelegült erem,
'S a' rég félrevetett lantra kezem tsalá
Küldött ambrosziád; 's e' kicsi dalt sugá
A' hű Mnemosyné nekem.

Boldog, kit kebelén szült, nevel, istenít
A' mézfolyta Tokaj! — Zevsz az Olympuszon
Vad dörgési között, bár mi erős, szegény:
Koldúlgatni leszáll ide.

Halhatlan ha szeret lenni, az életet
Nyújtó cseppek után küldje Tokajra le
Hermesszét, 's ropogó üszkeit elvigye
Innen messze: így él tsak ő. —

'S a' Széphalmi dalos, hű fíja, egy disze
Honjának, ragyog ott; bontogat, és terem
Istenként; sivatag tereken édeni
Pálmákat rakogat keze.

S nem fél, hogy fonalát Parca kegyetlenül
Hetté vágja: erőt nyújt Tokaj' Istene,
'S irgalmatlan ha ez lenne az élet-ért
Bézaratni előtte — a'

Szent pálmák, keze' nagy mível, hült porát
Fogják minden időn szellemesíteni,
'S a' hon' tiszta egén fényözönök között
Ragyogtatni örök nevét.

GUZMICS IZIDOR.

V E T E R E D É S.

Apollo és Bakkhusz között.

Ott, hol Apollo szokott a' hajnal' gyenge pirúltán
Pannon' halmairól szemesen le tekintni világba;

A' hegy lábánál Bakkhusznak tiszteletére

Egy új Kápolnát a' szorgos munka emelt volt.

Itt járdallt Bakkhusz, 's meg tetszvéen néki az új ház,

Igy szól, és szavait fel kapja Apolló, 's felelget:

B a k k h u s z.

Hah! melly nagy nevem a' széles föld nagy karikáján;

Új templom 's oltár kel tiszteletemre naponként.

A p o l l ó.

Nagy nevem a' földnek szebb részein: itt is, amott is
Pompás épületek kelnek fel Apolló nevének.

B a k k h u s z.

Vaj hát számláld meg! nehezen neked egy ba fel állhat
Már nekem ott ezrek tétetnek, — Csak te ne kérkedj.

A p o l l ó.

Tornyos városokat szoktak díszesíteni enyémei,

A' tieid mélyen föld rút üregébe szorúltak.

B a k k h u s z.

Erre kaczagnom kell: te tehát a' puszta falaknak

Örvendsz? Hol neked egy, ott nekem százan örülnek

A p o l l ó.

A' nép allja tiéd, neked ez lármával adózik;

Engemet a' szebb rész tisztelet kebelébe vonúlva.

B a k k h u s z.

Úgy, de papod maga is be talál üregimbe gyakorta;

Am az enyém neked, bidd-el, nem gyújt soha tömjént.

A p o l l ó.

Én hű gyermekimet mély böltsességre vezérlem;

'S a' jobb erkölcsnek bilyegét szivekbe nyomitom.

B a k k h u s z.

A' bü fellegeit ki verem népemnek agyából,

Szívet fel ragadom 's el töltöm báj-örömmel.

Apolló.

Böles kormányom alatt lesz jó és boldog az ember;
Te vétkezni tanítsz 's koldús-bot vége örömnnek.

Bakkhusz.

Víg kormányom alatt lesz vig és boldog az ember;
A' te komoly páltzád unalom, 'sa' vége betegség.

Apolló.

Rik kormányom alatt pályájok jól lefutották,
A' hálás maradék' jobb emlékébe maradnak.

Bakkhusz.

Rik kormányom alatt pályájok' futni nem únják,
Még élnek vigak, 's nem fúlnak vízbe bizonynal.

Apolló.

Hallgass rút fecsegő! éltedben részeges Isten!
Tudjuk, mit, 's mennyit használtál: rontod az e lmét

Bakkhusz.

A' kiket én rontok, más nap reggelre se bajjok;
A' ki eszét te veszed, nyomorék, haj örökre bolond az.

Jupiter.

A' lármás versent, fiaim, nem türhetem immár:
Add ide Bakkhe kezed; te is add ide kényes Apolló
'S a' mit szóllandok, szentül egyezzetek abban:
Légyen Apolló tiéd a' józan reggeli ünnep:
Bakkhe te templomidat nyitogasd dél-esti időkben.

Apolló.

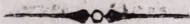
Nem bánom, csak hogy Mómusznak rontsd le thro-
nussát!

Bakkhusz.

Itt a' kézem; csak hogy Neptunt üzzd messze boromtól:

GUZMICS IZIDOR

ineklé a' Pázmándi magányban.

E G Y E S T V E.

Granow Icanéthez a' Lembergbe való vissza-érkezet
előtt, Márs-Statzio Glina 1820-ik Esztendő 6-ik
Aprilisén.

A' nap már alig csillámlik
Ott nyugta' enyésztriben,
Egy két sugárja villámlik
Hó fellegek rejtében,
Ez estvelét már mutatja
A' Holnapi reménynek
Örömit osztogatja
A' kívánt kedv kényjének,
Már az éjszak setétedik
Homály látkör feketedik
Ott a' Beltév mentében
Homok hegyek völgyében.

Zúgva jönnek a' fellegek
A' dél komor részéről.
Havas esős fergetegek
Tett után vidékiról;
Fenyegtetnek, hogy holnapi
Reményemnek lágy falát
Öszve zuzza, öszve tépi
Hedveimnek napalát,
Hullasd, hullasd nedv terhedet
Tisztítsad a' zordon eget
Hogy holnapi napkelet
Szüljön rám egy szép reggelt.

A' szív már akadozva vér
Érzést szülő melyemben,

Janim' képe örömmel tér
Katsingatva előmben,
Gonddal terhelt hév fejemet
Az álomra már hajtom
Bádjat el fáradt testemet
Nyugalomnak ajánlom,
„Egy éjzaka vagyunk köztünk!”
Janim! az'tán öszve jövünk“
Imádságom e' leve
Álomban el-merülve.

HISS HADNAGY.

ISTENBEN BOLDOGÚLT FŐ TISZTELENDŐ
FRIDETZKY FERENTZ, B. SZ. M. MA-
GYARÓDI APÁTUR, ÉS SZÉKES FE-
HÉRVÁRI KANONOK ÚRNAK GYÁSZ
EMLÉKE.

Érdemeid', hogy többel gyarapítsd
Drága Fridetzkin! Nekünk kedves
Élted fonalát, messzebb nyúlni
Az irigy Párkák nem tűrhették:
De fön tart bús kebelünk édes
Jó Tévonk! soha nem hal ki nagy
Neved elménkből. — Emleget a' gyász
Társaid, és Rókkonyaid serege
A' bús és háládatos His Pappal,
A' kit atyai Jobbod fedezett,
Köszöni jó voltodat, és sir Érted,
Mert a' gyarló emberiségnek
Méltán szeretett Tagja valál Te!
Jegyző Könyvünkben könny tsöppök

Hőzt fogja bámolni jeleit
Példátlan bő kezségednek,
'S szivéből szivárgó halál
Hőzt meg hidegült Hamvaid' áldja
Az utánnunk még utazó Unoka. *)

WEZINGER GYÖRGY

Nevendék Pap.

NEMES PETRÓZAI TRATTNER JÁNOS TA-
MÁS ÚRHOZ.

A' Nagy kifejlik por kötelékibül.
'S szép Lelke gyulladt ömledezése csak
A' nem szünő sok áldozatnak
Bő özön' árjaival hullámszik.

Ah vannak, édes Trattnerem, a' kiket
A' hir, 's ditsőség' szomja hevit csupán ;

---

*) Az Istenben boldogult közönségesen nagy Jó-Tévé-
je volt a' Szegényeknek, a' hozzája folyamodottat
el nem eresztette segedelem nélkül, a' hol szük-
séget tapasztalt: nem várta a' Hozzája való folya-
modást; hanem nyújtott gyorsan és pedig úgy:
hogy nem tudta a' balja, mit tselekedett Jobja.
Érzik ezen igazságot számtalan szegények, érzik
az itt lévő Ratona nevelő Házban (Stieftben) ser-
dülő Ifjak, a' kiknek esztendőnként 100. forinto-
kat, különösen pedig érzi a' Nevendék Papság,
a' kiknek esztendőnként két száz és néha több
forintokat is ajándékozott. Sok felszenteltettek-
nek az új Miséjeket pompásan kitartotta, és még
azon felül őket bőven meg is jutalmazta. Illy nagy
Jótéteményeinek jeleire akadván Jegyző Könyvünk-
ben a' későbbi Unoka; lehetetlen hogy illy érzé-
sek ne gerjedjenek szívében: Boldogítsd ötöt Uram
Istenem a' Te szent Országodban, ditsőítsd ötöt
a' Te Angyalid és Szenteid között.

Vannak, kik ennél többre néznek,
'S a' Haza' szent ügyeit segítvén
A' pallya bérért nem remeg érdemök
Csak titkon érzik, hogy ha felölök a'
Jók! kis csoportját szólni hallják,
Vagy ha nevök briliáns övedzi
Igy a' derék hős vért, 's hadi port dagaszt
Fakóján a' Harcz vér zivatarjain;
De nem mulandó hirre vágy ő,
Lelke Hazája felé eseng csak,
Ennek javáért él hal örökkön. — Igy
A' Bölts bezárva néma rekesz között,
Bádogyadva tikkad munka közben
Honyosinak tudományt szereztvén.
Hát ottan egy dúzs-gazdag ezer szegényt
Melly titkon táplál bő kezűségivel:
El rejti szívét, 's mind mi jót tett,
A' ragyogást szerető világtól.
Nagy lelkű Trattner! érzed e? képedet
Ohajtya Múzsam, festeni; mert mi Nagy,
Szép, Jó valódban egyesülve,
Azt Te magad takarod leginkább.
Ámbár talán ha szived előnkbe ki —
Tárnád is, és mi áldozatit' jeles
Sommája, 's rendjét sorba látnánk
'S mind miket ah! szeretett Hazáért
Tettél: — Ki tudna érdemeid' megint
Disszel 's eléggé önn erején kívül
Fénnyel tetézni, 's a' világnak
Delphi szövétneke kint ajallni?
Szép rendben álló mennyei tetteid'
Bokros halomban fényleni mindenütt

Szemléljük, — a' kik rosz irigyid
Érdemeid' csak azok gúnyollyák.

Kevély örömmel kérkedik a' Magyar
Rólad beszélvén, nemzeti szivedet
Ditséri. Mások jó Barátik
Közt jeles értekezésre nyitván

A' Honni nyelvről szép magyar ajkokat
A' fel derülttség' fény küszöbére mint
Ért ez? 's kik által? rendre festik —
'S im neved is ragyog ő közöttök!!

Mert buzgóságod vivta ki éjjibül
Dicső karoknak Seythia népe szép
Nyelvének árva sinlődött — de
Már magasan repeső világát.

'S így a' midőn sok kores hever, és ezért
Szégyenbe mártott pír sajog arczain,
A' halhatatlanság' Fiává
Tenni magad' nemesen Te tudtad.

Jer ah tehát, 's vedd hálaadásit a'
Pannon fiaknak, kik neked Életet
Hosszat kívánnák, 's hogy Hazád még
Szébb koszorúkkal övedze fűrtöd'.

Élly Nagy Mecénás, fen marad érdemed,
Szívünkbe írjuk nagy Nevedet ditső,
Élly — vig Caménám így sohajtóz
A' nagy öröm lobogó hevében.

HORNYIK JÓSEF.

AZ ÉN SZIVEM.

Szerentsének és vak sorsnak
Nints szivemben kelete;

Mind a' kettőt álhatlannak
Tartja, nintsen hitele.

Egy Istene egy hazája
Két kints érzeletiben;
Ezt szereti, azt imádja
'S bátor feltételiben.

Ha nap fénylik ő felette,
'S az Zefírek lengenek;
Nyílik szívem, és beléje
Menny édei ömlenek.

Borúlt idő, Ég dörgési
Le zárják, 's le nem verik.
Jövendőt vár, 's jobb érzési
Tiszta kedvre emelik.

Ver ő másért, kit meg szeret
'S benne leli örömét;
'Tudja sárbúl teremtetett,
'Tudja gyarló Emberét.

Megbántáson túnan adni
'Törekedik okosan;
'S ha nem lehet fel haladni,
Lent marad nem pajkosan.

Nem fény, nem rang az ő vége,
De ha feljut bethüli;
Jót tenni, fő ditsősége
'S Ünnepest, ha tett, üli.

Fel zajlódik ollykor ollykor,
'S banni kezdi, hogy érez;
De fent marad a' reménysor,
Hogy örökké nem vérez.

Utazásban véli magát
A' derültebb jobb Honyhoz;

Ött meg látja a' Csillagát,
Melly siron túl nyugtot hoz.

V.

A D R I A.

Morogtak az Ágyúk, és Harcz rivajjal
Tengett határ széled Pannonia,
Ezer vészben körül ölelve zajjal,
Europa, mentorod volt Hunnia
'S mit századok' nagy folyta el nem ért
Ferenched! im nyeré a' Béke-bért.

Beszterczi Hősünk pálya kezdetétől
Nem nyughatott meg kard az oldalon,
'S nem élt az álta a' Török kezétől
Békébe sem Hős! sem fegyver a' falon
Örök csatázás véres lakhelye
Lön szép Hazánknak termékeny fele.

Egy Harcz követte másikat, 's keletről
Nyugodtra todúlt az ölés szele,
A' Had szerentse vált mindég felünkről
'S itt ott Magyar Hazánk csonkúlt bele.
Költ ütközött a' szép Nemes sereg
'S fenyítve környezé azt fergeteg,

Majd győzve, — majd engedni az erőnek,
Vólt kénytelen; 's a' frigy ölén pihent,
Ujond csatázva, a' dühös nyerőnek
Vad Táborára dúlva, ölte ment.
'S mig a' Hadas zászlók lobogtanak.
Sok századok munkái húltanak.

A' hiv Fiak, meg válvá mindenektől
Hiven követték a' vezér Királyt!

Ijedni nem tudtak ezer veszélytől
Csak győzni, a' vagy nyerni dics' Halált
'S az egy fejű sas hár Hazánkba szállt,
Merészen a' Magyar Sereg meg ált.

Bé! — bé rohant már Homárom falaig,
A' Dalmat és Horváth nem el esett,
Szűkült Hazánk vitézi illy sokáig
Habozva, sorson csapnak vég kezét:
Vagy hős nevet dicsőn fen tartani
Vagy védte falak romján lehullani.

'S az elvesztek gyászos sorsán hevéülve
Végső erővel öszve ötlenek,
Kedves Király 's Hazájokért dühödve
Véresen hartzoltak, — és győztenek!
'S mi századok' le folyta el nem ért,
Jelenkoránk nyere a' Béke bért.

Már, már fehér Zászló lobog Hazánkban
Laurus keríti a' Hős homlokát,
Szent Béke költözik szelid tanyákban,
Örömmel említi feledt baját.
'S melly Nemzet olly soká nem érhető
Békét, oltalmába pihenhető.

Robaj közt dalt zeng a' sereg dialma,
A' hír előzve jött nyil szárnyain,
Bé lép a' véres fegyverek nyugalma,
Szébb Létre vár a' béke pólyain
'S a' lánggra gerjedt Höltek Lant-szava,
A' Harez sirjából már fel harsoga.

A' tenger öblöt is hallom riadni
'S hullamid Adria hogy zajganak!
Harsány szavú Hymnok között danolni
A' bús tsatát 's Hősink mint vívtanak.

A' Tenger, 's Száva örvöngve éledez,
'S rokon feléhez vissza révedez.

Bár elragadt tollunk a' sors vibarja,
Siratta a' nemzettest vesztedet,
Feszült a' győzni szokott ellen árja
'S Zászlóink hirdetéek viz' nyertedet.
'S midőn olajág fűrtje már borit,
Királyunk! vissza keblünkhez szorit.

Mint a' Bánok zászlós Bandái hajdan,
Édes Magyar Honnokért keltenek!
Úgy most buzgányos népeink komordan
Érettök hartzoltak és győztenek.
A' lelkesült Tábornak fegyvere
Világ hódítóján is túl töre.

Hazám ismét ezikázbzó partokat mérsz!
Ölelhedt elvesztett hiv Társaid;
Oh Adria Honnod ölébe térsz!
Szabad létet csókolják ajkaid!
'S mint Szent László pajzszsához nyere
Meg tartá azt Ferencz! Hős fegyvere.

Öröm!!! Ismét Hazám' nyelve foghat
A' vészes Tenger habján zengeni.
Szirénje dalra mint hajdan fakadhat
'S új Zrinyiek tettét énekleni,
Fel támad sirjából a' Scytha vér
'S ragyog mosolygva rá a' Béke-bér.

Minden felett kedvelli, jó Királyját!
A' parduczos Árpád Magyar faja.
Halálíg védi a' szabad Hazát
Hörül dörögje őt bár vész zaja
Boldog ha vért ezekért onthata
'S bálványáért ditsően halhata.

VÁSÁRHELYI.

REMÉNYHEZ.

Édes barátja Lantomnak reménység!
Midőn emésztő bűm eszmélete,
Rongálja éltemet, 's a' rohna kétség?
Csak általad enyhül lágy zengzete.
Új hangokat serkentsz bajos erővel
Az elhagyott szívébe — úgy enyhited,
'S a' szelid Emlék varazsló övével
Új életet nyújt tündér ihleted.
Ledölvé vas macskát hiú fogára
Lebegve jársz a' tenger síkjain
'S erőd azonnal a' való határa
Körén túl visz a' képzet szárnyain,
Ha kedveink tárgyát a' sir takarja,
'S a' bús helyen nyög az emlékezet?
Ha a' halandó vesztét ki siratja?
Enyhülve vágygya emlédhez vezet
'S midőn utolsó sugárod tekintve
Hattyú szózáttal sir gödrébe dül
Világa édes rozsáit tehintve
A' Bánat oltó álmokban merül?
Csik a' te kebledből varázs Reménység
Ömöl reá egy szebb Lét érzete
'S szem héjjait egy csendesebb sötétség
Fogadja, az öröklét rémlete.
Oh Te ki a' bús éjjelek homályt
És a' jövődő árnyait feded
'S a' szende lelkek halmozott dagályt
Enyhítve édesbb böszre élteket?
Hagyad reméllenem ha majd elélvé
Báj ihleted szendén hozzád emel,
Hogy könnyeim csikart árját kiöntve
Egy éj ötén nyugodva szunyok el.

EMLÉKHEZ.

Sirtam 's ki öntöttem szívem panasszát,
Hogy könnyeim közt leljek ényhülést,
Egekhez ömlesztém lelkem fohásszát
'S gyöngülve lankasztám a' szív verést.
Rám dölledett szép álmából az emlék!
Mint a' világosult éj fátyola,
És rózsá ágyából Aurora fémlék
Felém, egemnek pártolt angyala.
Elő idézte a' múlt kor valóját,
A' zsengeség szendergő álmait,
Öröm, 's a' bővség nectáros szaruját
Szerelmem menyfűrtelte csokjait.
Kéjelyő repdéséssel környezének
A' Lét valósabb ösztön árjai
Akkor, 's lángzó melyemre dülledének
Az élet Istenitő bájai
Most a' vidámság lelkesült korából
Marad még fenn csak az emlékezet
Kiélt érzelmek hamvadó porából
Támad jelen, siralmi környezet.
A' hervadt kor jegén a' szív szorultán
Elandalogva vissza költözik
'S reményt sugárló vágygyain szorultán
Hűs keble meljebb sirba ütközik.
Derék! ki vissza olly bátran tekinthet
Ki dült óráin, az évek során.
Nemes! ki tette halmin meg pihenhet,
Remélve áldás zöldet majd porán:
Elő sugárló emlék villanatja
Sem bánatot nem vonz tisztult ölén,
Sem küszködést az élet illanatja
'S el húnny nyugodva Léte éjjelén

VÁSÁRHELYI JÁNOS.

HALDOKLÓ NINA LEVELE.

Már nem Harold liliom kebelét
Ninádnak! — — Ah milly ijesztő képzelet!
Milly kínos nekem ez az érzelet!
Nékem írja é e' komor levelét?
Ő haldoklik! — — 'S többé velem kezét
Nem fog. — Borzadva látom kinaidat,
Érzem, ah érzem édes fájdalmidat!

Engem e' gyöttelelem sirba vezet.
Hasztalan repülsz felém árnyék Tündér!
Bús könnyidtől ajakig ázott képed
Nem ah nem érintheti széped!
Érted meg répedve szíve nyílt sirt kér,
Jajgat — átkozza az irigy egeket
Nem lelvén reája édes íreket.

NINÁHOZ.

Kertem bájós szakasszait
Egy szép estve öntözém,
'S Flóra kies magzatjait
Roszorúba kötözém;
Le szakasztok egy kellemes
Rozsát 's Ninim ajkait
Mellé teszem, a' szerelmes
Felyül mülja bájait,
Szívem örvend, ha képzelem,
Milly édes azon érzelem
Ha meg lopom ajkait
'S szívom édes csokjait.

SZENTMIHLOSSY SEBŐK.

I M Á D S Á G.

mellyet maga Nagy Constantinusz első Heresztény
Császár készített 's Katonáival az ütközet előtt
mindég el mondatott.

Kegyes Isten! tsak téged egyedül esmerünk Urunk-
nak 's tisztelünk mint védünket; töled csak te töled
kérjük és várjuk a' győzödelmet, ellenségünket tsak
általad múljuk fel 's tehetünk tetteket. Csak töled
egyedül vagyon minden jó mellyel bírunk, és csak tö-
led várjuk a' győzödelmet. Neked könyörgünk 's hoz-
zád kiáltunk, hogy Urunkat Constantinuszt, és fiját
egésséggel még soká éltessed, őket a' jelen hartzban
minden gonosz ellen védelmezzd, 's a' győzödelmet
részökre kegyelmesen juttasd a' Jézus Krisztusért
Amen.

A' MEG-SZABADULT.

Le törtem a' rab lántzokat, alkonyom
Csendes pirossal tűnik-elő. Szelíd
Tréfák, szabadság, szüz szerelmek,
Hajdani boldog öröm, ti nálam!

Nem vágytam egykor rád te különben olly
Szép élet; a' vig Majusi réteket
Gyülöltem. Érttem semmi sem volt;
Pusztá valék 's vala nékem a' föld.

De mostan oh menny! rád is öröm sugárt
Lövell, 's te rád is rét liget ér, szemem.
A' szaggató kín keblemet mint
Sas keselyű darabolni meg szűnt.

HOLECZY.

A'

(hétszavú)

V I S E G R Á D I E R H Ó.

Hol hajdanánt Károly Király
Szép Városa ragyogott,
'S forrott pezsgett beno' a' sok nép
Naggyánt Duna harsog ott.
De a' sziklák tetejében
A' magos felhők között
Áll egy kő Vár melybe ezer
Bomba 's villám ütközött.
Ez a' híres Visegrádvár
De a' mely csak omladék már,
Haj Visegrád! Visegrád!
Be sok menykő hullá rád —

Itt a' mint a' meredekről
Most is lenyúlik a' fal
A' vizparton fejeződik
Salamonnak tornyával.
Melynek mohos ablakai
Kinéznek a' Dunára.
Noha rég csapdossa dühös
Habjait az aljára.
Benne lakik egy vén Ekhó
Egy szóra hétszer szollaló.
A' várnak egy örege
Azt mondá ez a' rege.

Fent a' várban, a' mint a' fal
Leomlott a' bástyára

Egykor márvány palotában
Ott lakott a' szép Klára.
Szák Félisnek kedves lánya
Ki sokat bírt Nográdban
'S híres vitéz mintegy magyar
Nemes minden csatákban.
Minap ugyan Mátéval volt
'S jó Királya ellen harczolt.
De megtért, magába szállt
'S a' Horona mellé állt.

Mint a' bimbó melyből most kezd
Rózsa 's illat fejlteni,
Vagy a' hajnal melyben élet
És bíbor kezd fényleni.
Oly volt Klára — két szemében
Az alkony' báj csillaga,
'S képe' haván dereng't 's rózsáll't
Szűz szemérme' hajnala.
Szépség, jószág gazdagságban
Nem volt párja hét országban:
'S éppen azért hogy remek
Égtek felé száz szemek.

Sok úrfiak kerülgették
Csellei, Palóczi, Honth
'S több mások de ön szívével
Egyet sem talált rokont.
Olykor eljött még Házmér is
A' Hirályné testvére
Hinek a' sors mindenfelől
Arany hegyet igére.
Göggös vala szép rangjában
Maradt volna országában

Mert egy lányra , ki nemes ,
Csak a' nemes érdemes.

Villángzó szem , nyájas arcza ,
Hadi termet , bájolás :
Édes beszéd , tüzes elme ,
Megigért szív , hódítás :
Hívül drága kő 's font arany
'S merő pompa Rázmér úr :
Pedig ennyi egy rakáson
Akárcol is szemet szúr.
Hát egy fellengező asszonyt
Kit vágya az egekig vont
Mint Klárinak az anyja
Hogy meg ne vakítana.

De az okos lány jól látta
Hogy az egész pompafény
Nem valóság sem nyúgalom
Csak egy játszi tünemény
Benne a' hűség csapongás
A' szerelem pusztá tér.
Hol a' hű szív , bár mit tegyen ,
Hölesön érzést soh' se nyer.
Nem állandó—csak ez igaz ,
Így a' mit ad , nem örök az.
Annak kell a' forgandó
Ki maga sem állandó.

Mutatott ugyan jó képet
A' szép látogatónak.
Nem akarván kedvét szegni
Pirongató anyjának.

De ez tőle dérrel dúrral
Kép helyett szivet kívánt :
'S ha nem tenné tüzzel vassal
Fenyegette a' jó lányt
Mert lelkében a' rang vala
Ennek pedig őrangyala
A' nagy pompa-fényesség,
Dicsőség és üresség.

Anyám! mond Klára, szívemet
Bánfi Dezső birja már,
'S magyar lelkére eskütt meg
Hogy szíve szívemre vár.
Dezső az a' derék nemes
Kit látni és szeretni
Egy mindennek — mondza meg hát
Hogy tudhassam megvetni —
Ha még is ez kívánságod
Megteszi tán ezt is lányod :
De előbb még az apám
Áldását hagyd adja rám.

Ah! te bohó a' szerelem
Csak egy tolakodó füst
Mond Szákné, de a' hegyelem
Valymí szép, és az ezüst.
Te gyermek vagy és nem érted
Mi legyen a' boldogság
Az ember első szerelme
Vér hevülés 's hiúság
En kifőzöm vén fejemmel
Hogy tégedet Kázmér vesz el.
'S az uram is rá veszem
Szerét akarhogy teszem.

Ám de a' szent természetet
Nem lehet elfojtani.
'S ha tilalmas, még inkább kezd
A' szerelem forrani.
A' hölgy tűz lett, olvadozás
Méreg bánat gyötrelém,
Vágyakodás sohajtozás -
Remény és gerjedelem.
Ki ki nézett ablakából
Nem jön e levél Nézsából?
Mert ott várták Kedvesét
Boldogságát Jegyesét.

Illatján a' kikeletnek
A' nyár' déli bábájin
Vig zajgásán a' szüretnek
A' tél' kristályzott fájin
Szent biborán a' hajnalnak
A' dél' magos fényein
Halványán a' szelid estnek
'S az éj szendergésein.
A' megzavart szerelemnek
És végeceppig kisírt szemnek
Dezső képe láttatott
Ölelni mint boldogot.

Alig kondúlt meg a' harang
Béla fényes tornyába
Futott a' lány imádkozni
A' nagy Isten' házába.
'S ha megzendült ezüst sipja
A' lelkes orgonának
'S porfir oltár szől't vissza a'
Kar' alabástromának

Felvetette könnyes szemét
Leimádni szent Istenét
'S minden a' ki ezt nézte
Könyörgését kettőzte.

Csomó idő telt már bele
Hogy Házmér törekedett,
Ugyan annyi hogy az anya
Lányára berzenkedett.
Sőtt maga készített utat
A' csapodár vágyaknak
Mellyek magokban is ezer
Ördög poklot forraltak
Így hát a' rossz, mely nem tárgult,
Mindennap közelebb járult.
'S a' vérző sziv' élete
Siralmak fergetege.

Azomban üt a' víg óra
Csörgés pattogás hallik
'S Királya sok dolgaiból
Szák Úr haza érkezik.
Benne bosszú — de mellette
Öröm és Dezső üle
'S ah! a' lánynak a' sötét ég
És föld fényé derüle. —
De ám az asszony remegett
Mert minap kapott levelet
Hogy mindenbe ne ártsa
Magát, 's Klárát ne bántsa —

A' mint belépett a' házba,
Szívébe fájdalommal szúr —

Megállt — nem szólt — szét tekintett,
'S mutatta hogy ő az Úr.
Homloka ráncz — szeme villám
Most fejér majd fekete
Lelke hullámozó Balaton
'S menydörgés tekintete
Így fordult ellenségéhez
Már már nem feleségéhez
'S mardosó bosszújából
Kínézte a' szobából.

Édes Klárim! — mindent tudok —
A' te lelked tiszta 's ép
Nézd Dezsőt a' milyen kívül
Belől szinte olyan szép.
Van neki is van neked is
A' miből élhessetek,
Egy falusi kastélykába
Boldogság lessz éltetek.
Hi ős földet szántogathat
És maga ura maradhat
Boldogabb a' Királynál
Ne éljen az Udvarnál.

Ha hát szívetek, a' mint most,
Úgy fog mindég dobogni
'S Szerelmetek, mely most lángol,
A' sírig fog lobogni.
Ha lelketek, mely most kettő,
Szent érzéssel egyesül
'S a' hűséget fogja venni.
Örökölni és jegyesül.
Atyai áldásom rátok
Adom 's ha elfogadjátok

Ez az oltárhoz vezet
Fogjátok még ma kezét.

Ég a' leány tűz az ifjú
'S az a' kettes reménység
Mely eddig messze kékellett
E' perczben lett idvesség.
Itt az élet és a' halál
Mint lett jelszó két hívnek
Csak a' tudja csak az érzi
Ki élve él más szivnek.
A' meggyőzött kinok felett,
Egy sóhajtás száz köszönet,
Az élet elaléltság.
'S ez az a' nagy boldogság.

Enyim vagy hát, így szól Dezső,
Te egyetlen Mindenem!
Most megyek rendelőt tenni,
Áldjon meg az Istenem!
Keddre ismét visszatérek
De a' szivem itt hagyom
Te leszel nékem addig is
Álmom és őrangyalom.
'S megy de szorít még a' két kéz
Ez utánna az vissza néz
'S nem érez az érzélem
Midőn vál' a' szerelem.

Ám a' végzet csak úgy játszik
Az emberek' dolgával
Mint a' zúgó szélvesz a' vén
Mátra lengő lombjával.

'S a' mit az ember markában
Tart magáénak hiszi,
Holott néha a' vélt övét
Lépésnyire sem viszi.
Egy forgószél kerekedik
'S kezéből kitekeredik,
Azt látja hogy tétova —
De azt nem honnan 's hova ?

E' hír olaj tenger vala
Házmér szíve tüzére
Reszket, zsibog, feszül, szökdell
Forr 's buzog minden vére
Csak sietésben lát reményt
Jaj de már oly eszköz nincs
Ki által kézre jöhetne
A' mást boldogító kincs,
Segédül hát Nénjét kéri
Hinek göggje azt igéri
Hogy a' bosszú 's hatalom
Ellen nincsen oltalom

Ebédet ad ott Klára is
Fénye a' fénypompának
Házmér' vágyjának mindene
És tárgya a' nagy gyásznak
Ah! mert az előbbi éjjel
Szegény aként álmoda
Hogy pártájára egy mérges
Vipera csavaroda
'S bár mint örvendének mások
A' vonagló pillantások
Megérzett veszélyei'
Titkos előjelei.

Ebéd után int Ersébet
A' lánynak 's bal karjába
Öltvén kezét bevezeti
A' hetedik szobába
Hol öccse üle reszketve
Vágyja pillantatára
Maga kifut 's ott hagyja a'
Rémültet a' prédára
Hol szüz pártája szétszakad
Kiáltása fal közt akad
Kázmér előtt nincsen zár
A' mit akart, meg van már. —

Hah! a' mint más nap elrepül
Ez az apa fülébe
Felugrik de vissza esik
Háromszor is székébe.
Álél, sóhajt, magához jő,
De többé nem egészen
Mert a' mennyit most elvesztett
Annyija soh' se lészen.
Eszébe jutnak csatái
'S a' Hazának tett munkái
'S ez a' sok szép képzelet
Mind gyötrő emlékezet.

Csorba kardját, melyen most is
Dalmata vér feketül,
Leveszi, és szeme előtt
A' világ elsötétül.
Megy, fut, lerohan a' várból
A' Salamon tornyába
Hol a' Király ebédele
Udvarával javába.

Ide ért már mintegy felhő
Mely ezer nyilat lövellő
Sziklába, fűbe fába
Rend nélkül csak vaktába.

Be — 's a' Király jobb karjába —
Ersébetnek négy újját,
Levágván üzőbe veszi
A' Királynak két fiját.
De Henezics és Palóczi
A' gyilkost megragadják,
'S bár hadaz még — nem vághat már —
Egy késsel agyon szúrják.
Ledől és kifoly a' vére;
A' Bosszúnak ez a' bére —
Haj de ez még mind semmi
Rettentőség fog lenni,

Hlára képe szép alkonyán
A' kínok' fergetege
Úgy terül szét mint az éjnek
Halált dörgő fellege.
Sirna de már nem zokoghat
Jajgatna de rekedt már
Szive Dezsőre de minden
Érítés halálra vár.
Tépett haja szétbomolva
A' földön özveomolva
Ő maga a' nemes vér
'S minden szemből könnyet kér.

Belép az öreg hív szolga
Balázs, 's a' mint meglátja

Hogy a' megölnék 's Dezsőnek
Mint gyötrődik sajátja.
Megreszketi keservesen
Ősz fejét — felemeli,
'S mind kettőjük szeme könnyel
Szíve törrel van teli.
Nem kell soha azt várni, még
A' ház belőlről is nem ég
Fussunk! „igy szóll, zokogva“
Be van már a' ló fogva.

Vigy ah vigy édes öregem!
Atyám, éltem 's mindenem
Légy nekem elhagyatottnak
'S megáld az én Istenem.
Ha az útban öl meg a' kin
Végző sohajtásomat
A' melynek fele Dezsőé,
Fogadd mint áldásomat —
Mondsza! többet mit adhatok —
En a' ki már semmi vagyok
Kiben még a' reménység
Is csupán vesztetre ég.

Jer! mond Balázs, jer sebtibe!
Másszuk meg a' várfalat
Petit a' kocsist leküldém
Amott áll Maros alatt,
Mert hallám hogy a' várörök
'Téged' ki nem bocsátnak
Sőtt még üzőbe vennének
Risasszonykám! ha látnak.
Futnak mint a' szárnyas remény.
Kő, tövis, nekik nem kemény.

Vasmacskán a' reménység
Nezsának áll a' rúd vég.

A' vágató négy szürke ló
Után porzik a' kerék
Döbög a' zöld koci a' föld
Tompán döngő tetején.
Mellotte két részről a' rét
Odébb meg a' tekergő
Hegyek megett fut a' liget
'S hátra szalad az erdő.
Egy visszament bokor mellett
Imigy suttog egy bús szellet,
Mint ezek elnyargalnak
Örömid úgy elhalnak.

És megsszűnnent mint valamely
Éltet borító homály
Úgy harsog Visegrád felől
A' sok Nefuss és Megálj!
Erre Peti egyet csördit
Bizakodván lovába.
Azt hiszi, nincs oly paripa
Mely hághasson nyomába
'S a' mint busán rugaszkodik
Az ostorhegyes elbukik
Haj! és a' rudas rája —
'S kékül a' lány arcája —

Meglepik most a' poroszlók
'S azt kiáltja valahány
Tele torokkal 's böszülve,
Se baj sincs már itt a' lány.

Kinek elborúlt báj arcza
Mindeniknek mutatja
Hogy ő a' kínok kinjának
Legkinosb áldozatja
Rózsáji alélt ajkanak
Mintha igyen szollanának
Mit akarsz itt te pogány!
Itt van a' lány és nemlány. —

Kivonják hát és viszik már
De komor, sok poroszló
'S vádolják a' sorsot, miért
Bukott vele meg a' ló?
Mért nem tarták kantárikat
Hagyd ment volna útjára
Inkább mintsem mind ő mind ők
Jutottak ez órára.
'S a' mint ekként mendegélnek
A' Marosi Dunaszélnek,
Eljutnak éjszakába
Salamonnak tornyába.

Itt a' midőn felőcsődik
Attya lelke leng felé
Gyötrelmi sóhajtásával
'S új ájulást önt belé.
Emitt az elvesztett Dezső
Karja nyulong felébe
Ott a' kín 's gyász oka Kázmér
Szúr mejjének mélyébe.
Esedezik sohajtozik
Könnyez, zokog, fohászkodik.
'S míg így dől a fájdalom
A' könnyzápor jutalom.,

Azomban lövelli a' nap
Villámló sugárait
'S kimutatja a' gyilkoló
Éj borzasztó nyomait
A' fény mely másba életet,
Rettegést önt Hlárába
Tegnap mi volt hát ma mi lesz
A' bosszú vad markába?
Míg így remeg tépelődik
A' toronyajtó megnyílik.
'S mint mérgesített török.
Úgy rohannak az örök.

Megálljatok! mond a' bús hölgy
Mit elszánt lelkem talál.
Kin, fojtódás, kétség, veszély
'S éitem csak élő halál.
Tőlem hát nincs mit elvenni
Mert mindent elvesztettem
Csak az üdvösség reményje
Szállongál még felettem.
Kinabbakat nem várhatok
Mint e' hóhér pillantatok.
Hol a' seb írt nem talál
Boldogság ott a' halál.

Nézzétek meg kisirt szemem
Haldokoló fényeit
Lássátok meg orezáimon
Gyötrelmim kétségeit
'S ti! ha ti emberek vagytok
'S szánakodás részesi
Legyetek idvessegemnek
Térdemről kért eszközi.

Szánjátok meg a' jó Hlárát
Itt a' mejjem! üssétek át.
Ennek a' kard kegyelem
Tegyetek hát jöt velem.

Nem mond egy ör, kinaidnak
Tovább kell még tartani.
Fogjátok meg! húzzátok ki
Ha nem tud felállani.
Haj! és a' mint kihurezolja,
Lecsapják négy ujjait.
Le az orrát és kinjába
Öszverágott ajkait
És egy tatár ló farkára
Kötődik az ájult Hlára
Mely öt addig ragadja
Mig lelkét ki nem adja.

A' mily' gyötirelem az a' kín
Mely egy tört szívet vérez
Szinte oly boldog az a' szív
Mely már többé nem érez
A' nemlétben áll köszálként
A' szenvedés határa
Minden erőszak 's bosszúnak
Sérthetetlen truttzára.
De ez a' bús emlékezet
Mely csak élővel fog kezét
A' ki érzi annak fája —
Nem érzi ezt a' halál.

* * *

Nézsán minden csupa élet
Dezső boldogság maga,

Ingyen

Ingyen se vélvén hogy letűnt
Élte' vezéresillaga.
Azomban mintha valami
Ütne hozzá egyszerre
Igen nagy a' mehetnékje
Mondá tehát, nem Keddre
Ma leszek ott — 's ha Kedvesem
Már akkor alszik. kint lesem.
Míg hajnal orcájára
Nem süt a' nap sugára.

És íme betoppan Balázs,
Uram csak hevenyébe
Fogass, indulj, szaladj, repülj!
Igy szállván keservébe,
Uram már nincs — Lánya oda!
Az életem ez élted.
És agyon reszketvén magát
Szíve száz felé reped. —
Nyergeljete! így szól Dezső
Kinek lelke oly rettentő
Mint a' hánykodó tenger
Melybe ezer menykő ver.

Nyergelnek és a' mint szorít
A' bak araszt terhellő
Nyög-megy a' pára — leroskad
A' legmadárabb Szellő.
Ott a' másik vezetik már
Azt az erdélyi Tündért
Hivel a' versenytfutó szél
Gzelt egyszerre még nem ért.
Fortyog, nyerít, horkol, kapáll
Tipeg, tapog, és helyt nem áll.

Már is tajték zablája
Igy üll rá a' gazdája.

Neki ereszti kantárját
Repül mint a' gondolat,
Rá a' szerelem' csillaga
Éltet reményt pislogat
Más felől az est bús baglya
Hözel halált huhogat
De erre a' vak és siket
Se nem néz se nem halgat.
Halomról halomra ugrik
Rugott nyoma messze porzik
Ebugatás hallik már,
Itt van Maros: ott a' vár.

Neki a' sötét Dunának
Már a' jó Tündér gálya
De mivel minden tenyérynin
Új habot vág alája
Lassan evezgél előre
A' mélység gödre felé
Csattog a' hab; prüsszög a' ló
'S a' két part ekhöz belé.
A'mint egy jajt szól, hét jajt hall.
Ki szöll vissza? a' toronyfal.
'S mig szemével oda tart—
Előbukkan a' vízpart.

Tizenkettődfél az óra
Épen, 's a' mint széttekint
Egy árnyalak lengi körül
Mely a' torony felé int.

Panaszkodó sohajtások
Suhongnak kolcsagjára
Reszkettető borzadások
Villámlanak tagjára.
A' zizegés mind inkább nő
Egy lelket tart a' levegő
'S hová tovább-közelebb
Jön a' lelkes képzelet.

Harját fejére kulcsolta
Kinos feje vállán csügg
Mellyen és az egész testen
Egy titkoló fátyol függ.
Körülvéve siralmaktól
Az omló könny' árrjában
És elfojtva fájdalomtól
Sérült mejje baljában.
E' lélek maga a' panasz
Ha nem—mond Dezső, hát ki az?
És a' panasz emigy szöll
De csak mind sohajtásból.

Éltem' czélja, holtom vágya
Mindenem' volt mindene
Nincs többé a' ki kinodban
Enyhítne segítene.
Az a' ki te benned éle
És a' kiben te éltél
'S ötöd napokkal ez előtt
Még jeggyűrűt cseréltél
Árnyék már! — 's csak annyit tehet
Hogy még mint árnyék is nézhet
Jegyesére Hivére
'S szívének örökére.

Menj! most ne késs, halál van itt

Mutasd meg a' Hírálynak

Hogy éltet tud neki adni

Vitéz híve Hlárának

Menj Édesem! míg le nem tűn

Buslakodó csillagod

Én leszek néked mind addig

Álmod és őrangyalod

Itt fogok én sohajtozni

És te reád várakozni

Számtalan századokban

Hangban és sohajtásban.

Hlára! „kiált Bánfi“ 's a' mint

Felé nyúlnak kezei

A' tünemény szétlobbadoz

És kápráznak szemei.

Felette a' csillagos ég'

Szökőfényei hullnak

'S a' zsibongó sohajtások

Suhognak és ujjúlnak

Egyet fordít hát kantárján

'S úsz a' Duna 's könnye árján.

'S holtakkal tépelődik

Miglen haza vergődik.

Földre szegzett pillantási

Bánaton sovárognak,

Le le nyomott fojtódási

Egymásra tolongának.

Néha kitörvén fájdalmi

Hinra kint lövellenek

'S kisóhajtott panasszára

Boldog könnyek ömlenek.

Hit a' búk elsáppasztának
Csak magányt keres magának
Nem kell annak semmi más
Csak a' titkos fanyargás.

Örömei' menyországát
Ifjusága' édenét
Szerencséje magosságát
Fellengező reményjét
Boldogságát szerelmének
Jövedője' kajnalát
Érzeményi' idvességét
Szívszakadva képzi át
'S mind ezeket öszvedülva
Látja a' kétségbe fúlva
Mely mellett ő maga áll
'S édesgeti a' halál.

Gyászba vonúlt a' zöld tavasz
Puezta a' vetéses tér
Kincsei közt, bús szemének
A' kard még legtöbbet ér.
Klárát tükröz a' bús alkony
Azt az éj' fuvalma is
Hínra szárnyal fel a' hajnal
Arra Bánfi álma is
Elfordúlva a' nap fénytől
Világtól és a' reménytől
Azt nézi merre a' vész?
A' melybe ő bele vész.

Azomban két hónap' multán
Jön a' hír, hogy most a' vad

Oláhokra tör a' Király
'S Bazaráddal lesz a' had.
Mi kell több — az elszánt Dezső
Felültet száz lovagot
Hardot köt, lóra üll, 's nyomja
Fejébe a' kalpagot
Így rúgtat a' tábor közé
'S a' kit lát, a' mind az övé
Jaj annak kit elsőt bánt
Egy szerelmes és elszánt.

Riadoznak már a' kürtök
'S a' vajda bizakodik
Hogy a' megcsalt magyar sereg
Holtjaira tolódik.
A' Híralynak mejjmentőjét
Czélba ezer nyil veszi.
'S ha fut a' hegytorkolaton
Száz meg száz oláh lesi
Se ki se be most a' Híraly
Rá feketült a' nyil homály
Kardja végén száz halál
De rést sehol sem talál.

Itt a' ruhám! így szóll Dezső
Ved fel — add a' magadét
Nekem — hadd engem' szagasson
A' nyil csoport szerteszét
Itt e' völgyön odébb állhatsz
Míg ruhádba kűszködök
'S Te értted — és a' Hazámért
Magyarosan ledülök
Áldozat csak Nemes lehet
Ennyit csak egy Magyar tehet
Mond mit tegyek még többet
Szebbet és jelesebbet.

Tudd meg! ha Magyar Király vagy
Én Magyar Nemes vagyok
Ha te minap halált szórtál
Én neked éltet adok.
Szent a' Magyar előtt a' Fő
Hínek vetve alája

Hét Ország van — és rajta volt
Szent Istvány' Koronája.
Ez előtte oly érdemes
Vért ont ertte minden Nemes
Hát egyszersmind ka Atya, —
Azt, ki és mi bánthatja?

Itt maradok tudom én azt
Te fuss! itt a' vezető
Egy Magyarnak a' tiprott harez'
Piacz legszebb temető.
'S ekkor bevág a' temérdek
Oláhság táborába
Dárda röcsög 's vér fecskendez
Tündérjének nyomába.
Körülte elterülve már
Hatvan oláh hetven tatár
Most most a' nyilzápor jő
'S ledöll a' vitéz Dezső —

Haj! oda már a' szép ifjú
Es tátego sebére
Patak módra tolakodik
Fogytaig nemes vére.
„Csak hogy a' Királyom ment már
„Csak hogy a' Hazám szabad!
„Piheg Dezső „Hagyjám minden!
Úgy halok meg mint szabad.“
Hagyd tapossák a' nemes vért.
Mely forrón fút a' Királyért,
Csak hogy a' Haza szabad —
Úgy hal ő meg mint szabad.

Futtában hallja ezt Róbert,
'S nyakra főre parancsol
Hogy neki a' Dicső Dezsőt
Felkeressék akárhol.
Mert e' páratlan Nemesnek
Holta, az ő élete,
'S ez az élte, egy holtnak a'
Sírál többet tehet e?
Mondá tehát Fejérvárba
A' Királyok sírboltjába

Fogom őt temettetni
'S magam', mellé tetetni.

De mi haszna? már Dezsőnek
Senki sem jő nyomára
Csak az esti fáradt szellő
Sóhajt néha porára
Külömben is egy Hősnek, mi
Egy sir? abba bé nem fér
Mert örökre nap'ló neve
Még abból is éltet kér.
Nagyobbá őt nem teheti
Királya emlékezeti
Nem a' híres Fejérvár
Sem Királyi sirja már.

Hicsordulának hát könnyi
A' nagy 's nemes Királynak.
Éltével áldozott tettén
A' nagy 's nemes Jobbágynak
Gyakorta felriadt álma
Ha Salamon' tornyára
Rémalakok szállongának
Nyugtának bosszújára.
'S töméntelen bús képzetek
Hajborzasztó lélekzetek
Suttognak itt még ma is
Estendent 's éjfélnak is.

E' toronyban itt sóhajtoz
Klára' lelke számtalan
Századokban 's Bánfijára
Vár úntalan 's hasztalan.
Néha néha szél ha nem fú
Halld csak mint leng éjszakán
Néhány keserves sóhajtás
Salamon' tornya falán
Most is itt ez a' vén Ekhó
Egy szóra hétszer szállaló
A' várnak egy örege
Így mondá ez a' rege.

BALLA KÁROLY.

NEMZETI NYELVÜNKHEZ.

Édes Honom' becses Kincse
Téged' hangoz énekem!
Zoilus csak azt tekintse,
Melly bájos vagy te nekem.
A' szép tavasz' reggelében
Mikor minden ébredsz,
Ha egy Lantos' kebelében
Mennyei láng gerjedez;
Belém Hazám' ör Angyala (*)
Szent szellemet lövell'sz vala:
Innét bennem a' szív, 's ész
Tégedet hangozni kész.

Ásiából kiköltözött
Parduczos Eldődeink
Bé hozának vér harc között
Márstól szakadt Őseink:
Óh mint szállonga feletted
A' halál' mord menykövé!
Létedet majd elvesztetted,
Rád ezer veszély jöve.
De bajnokink megtartának,
'S ezen második Hánánnak
Tej, és méz Édenébe
Fegyverrel hozának be.

(*) „A' tapasztalás bizonyítja, hogy a' Nemzeti nyelvnek hanyatlásával hanyatlott a' nemzeti Karakter is; vesztévpedig vesztett maga a' nemzet is. — Tud. Gyűjt. 1812-iki folyam. VIII. kötetje' 22. lapján a' nyelvről szóló gyönyörű értekezésben.

Nyelvünk nélkül egygyenként ingadozó, gyökeret nem verhető nádszálak vagyunk, mellyeket a' Politikának legkisebb szelei kitekerhetnek: szóval, a' nyelv lelke a' nemzetnek.” — Himfy Keserg. Szerel. Előszó XXIII. lap.

Buzogányos vitézünknek
Első magyar dalljai
Meg tetszésnek Iszterünknek,
'S meg állának habjai.
Hegyek , erdők , halmok , völgyek ,
Síkok , tavak , legelők ,
Terjedt bikkék , agott tölgyek ,
Nektárral folyó szőlők
Egyet értve örvendének
A' magyarok' szép nyelvének ;
Hálát ömledezének
Árpád' vitéz népének.

A' szelid Músák irtóznak
Mars' rémítő képétől ;
Ők soha sem mulatoznak
Ott , hol a' fegyver dül , 's öl.
Mivel tebát Bellónának
Szörnyű vérmezejében
Szüntelen harczot tartának
Öseink , kezdetében
A' Músák még nem jövének ,
Recset , és bájt nem öntének
A' magyar lágy nyelvére ,
Egyetlen egy Kincsére.

Még is nyájas , 's szelid volt ő
Lantra termett ritka miv ;
Hönnyen folyó , szépen zengő ,
Minden lábra , rímre hív.
Mint a' kertek' Istennéje
Akar melly virágában

Ezekre nézve Hazánk' Ör Angyalának nevezvén nemzeti nyelvünket , talán nem vétettem.

Természetes piperéje

Mellett is szép magában.

Illyen valál édes nyelvünk

Sok veszélyben forgott Szentünk

Gyermekséged' korában

A' magyar nép' szájában. — —

Nem csupán fegyver fogásra

Szánt ki az Ég bennünket,

Annál nemes'b' bajvivásra

Is alkotá lelkünket.

Az a' hős, ki egy csatában

Földet, poklot meg rendit,

Otthon csendes órájában

Lantot is bájjal zendit.

Minden nagyra szépre, jóra,

Buzdító serkentő szóra

Egyre lángol kebele,

Menyből vett tüzzel tele.

Nagy Árpád' dicső Fajjának

Deli csemetéj'ire

Híváncsian pillantának,

És meg kísértésire

Be jövőnek Hunniába

Európa' szépei, (*)

És valóban nem hijába,

Mert a' Haza' népei

Már azokba bódulának,

Idegen nyelven szóllának,

'S te nemzetem' Angyala

Cak özvegyen sírsz vala.

---

*) Az Európai csinosabb nyelvek.

A' külföldről jött vendégek
Hím'zett öltözetekben
Óh Hünnia miként égek
Az illy bús képzetekben!
Nagygyaink' diszes házokban,
A' nemes'bbek' rendében,
A' csinos társaságokban,
Ifjaink' korcs szívében
Csak ők magok begyeshedtek,
Csúfolódva tekintettek
Mint egy konyha' szennyére,
Hunnia' bús Kincsére.

Volt olly idő — volt olly idő —
Fagy bennem az érzet!
Háh mint borzaszt az öldöklő
Kínzó viszz' emlékezet!
Volt olly idő, mellyben élni
Honi Kincsünk majd meg szűnt;
'S óh ki merné azt remélni,
Hogy elfeledjük e' bűnt?
Másunnét jött szépségekért,
Elfajúlt hiú lelkekért
Nyelvünk gyászba merüle,
Siralom házban üle!

Lantom! szünj meg panaszkodni,
Vidúlj komoly énekem:
Okunk nincs többé gyászolni,
Örülj dicső nemzetem!
Hangos erdők, öreg sziklák,
Madár zengte ligetek;
Szélvész, villám tördelte fák,
Árnyékos zöld szigetek;

Pusztúlt várak' omladéki,
Annyi veszély' maradéki
Énekemet halljátok!
Szebb idő szak jött rátok.

Meg szánta búsult ügyünköt
A' Magyarok' Istene,
Hideritette egünköt,
'S a' borúlt éjj el mene:
Szép Auróránk *) remek képe
Sok fényt öntve mosolyog;
Hébénk *) is már elő lépe,
'S nemzetünkre bájolog.
Hazánk' fel kent szebb Lelkei,
Háládatos gyermekei
Szerelmes nyelvünknek,
Erre újjabb diszt öntnek.

Helikón' testvér szépei
Egybe fonott karokkal
Andalgnak Árpád népei
Közt bájoló lantokkal:
Már Honi dalt zengedeznek
Nemzetünk' öröme,
Már zöld borostyánt kötöznek
Sok Hunfiak' fejére.
A' ligetek' hűs enyhében,
A' csermelyek' le mentében
Magyar ekho ömledez;
Magyar lélek ébredéz.

Mint az ifjú kikelethen
Az ég derült hajnala;

---

*) Auróra, és Hébe diszes magyar zsebkönyvek.

Mint egy tündér jelenetben
A' meny' dicső angyala;
Mint a' tavasz' divatjában
A' rózsá' nyílt kebele;
S' a' reggel' gyöngy harmatjában
Szép hársunk' zöld levele;
Mint egy serdült szemérmes szép
Isten alkotta remek kép,
Kiért melyem lángol, 's fagy,
Honi Kincsünk olly szép vagy.

Nem csoda már, ha igéznek
Kellemeid, 's hódítanak;
Nem csoda, ha kik meg néznek,
Isteninek gyanítanak.
A' Királyi magas vérből
Eredt dicső Csemeték
Szívet kisztó érzésből
Bájjaid' meg szereték.
Tanúlt ifjak, tudós vének
Ért'ed halnak, ért'ed élnek,
Hebelőkben hordoznak,
'S csak te néked áldoznak.

Ha én kedvelt önnön csínban
(Kölesönre nincs szükség)
Csodálhatlak, majd Olympban
Hordoz engem' szépséged:
Szokatlan láng hevít, éget,
Nagyra küzd kis kebelem,
'S majd költői dicsőiséget
Szomjúhozottat én velem:
Honunk' édes Kedveltjének
Szép Himfynk' teremőjének

Hangjaira vágy lelkem,
Bár melly csekély énekem.

Vlragzásod' tavaszában
Hazám' ékes leánya,
Derült időnk' szakaszában
Szorgalmunk' egy bálvánnya!
Sok kedvelőt adjon az Ég,
Sok nagy lelkű szeretőt!
Az érett tökéletesség
Felé sok hív vezetőt!
Ha van irigy, ki fenyeget,
Csak nevesd a' szörnnyeteget —
Er'tted meg vív ellene
A' Magyarok' Istene.

A' NYUGALOMHOZ.

Életünk' édes java! bánatinkat
Oszlató kívánt nyugalom! sohajtva
Nyitja fel sebhedt kebelét te néked
Minden halandó.
Mennyiszer fel dúl dühödő epével
Téged' elfordúlt idegen szerencsénk!
Vad komorsággal mikoron felettünk
Menyköveket szór.
Vagy ha meg szállván fene maszlagával
Ellenünk lázitja irigy Erinnys
A' pokol' mérges rokonit, 's fejünkre
Fellegeket küld.
Vagy setét gyászszal be vonúlt egünkön
Reszkető villám' tüzei futosnak,
És felénk menydörgve ezer veszélyek'
Zápora ömlik.

Ollykor elrémült kebelünkkől hányszor
Távozol csendes nyugalom! makacs harc
Dúlja lelkünköt, meg ölö sebek közt

Haldokol éltünk.

A' zajos tenger közepén Charybdis,
'S Scylla közt ekként lebeg a' halállal
Küszködő révész, 's töredék' hajója

Szirthez ütődik.

Ollykor ah édes nyugalom! magába
Térve bús lelkünk, epedezve kíván
Téged': akkor nincs ki lefesse, szívünk

Melly sokat érez!

Oh fogadj engem' kegyes! hív öledbe;
Csendesen ringasd tetemim' — dühödjön

A' világ' forgó szele — csak mosolygom

Büszke hatalmát.

A R G U S.

Bár csak a' repülő gondolatok' szárnyára ülhetnék!
így sohajtoza a' száz szemű Argus, be rövid idő alatt
mindent tudóvá lennék! A' pásztort Jupiter meghalga-
tá, 's fel ülteté a' gondolatok' szárnyára. Azok egy
szempillantatban be nyargalak vele a' holdat, napot,
a' kerengő planétákat, a' messze futó üstököstöket,
's a' sok millió csillagokon keresztül fel repíték őket
a' Mindenható' felségéig. — Ismét egy szempillantat-
ban leszállának vele a' nagy Óceán' fenekére: Ere-
bus' vidékeit, és a' fekete Coeytus' partjait egy per-
czenetben be futották. De Argus elfelejtvén a' sebes
gondolatok' számára magával feket is vinni, seholsen
mulathata. Csak hamar haza tértek vele az ön kényökre
kelt gondolatok. — Argus száz szemeivel sokat látott;
de semmivel sem vala tudósabb, mint ez előtt.

Mérsékelve tovább érünk.

GÁSPÁRY FERENCZ.

MUNKÁCSI JÁNOS ÚRHOZ.

F e l e l e t.

Hönydeden ugráló versid', Munkácsi, Hazánknek
Jobb Fija! olvastam, 's nemes érzésidnek örültem.
Képzeletid behatón illeték régi Világos
És solymos Várát, mellynek látása Magyarban
Most már könybe vegyült dobogó főhásztokat áraszt.
Sejti, mi volt, és látja, mi most: Kőhalmok, ijesztő
Baglyoknak menedéke, hol a' fül csak huhogást hall,
'S bágyan kóválygó szelet. A' szem nézi kutatva:
Melly Vendéglőben mulatott Átilla, Jolánka
Ázsia pompában népektől égis uraiva?
Hol van az a' szeglet, melly nagy Hunyadinknak ajánlott
Megpihenő éjelt? Hol tartá fogva Szilágyit
Bölsz Mátyás? Melly ablaknál letekintve Marosra
Solymosbúl, keseregte Uros, Belgrádnak utolsó
Rácz Fejedelme, Rigó mezején sok Szerbusok' estét?
A' nyomozó ezeket vizsgálja; de haszontalan. A' szem
Gyászt, feketét lát, elromlás' komor árnyait, és el
Fordúl, 's buslakodó esepet gördit le Romokra.
Tiszteli ekkép a' multat, 's leeredni sietget.
Hogy ha leér, szép Tájt, Falukat, kis Városokat lel.
Bennek Hah! de Magyar szót nem hall. Szürtös Oláhok
Nyelveken, a' mellyet fejeseen megtartani tudnak,
Dunnyognak, 's urokat rákiszti rajta beszélni.
Illy helyeken jártam, 's aggódván a' Haza nyelvnek
E' gyönyörű Tájjott kiveszésén, néma keservnek
Indúltam. — Hova lesz, ha soká fogtartani még így,
Árpád Nyelve! Becsed? henye fajzatok által enyészni
Kell e' neked? Nincs, nincs Magyar, a' ki megójjja, 's
elállja

Útyait e' vésznek? — Mikor ébredsz már szomorú éjt
Hintő álmodbúl? Nem látod e' Hunnia' Népe
Késni neked milyen veszedelmes? Nemzeti legfőbb

Bélyeged, a' Nyelved ha kivesz, véged van örökre;
Mint a' Tengeréken sokat úszó Gálya' nyomának.
Illy szepegő gondok lepték a' Ménesi hegynél
Szívemet. Enyhülést leltem, Munkácsim, az egyben:
Hogy két nagylelkű Tökölünk' szüretébe dalok közt
Egy két őszi napot tölték oda egybe sereglett
Földes Urassággal, 's ekkép kis időre felejtém
Bánatomat.—Tán nem hagy el a' Magyar Istene minket,
A' ki borítja ma, és hónap kideríti Egünköt.

V.

TER. T. FORGÓ GYÖRGY ORVOS ÚRHOZ.

S o n e t t.

Ború terül az élet' szép delére
Hezd a' nemlét' homálya lengeni.
Benn a' remény csak árny — nem isteni
'S remögve vonsz az ifjú' lanyha vére.

Ezer nyögése semmijébe tére
Ímé! halált, ki rá fogát feni
Dühödt alakba lát közelgeni
'S bucsút pillant szorongva kedvesére.

Ah! mint küzd itt az élet és halál
Kín, kétség, zaj tolonganak felette
De írt, már sóhajtságba sem talál.

Elő most Orvos! egyet ints mellette
Feltámad élte szunnyadó erén
'S feléd hálás könnyű ragyog szemén.

B.

CRAMER JOH. GOTTL. WACHTL PÉTER-BŐL.

(Hihető nőtelen korában.)

A' Földön éltek közt legböltsebb, így szóllott:

Ne itéld oh ember, ember társod! holott

Igy te sem íteltetel.

Ne kárhoztass senkit! majd némelly vétkedért,

Néked is kegyelmez az Úr, illy tettedért

'S kárhozni nem küldetel.

Ha miibe gyanúd lesz — vagy képzéd hogy látod

A' rosszat: — leg ottan szóllítsd meg barátod

Fejedet meg tsóválván —

Ha nem halgat reá, 's nem gondol magával

Fedezd szeretetnek ama palástjával

Mert mind emberek vagyunk.

KAZINTZYHOZ.

Égek, ha nyelvem 's honnöm arany - kora

Fénylik, körülem hintve sugárait.

E' szent hevemben boldogok közt

Istení fénybe' lebegni látszom.

Már sok hiú kény tönkre tev é nyiló

Virág reményem'; 's honn — örömöm soha

Még csorba nem volt: nem csal ez meg

Sőt neved, velem él, velem hal.

Most ősi hang úgy zeng magyar ajkakon,

Hogy diszt nyer Árpád' fajja, midőn beszél —

Diszt nyer, midőn ír. Ámde, Honnunk:

Széphalom a' Cynosúra néked.

Nyelvünkre új fény ott ragyogott - alá
Onnét virúltak Hunnia síkjai —
Széphalmod a' Szép', a' Dits és Jó'
Fénylaka lett, szeretett Hazintzynk.

Hír szárnyain leng széltiben Érdemed:
Ezt hirdetik majd honn — maradékaink,
Hik Téged egykor nagy reményű
Magzataidban ölelve áldnak.

N. A. RISS.

DIONYZ, PITHIAS, ÉS DÁMON.

La véritable Vertu ne peut aimer que la Vertu,
Francziából Fenelon után.

Dionyz.

Istenem! ki az, a' kit itt látok? Pithiás az, a' ki
erre jön; Pithiás maga. Ezt soha nem hittem volna.
Hah! ő az. — Halni-Barátját ki szabadítani jön ő.

Pithiás.

Igen én vagyok. Csak azért mentem el, hogy le
fizessem, a' mit az Isteneknek esküdtem; házi dol-
gaimat mint illik, el végezni, 's magzatimtól bútsút
venni, hogy annál nagyobb megnyűgovással haljak meg.

Dionyz.

De valljon miért jössz vissza? Miért nem irtózol
te teljességgel a' haláltól? Keresni jösszé azt, mint
valamelly kétségbe esett, mint egy tébolyodott?

Pithiás.

Jövök azt szenvedni, jöllehet én azt leg kevésbé
sem érdemlettem meg; nem tudok abban meg nyugod-
ni, hogy barátomat engedjem kimúlni helyettem.

Dionyz.

'S jobban szereted-e' őt, mint magadat?

Pithiás.

Nem — szintúgy szeretem őt, mint magamat; de úgy találom, hogy inkább kell nekem el veszni, mint néki, mivel engem szándékoztál meg öletni: — nem volna igazságos, hogy engem szabadítván meg a' haláltól, ő szenvedné azt a' büntetést, melyet réam nézve végeztél.

Dionyz.

Hisz' azt állítod, hogy te se vagy méltóbb a' halálra mint ő.

Pithiás.

Ugy van. Mi mind ketten egyaránt ártatlanok vagyunk. Nem is igazságosabb engem örök álomba altatni, mint Dámont.

Dionyz.

Miért mondod tehát, hogy nem lenne igazságos annak te helyetted meg halni.?

Pithiás.

Egy forma igazságtalanság tőled, akár Dámont, akár engem lenyakasztatni. Hanem Pithiástól törvénytenség volna, ha Dámonnak engedné kiállani a' halálnak ama kínját, melyet a' Tyránn nem másnak, hanem Pithiás fejére mondott.

Dionyz.

Te a' rendelt napra tehát! barátod éltét a' magadé, el vesztésével meg szabadítani jöttél ide.

Pithias.

Reád nézve jöttem egy olly igazságtalanságot, szenvedni, mely a' Tyrannoknak tulajdonok; Dámonra nézve pedig egy czélerányos dolgot cselekedni, mely által őt a' veszedelemtől, — mellynek magát nagy lelküsege által miattam kitette, — meg mentsem.

Dionyz.

És te, Dámon, szölj igazán, nem tartol e' attól,

hogy Pithiás nem fog többé vissza jönni; 's neked kell érette lakolni?

D á m o n.

En igen meg valék a' felől győződve, hogy Pithiás pontosan vissza fog érkezni, és hogy ő inkább fél szava meg nem tartásától, mint élte' elvesztésétől. Adták volna az Istenek, hogy atyafiai és barátjai őt, akaratja ellen is tartóztatták volna le! Így ő sok jó embereknek örömekre lenne, 's én fognék helyette ki múlni.

D i o n y z.

Mit? Meg veted-e' az életet?

D á m o n.

Igen. Ócsárlom azt, ha teged Tyrannt látlak.

D i o n y z.

No jól van. Nem látsz többé. Mindjárt meg öletlek,

P i t h i á s.

Kéméljed meg azt a' férjfiút az elvesztéstől, ki meg halni kész, barátját sajnálja. Mert jusson eszedbe, hogy én magam vagyok az, a' kit halálra ítélteél. Én jövök azt szenvedni, hogy barátomat ki szabadíthassam; ez a' vigasztalás marad számomra végső órámban is.

D i o n y z.

Én illy két embert, a' ki az életet és hatalmamat megveti, — meg nem szenvedhetek.

D á m o n.

Nem férhetsz össze a' vitussal?

D i o n y z.

Nem, — én az olly vakmerő 's utálatos rényt nem tűrhetem, a' melly az életet meg veti, a' melly semmi büntetéstől nem fél, a' melly a' gazdagságok és örömök iránt érzéketlen.

D á m o n.

Leg kevésbé látod: hogy az a' betsület, az igazság és barátság iránt éppen nem érzéketlen.

Dionyz.

Ha Pithiás a' vesztésre fog vezettetni, meg fogjuk látni, valljon Dámon nem szűnik e' hatalmam' tapasztosni.

Dámon.

Pithiás engedelmeskedvén, 's magát parantsodnak alája vetvén, meg érdemlette, hogy őt élni hagyjad, én pedig magam ő érette boszúságodnak ki tévén, meg bántottalak; azért tehát békélj meg, öless meg engem.

Pithiás.

Nem — nem, Dionyz, gondold meg, hogy én vagyok, a' ki téged? meg sérte, Dámon nem tudott — —

Dionyz.

Ah! mit látok! hol vagyok! melly szerentsétlen vagyok, 's erre olly méltó! — Nem, — még eddig semmit se tudtam, mint a' gyermek. Élttem homályban és gyávaságban töltöttem. Minden hatalmam haszontalan, szerettetésemre: nem ditsekedhetem azzal, a' mit harmincz éveki tyrannságban szerzettem. E' két férjfiak esendes állapotban egymást édesen szeretik, egy másban minden magok megkiméllésök nélkül biznak. E' mellett ők szerentsések, 's kész egyik a' másikért meghalni.

Pithiás.

Hogyan volnának barátjaid neked, ki még soha senkit nem szerettél? Ha kedveltél volna másokat, te is szerettettél volna; de te az embereket megvetvén, ők is kerültek és útáltak téged.

Dionyz.

Dámon, Pithiás, méltóztassatok engem közétékbe venni, hogy egy olly derék társaságban én legyek harmadik barát; én titeket életben hszylak, és gazdagságokkal megajándékozlak.

D á m o n.

Nints nekünk hiú kintseidre szükségünk, 's barátságodat mi azokért el nem fogadhatjuk, hanem ha jó és igaz leszel. Mind eddig nem lehetett egyebed reszkető raboknál és ledér hízeltkedőknél. Virtuosnak, jótévőnek, nyájasnak, a' barátság iránt érzőnek, az igazság hallására késznek kell lenned, és élni tudnod az egyirányság nemében az igaz barátokkal, hogy viszont szeretetet érdemelj az egyenes és nyílt szívűektől.

N. A. KISS.

A' S Z É P N E M.

Szép név alatt szép remények!

Ti rólatok szólok most,

Földi Lelkek 's Tünemények

Ti Buzdítottok oh! Ti most,

Melly nagy Plánum függ tőletek:

A' mit kíván titőletek

A' Nemzet és a' Haza.

Gyáva lelkek ezt nem látják

Mivel szembe nem tűnő,

De tanultak már próbálták

Hogy az millyen Fenékkő,

Ha a' Szépnem honyi nyelven:

Beszél 's olvas, boldog ilyen

Felvidorúlt szép Nemzet.

Egy szép szűznek angyal szava:

Öszve olvaszt esztendőt,

Enyelgése 's jó példája

Pallérozza az időt,

Minden szép tárgy innen ered:

A' Durvaság oszlik 's széled:

Hol a' Szépnem a' vezér.

Ti neveltek a' Hazának,

Sok tudóst és bajnokot,

Ti mutattok az Országnak:

Remek elmét 's oszlopot.

A' munkás észet virág korán

Plántáljátok 's a' sors után

Bájololag intitek.

Ingerlő szép Kellemekhez

Ha jó erkölts 's ész járúl,

Hasonlittok Istenekhez

Kiktől ezer jó hárúl,

Az életet fűszerzitek:

Szép elméket megszerzitek:

A' virágzó Ifjaknak.

Egy nemzetnek szent bálványa

A' szépnemi érdemek,

Istenségek maradványa

A' hol a' szív ép 's remek;

Fárad ezért a' tűz elme:

Nem marasztja vad félelme

Megtsalódás horgának.

Éltünk virág szép tavaszán,

Csak értetek gyúladunk

A' Métélyek vad ravaszán,

Ha hívtok nem maradunk;

'S mint vezérek mit kívántok:

Bár mi légyen mit mutattok:

Érettetek megteszük.

Ha szép elmét kedvellitek,

Arra gyorsan törekszünk,

'S tüzzé válik Érettetek,

Mit magunkban felteszünk,

Csak hogy magunk jó idején:

Éltünk virág esztendején:

Érdemessé tehessük.

Földi érdem bár sok rangra
Osztodik e' világban,
Leg többet vonsz ő magára
Ha vizsgáljuk valóban,
Az a' mellyet Természet szült:
Légyen többi bár mint készült;

Egy Szép nemmel fel nem ér.

Éltünk rózsás tavaszain
Egy Szépért majd el haltunk
A' nagy világ több bájain
Akkor könnyen trutzoltunk,
Oh! ha akkor egy szép vezér:
Bennünk boldog úton vezér:

Abból többé nem térünk,

Minden tanult nemzeteknél
A' Szép nemzet tisztelik,
Ha bár a' durvább Népeknél
Hi gúnyolják 's megvetik:
De, egy nemzet mennél nagyobb:
Érdemek is sokkal nagyobb:

Hözöttök a' Szépnemnek.

Mert érezik melly nagy titka
Nyugszik benne Hazának,
Mellyen nem győz sok Taktika
Nem is árthat Hazánknak:
Mert az ilyen ör angyalok,
Egy példával önön magok

Zúznak össze sokakat.

Fenyegesse bár Hazánkat
Az ellenség tábora,
Pusztítsa bár Országunkat
Az irigység vad sora,
Tsak egy Szépnem fegyvert fogjon:
Báj — szívével példát adjon:

Olvad erre minden szív.

Ifjú szívek tűzbe lángba

Nem gondolván veszéllyel

Fegyvert ragad 's nagy tsatákba

Száll sok ellenségével,

Ifjú élte ha bár hervad:

Egy szép Szüzért könnyen olvad:

Nem gondolván éltével.

Ti! birjátok szíveinket

Értetek olvad 's hevül,

Vezérlitek lépésinket

'S boldogságunk hal és hül;

Ti neveltek bennünk mindent,

Ti buzdítottok oh! ti mindent,

Mit egy Nemzet tett és tesz.

Hogy egy nemzet önnön betség

Örökösen fenn tartsa,

Ósi jussát szép köntösét

Mással fel ne válthassa,

Csak ti tesztek ebben módot:

Ti fordítottok ilyen dolgot

Jó példával szép szóval.

Ha Nemzeti nyelven szóltok,

Ki vólna ki nem indul,

Tréfállatok vagy danóltok

Ez idegent ront és dúl,

Eltávoztat mételyeket,

Nem esméri ott ezeket

Hol a' Szép nem pártfogó.

Alapja van minden nagynak,

Vagy kútfeje honnan jó,

Tanultabbak arra tartnak,

Hol kezdődik 's honnan jó:

E' tehát itt a' nagy és szép,

'S ez az oka hogy vész és tép

A' sors némelly dolgokat

Planum tehát mindenekben

A' bámulást érdemlő

A' mi még szebb az illyekben

Hogy semmit nem Kérkedő;

Még is olly nagy Eredete,

Bár mi kistsiny a' kezdete

Hogy el! alig láthatni.

Bölts elmével egy nagy! Miv — ész

Plánumot tesz 's feljegyezi,

Bámulja ezt sok buta ész

Neveti 's fel sem veszi:

De ha ezt a' természetből

Öszve rakják illy remekből

Készül néha nagy erő.

Úgy nemzeti boldogságra

Szépnem plánumot szerez,

Örök hirre 's maradásra

Nekünk éltet fűszerez,

Ő tüzel fel' oltalomra:

Ő ad utat hatalomra

Sok világi baj ellen.

Hogy magyarul szólni tudunk

Csak nekik köszönhetjük,

Jó erköltsel 's szível bírunk

Óh! azt mind tőlök vettük,

Ők tápláltak 's apolgattak:

Belénk szívet 's éltet adtak:

'S Őket azért szeretjük.

Azért tehát életünket

Rózsás tavasz idején

Értek áldozzuk szívünket

'S hadjuk a' harez mezején,

Bár éltünket mint szeretjük:

Ő érettek mind meg vetjük:

Csak hogy kedvek, lellessük.

Óh! egy Szép nem bölts szavával

Többet tész ezereknél,

Ha szívével és példával

Hülömbözik többeknél,

A' Férfi szív ott el olvad:

Kész halálra 's fegyvert ragad:

Nem gondolván semmivel.

Hogy szép művek 's tudományok

Vagynak és virágoznak,

Ezek az ő hagyományok

Hik már bennünk lakoznak,

Ők buzdítanak szép elmére:

'S az Egeknek félelmére:

Ők tanítanak bennünket.

Minden szépnek, minden nagynak,

Ha Szépnam pártját fogja,

Mint vas sziklák meg maradnak

'S Törvényünk ápolgatja,

Nem ingadoz az olly Haza:

Hol a' Szépnam húzza haza:

A' nemzetnek bálványit.

Boldog Hazánk már Szépeink

Néked is pártod' fogják,

Boldog nyelvünk és míveink

Mivel ők ápolgatják,

Nem retteghet úgy Nemzetünk,

Hogy meg romlunk és meg esünk

Mert köztünk az Őr angyal.

Ez táplálgat és ápolgat

Szülő anya tejével

El nem hágy és mint tsókolgat

Szájával és szívével.

Ők karjain meg nyugtatnak:

'S jövődökre utat nyitnak:

Hogy örökké fenn álhass.

EGY NEVÉT TITHOLÓ.

A' K E S E R G Ő.

Rég, óh! rég viselem súlyát
Gyászba rejtett szívemnek
Nem lelhetem csend' magánnyát
Nyughatatlan lelkemnek.

Magos Olymp! hányszor vetem
Szemeim kékeidre,
Hány fohászimat ereszttem
Le esvén térdeimre.

Szomor artzámat zápora
Öntözi könnyeimnek,
Az ádáz sors nyilját szórja
Rájára rám mérgének.

Fűnek, fának panaszt tegyek:
Nintsen semmi kegyelem,
Jó Barátim mind eltűntek,
Oda egész reményem.

Bús nappalom, bús éjjelem,
Minden órától félek,
A' jövődöket ha képzem
Elalélva rebegek.

Rabja vagyok e' sár laknak
Lántzait rég czipelem,
'S oh! talán örökre annak
Bajnokának kell lennem.

Most ötlék egy vigasztalás
Kinnal vívó Heblembe,
De ezt is egy irigy szóllás
Ki ragadá belőle.

E' világnak igazsága
Mind kietlen 's el fajúlt,
A' Gyöngy fényt is homály bírja
Mézzelel kínál, 's mérget nyújt.

Helj fel hát oh szent Isteni
Buzdúlat! segédemre,
Ne késsél tovább figyelni
Vég kegyént esengőre.

Erős Hitem! eddig is te
Valál védje éltémnek,
Áldozatja hogy ne lenne
A' kétségbe esésnek.

B. L.

A' HABOZÓ SZERELMES.

Csak nyugalom nélkül dermed Kebelem!
Nem lel enyhet sem a' Hold vigalmiban
Sem a' kis fűlmile édes daliban,
Szüntelen üldözi őt a' hiv Szerelem!
Melyemből bús fohászok szakadoznak,
Határt meg eredt bánatom nem ismér,
Egyetlenemnek a' kiért szívem vér,
Hallom sok gyönyör Ifjak bálványoznak.
De hiv Ő! csak ez a' kar ölelinti
Ninát! — — Csak Józsi karolja melyéhez
Hív — hív lesz Ő szeretett Édesséhez.
Édes csokjait Ő csak reám hinti,
És míg kitörlőleg nem int a' Halál,
Esküdte másban nyugalmat nem talál.

SEBŐK.

EPIGRAMMÁK.

A' T ű k ö r.

Tégedet ábrázol tükröd míg állasz előtte,
    Ám de ha más áll, azt fogja mutatni megint.
Illy természete van sok szívnek, melly csakel addig
    Hív, míg nála mulatsz, 's más ha köszönti — felejt.

L i l i o m.

A' hó szín liliom rút hogy ha kevés mocsok éri,
    Szegfűben illik is, a' tarka virági vonás.

A' K ö s z i k l a.

Mennél erős'bb dühhel rohan egy köszikla tövéhez
A' mérges hullám, annál több részre szakadtan,
'S rémitőbb zajjal, mint egy gőz vissza ütődik.
Légy te is állandó, 's mint a' szirt egyre merőn ál,
A' habok árjai közt, 's porrá fog omolni kajányod.

Egy Fösvényhez.

Szomjan eped Tántál nézd a' kád vízbe ügyetlen;
    Téged arany közt így, szomja aranynak epezst.

L á d u m i r h e z.

Ládumir a' kártyát mért kedveli? ám sokat ülni
    Rosznak tartja, azért pénzt soha könyvre nem ad.
Egy csak író tollam, úgy mond ő, 's többévekig eltart.
    Mert tollal, 's könyvel csalni tud, a' ki tanul.

A' G y e r t y a.

Nézd mint fogy gyertyád az alatt hogy szerte világít;
    Néked szolgálván, ő meg emészti magát.
Míg más veszni siet, teneked bűnös élte haszont hoz,
    Látván a' gáncs mint dönti veszélybe gonoszt.

HATOS LÁSZLÓ.

M A R I S.

Még tsak tizenhat nyárt értem,
Ártatlan 's több nem is voltam,
Tsak az erdönket ismértem,
Virágok, Fűvek közt éltem
'S senkivel én nem gondoltam.

Akkor jött vidékről hozzám
Egy Ifjú. Mi szél vetette,
Hová indúlt, mint akadt rám,
Nem tudom — én nem hozatám:
'S, a' szerétést emlegette.

Szép hosszú haj vólt fején ő —
Néki, nyakán lebegvén lent;
'S olyan nyakat, mint a' minő
Itt vólt szemeimbe tünő, —
Nem láttam én soha illyent.

Kék 's világos szemével ő
Mintha kért volna valamit,
'S olly kérő szem 's olly ké kellő
Még nem fordúlt nekem elő,
Mint a' millyent éu láttam itt.

'S két örtzája neki akár
A' tej é vér; nem! illyet nem
Láttam soha. Szava is bár
Szép vólt jó vólt, de tsak a' kár,
Hogy nem lehetett érthetnem.

Mindenfelé kísérgetett,
Rezemet megmégmarkolta;
Azon közben akár mít tett,
Mind egyre Óht Áht említett;
'S nagy tüzesen megtsókolta.

Egyszer ő felé fordulván
Meg kérdeztem szépségesen,
Mit akarna: 's el pirulván,
Nekem nyakamba borulván,
Sírt a' szép Fi keservesen.

Még így senki sem tett velem.
De — soha nem felejttem el —
Nem volt kedvetlen érzelem
'S alá néztem a' kebelem
Felé mind a' két szememmel.

Nem szóltam neki csak egy szót, —
Is, hogy azért nehezetelnék,
Egyet sem én! Ő sem tudott
Többet szólni, és el futott:
Óh! bártsak vissza jönne még!

M U N K A D A L.

Hézmívesek és Tisztviselők számára.

Halljuk halljuk, üt az óra!
Igy üt, ha majd sirba szállunk,
'S a' terht, melly most nyomja vállunk,
Hah! le rakjuk mindenkorra.

De még ezzel be nem érik;
Meg kérd egy kemény Biró ott:
„Mig vándorlván a' terh nyomott,
„Mit tettetek?“ 's elő kéri.

A' V a r g a.

Jól van! A' Varga itt sem fél,
Ha mást táplál tolla, karja;
Ő még a' lábot takarja
Jó bőrrel, varr, szurkol, metél.

'S így bár kövön tuskén menne
Az út, léptek bátorsággal;
Mi is lenne a' világgal,
Ha Varga nem volna benne?!

A' Szabó.

Itt az én szerszámom is hát!
Szabdal 's egészít én kezem;
'S egyszersmind csinossá teszem,
A' kire én adok ruhát.

'S hát Varga még kérkedjen e'?
Pörén járnánk nap világgal;
És mi lenne a' világgal,
Ha Szabó nem volna benne?!

A' Szövőtakács.

Hallgass, Szabó! Takács itt áll.
Pörget fonalt gyors keréken;
Ül a' magas szövőszéken,
'S neked veti a' mit tsinál.

A' Hőmíves és Áts.

Házzá követ, fát ki tészem?
Ha szólni meg szűn az Ácsok
Szekerczójek 's Kalapácsok
Műhelytek akkor hol leszen?

Nem a' ruhát kell csak venni.
Több a' ház, ruha - 's czizmánál;
Több Szabó - Takács - 's Vargánál
Hőművesnek 's Átsnak lenni.

A' Patikás

Ház, ruha, mit ér betegnek?
Ha az erővesztett élet
Irral, fűszerrel nem éled,
Vége van mindeniteknek.

Azért rá emlékezzetek !

Ti építsetek , szabjatok ;

En nektek azt gyűjtök 's adok ,

Mivel haláltól menhettek ,

A' Sü t ő.

Téged ép kor , egy' sem szeret ;

Keserű a' te italod :

A' jó halál - ellen - valót

Én készitem — a' kenyeret

A' Pap.

Igy aggódtok , ti emberek !

'S nem gondoltok lelketekkel ;

Pedig , ha vigasztalás kell ,

Nem használnak mind e' szerekt.

Halljátok , mit mond a' Pap' hát :

Ő visz világ tekervényén

Menybe a' béke ösvényén ,

'S ő mutatja meg kapuját.

A' Császár.

Fönt áll a' Császár magasan :

Istentől a' trónt én nyerem ;

Békét eszközöl fegyverem

'S őrzök mindent hatalmasan.

A' Hováts.

Felséges Uram , én vele

Országolok ! Fegyver , hiszen ,

Hard , láncz , én általam leszen :

Hováts nélkül nints itt helye.

A' Biró.

Hard és fegyver is sokat ér ,

Ha üzni kell ellenséget :

De én nálam békességet

Igazság tesz , 's nem ember vér.

A' Királynak gyilkos, galád,
Mint a' pórnak, nem kegyelmez;
Korona itt nem védelmez,
Ha Birónak nints gondja rád.

Mindnyájan a' Karban.

Most egy szívvel így zenghetünk:
„Sok az ember külömsége;
„De ház, kenyér, ruha, béke
„Nélkül földön nem élhetünk.
„Azért, ki sörény, dolgában
„— Hivják akár hogy' és kinek, —
„Hálát adhat Isteninek,
„'S holdogúl állapotjában.“

SÁNDOR ÁRNYÉKA.

Felhága már utján a' hold
A' leg magasb dombjára,
'S gyöngén le onnan világolt
Üstfénye Csóka-várra.
El utazott Hivén Sirva
Alunni még akkoron
Ment Lóra tsak, hogy szót halla:
„Ne sirj, Lórám, Sándoron!
Félénken fel vevé fejét.
'S ki légyen az, kérdezi,
Midőn Sándor sápadt képét
Ott állni észre veszi.
„Oh Édesem! tenger mélyén
„Fekszik hült testen pora;
„Tetőled messze alszom én,
„Ne is sirass hát Lóra!

„Ejjel nappal hányattatánk
„Dühös vizek torkában;
„Soká megójtuk kis bárkánk,
„De már utób híjában!
„Véled szorítá el tele
„Vég - irtózás szívemet:
„Elmúlt a' vész, nyugszom már én,
„Ne sirass hátengemet.
„Készülj! mi majd tsak egy másra
„A' ma parton találunk,
„Hol a' szerelmes nem könnyez,
„Hol többől el nem válunk “

Szóllt a' kakas. Sír a' leány
Néz, 's nem lel már Sándorra;
Eltűnt, de még hallá osztán:
„Ne sirj utánam Lóra! “

ZALÁN LOVAG.

Zalán Lovag 's vidám nője
Sétáltak árnyas fák között;
Ezen egy Horszovát vala,
Zalánnak húsz aranyba jött.

„Oh, édes férj! egyet mondok,
„Kérlek. figyelmezz e' szóra:
„Ha a' Póltsi kutnál el mégysz
„Ne bánts, ha lelsz szép lyánzóra.“
„Ne szóllj olyant, Asszony nekem;
„Hallgass, 's hagyj menni békével:
„Nem látnék e' egy szépet is,
„Hogy bünt ne tennék testével? “

Nem hajta nője kértére,
Lovára ült 's el bujdosott;
'S a' Pócsi kuthoz elére;
Benn egy esinos leány mosott.

„ Mosd , mosd , te szép leány , selyem
„ Ingecskédet hó színűre. “
„ Isten hozott ! nyájas Vitéz -
„ Kinek hónál fejérb bőre.

'S megérinté a' lyány kezét
'S újjánál zöld ruhácskáját ;
Nem kért nejétől engelmet
'S négyszer meg csókolá száját.
És eltelt szíve kétséggel :
Mihelyt ajkához szája ért :

„ Jaj nékem ! mond Zalán Lovag ,
„ Mért fáj úgy a' fejem , jaj mért ? “
„ Lovag Uram , mess ingemből
„ Hötésnek , vedd ki késedet ;
„ Takard halvány , orezád körül ,
„ 'S nem fájlalod majd fejedet. “

Akkor kivette kis kését
'S ingéből fonsikát metszett ,
Arczára ráköté : feje
De fájni még inkább tetszett.
Akkor megint mond a' Lovag !
„ Fejem ! még inkább lüktet e' ! “
De fáj is az , míg meg nem halsz “
A' tengeri Szüz nevéte.

Kirántá biztos kis vasát ,
Hogy álva azt leszúrja ott :
De egy halszörnyé változa ,
'S gyorsan a' hab közé ugrott.

Felült most pej csikójára ,
Sebes nyargalva vágtatott ,
Mig el nem ért Zsámbok várra ,
Hol édes Anya fönt lakott.

„ Anyám , Anyám , jaj bonts ágyat ,
„ Fektesse le mondá nénjének ;
„ Öcsém , ereszd le ijjamat ;
„ En nem vonom azt többé meg ;

Ágyat bont nénje és fiját
Anyja le fekteté nála ,
Le ereszté öcsese ijját ;
’S Zalánnak ott lön halála

EDVI JLLYÉS PAL.

D A N Á R.

I. Nekem csak tudós emberek nem kellenek.

A' mesterseget tudomány nemesíti-meg úgy hogy
Eggyütt jók , mikor egy tzélra sietnek azok.]!

* * *

Nekem a' csak tudós nem kell? —

De tudományt minden kedvell
A' kinek értelme vagyon ,
És az kitkit magához von.

Tudomány nélkül nincs az Ég

Nincs a' földön a' Mesterség ;
Ezen épül minden jó 's szép , Péld. 19: 2.
E' nélkül baromi a' nép.

Tudomány kell a' Valláshoz

Tudomány az Országláshoz

'S ha tudomány nélkül leszünk.

Meg vettetünk és el veszünk. Hós 4: 6, 14.

De mint kell hát ezt értenem,
Hogy nem kell a' Csak - tudós Nem?
Úgy hogy az gyakorlás nélkül
Magában semmi jót nem szül.

A' ki csak tudós magára
És azzal senki hasznára
Nem él, tudós! tudós, de óh
Mivel különbb mint egy bohó?

Ezt nem kell tovább vívtatni,
Mert csak Tudósról mondhatni
Hogy az tehet igazánn jót:
Vesd - meg a' mellett a' bohót.

II. A' Katona.

Hi vagyok? 's ki a' Hatona.
Vagy mi annak tulajdona?
Nem akármilyen nagyot merő
Vitézi bátor szív 's erő?

A' Katona méltósága
Hogy ő a' nemzet' virága,
Ott is a' férjfiak épe
'S szemem válogatott szépe.

Vidám 's gyors a' jó katona
Annak legbecsesb vagyona
Jó fegyvere paripája
'S szeme' fénye a' Hazája,

Megvan minden nap a' zsoldja,
Az és tisztí őt fölöldja
Mindentől a' mi nem vége:
Hadi miv a' mestersége.

Mit? hogy! a' Hatona szolgál?
De kinek is van főbb dolga
Mint az igaz Katonának
Ki buzgó szentje Honnyának?

A' Katona áldozó Pap,
Rész vére folyni minden nap
Édes Honnja mentségére
És annak ez igaz bére.
Hagyj békét a' Katonának
'S ne tartsd alacsony szolgának,
Mert Király 's jobbágy érzéné,
Ha katona nem örzené.
A' Katona vitézsége
Király 's Haza' dicsősége:
Úgy gondolj nagyot felöle
Mindenkor kitérj előle.
Ném él ő haszontalanúl!
Fegyvert gyakorolva tanul
Holtig áldozni Honnjának
'S a' mindenikünk' Anyjának. Gal. 4. 26.
Minden csöpp vére Honnjáé
Vagy is annak Hírályáé,
És így tudhatod mily drága! —
'S ez a' katona magysága. . . .

ÉDES GERGELY.

A' FALUSI ÉLET.

(His Görgény 1820)

Boldog az a' ki falun él
A' nagy Világ fénnjétől fél
Gondja, búja, baja nints!
Békeségbe csendességbe
Él mint egy Angyal az Egbe.
Hol kell ennél nagyobb kincs!
Ha a' szép hajnal fel költi
Lelkét és szívét bétölti
Öröm 's meg elégedés.

Nem játszik a' Fatum vele,

Életének ninesen Tele

Néki arany első éss!

Midőn az áldott nap dicső

Tűz-özöne az égre jő,

Lát bölts Teremtő Téged:

És a'nak fényes képébe

Bűn nélkül való szívébe

Imádja böltseséged?

A' természetben mindenütt

Valahova a' nap be-sütt

Tanul ő böltseséget

Szép rendet, ártatlanságot

Szelidséget és jóságot'

Tiszta erkölcsösséget,

— — — — —
— — — — —
— — — — — !

Egy világot győző Vitéz

Arany csillagjára nem néz,

Mert azt őrzi az halál;

Nem kell néki a' Háború

Mezőjén nyert cser koszorú,

Sem érdem pénz, sem kereszt.

Nem vágyik hogy trombitálja

A' hir' hangos trombitája,

Hogy vért vitézül ereszt.

Nem bizza éltét gallyákra,

Nem utaz Ő Indiákra,

Hogy kintseket gyűjthessen.

Egy kis erszény elégséges,

Hogy a' mi néki szükséges

Egy Városba vehessen.

A' gazdag Krésus' pompáját,
'S magos márány palotáját

Neveti és meg veti.

Mivel a' magos hegyeket
Tornyokat, 's más illy helyeket

A' menykö mind szereti.

Dráko vérrel irtt Könyveit,
Likurgusnak törvényeit,

'S Verböczit nem forgatja,

Mer: jó lelki - esméretet,

A' természet Urától vett,

Melly tanítja 's oktatja.

Nem kóstol olly édességet

Nem, olyan gyönyörüséget —

Senki, mint ő a' mezőn,

A' mellybe számtalan féle

Szépséggel, hegy és völgy tele,

'S öröm folly, mint az özön,

Midőn kíséri az ekét —

Felette vidám énekét

A' Pacsirta danolja;

Midőn kaszájával kaszál,

A' sok ezer Virág 's fűszál

Illatjait szagolja.

Egy hűs forrás szomszédjában,

Egy zöld hársfa' árnyékában,

Midőn pihenni le ül.

A' Virágok között elő —

Lengedező, hives szellő

Által, újj ereje gyül.

Midőn pedig bé ül szalmás,

Vagy Nádos házába, míg más

Góndal főzi a' fejét

Jó szomszédjával, vagy mással
Édes nyájós tréfálással

Töltsi üres idejét-

Van kenyere veteményje,

És ha füstöt vet kéménye

Tud adni egy vatsorát.

Van mézze, édes gyümöltse,

Van bora, mellyel meg töltse

Jó Barátja poharát.

ERTSEI JÓSEF.

R. P. S. P.

A' HÍVSÉG PRÓBÁJA.

Aktéon hajdan, hogy fürdeni látta Diánnát

Szarvassá lett; mert szüzre vetette szemét.

Borhegyi móta minap Társát fürdőbe találta,

Szarva van; Úgye, mivel Szüzre vetette szemét.

FATAVITS.

A' BÉRÉTELEN IEJÚ.

Miért lettem, ha az élet,

Ónsulyai rám esnek;

'S ha már is keserüvé lett

Mit gondoltam édesnek?

Hát tsak azért születtettem,

Hogy a' sok jajt leheljem?

'S untalan nyögjön életem'

Tavasszán is bús melyem?

Ilát nem élek egy kis köröm

Feketényi vig napot?

'S nem, derül szivemre öröm,

Es boldogabb állapot?

Heblembe nem érnek véget
Soha a' sok szózatok?
'S ez életben édességet
Tsak én nem kóstolhatok? —

Úgy van boldogok más vének,
Ifjak, kitsinyek 's nagyok;
De én a' jó Szcrentsének
Mostoha fia vagyok.
Jobb sorsot tsak lelkem nyerhet:
'S biztat engem a' remény,
Hogy a' reám szabott terhet,
Nem soká viselem én.
Oh! a' haláltól nem félhet,
Kit a' vak sors így talál;
Unalom nékem ez élet,
Kivánatos a' halál.

Jöjj hát éltem vég vetője!
Hét karom vár szívesen;
És eljöttöd eszközölje,
Hogy kinom meg szünhessen.
Jöjj tehát engem e próba
Életből kapj ki magad;
És testemet koporsóba,
Lelkemet égbe ragadd.

SEBESTYÉN GÁBOR.

A' MAGYAROKHOZ.

Ország Gyűlésekor Posonyban 1811.

Akár erre akár arra
Tekintgetek tsak Magyarra,
Talállok. Oh Magyar Nép!

Feszes kartsu öltözeted,
'S régi Scithás viseleted
Oh be ditső! oh be szép!
A' Szivet el ragadjátok:
Mert Magyar a' ti ruhátok,
Magyar a' ti lelketek;
Halpag, Öv, Kard, Dolmány, Mente,
Ditsőitenek mindent e'
Magyaros öltözetek.
Öszve gyült e palotába,
Ti bennetek egy summába.
Országunknak mindene:
Segitsen hát benneteket,
'S lelkesitse lelketeket
A' Magyarok Istene!!!

A' PIPÁHOZ.

Unalomnak oszlatója!
Oh kedves feleségem!
Szám ha szád ízét kóstolja
Méznél édesb az nékem.
Szép kékellő füst habokkal
Gyönyörködtetsz engemet;
'S bodor katskaringásokkal
Mulattatod a' szemet.
Szűrtt füstöknek fellelégével
Nyelvemet érdekeled,
Mellyet gyengén eresztget fel
Emésztődő kebeled.
Ha suly, vagy fog fájás kínoz,
Vagy ha állott viz dagaszt,
Szivemnek vidámulást hoz
Füstöd, 's tsillapítod azt.

Ha meg lepi a' bú' terhe
Másként vidám szívemet,
El üzöd azt te egyszerre,
'S vissza hozod kedvemet.
Édességet adsz nyelvemnek
His emésztődő Alak!
Azért téged Hedvesemnek
Halálomig tartalak.

SEBESTYÉN GÁBOR.

V. M - H O Z.

Élni szeretsz; 's örömet másoknak is élniek engedsz;
Tolladnak Te is így ön magad ellene vagy.
Verseket irsz, mellyek rakvák sok féle hibákkal,
'S széltibe gúnyolod a' mások erőtleneit
Jól értünk! nem azért fedezel fel akarmi hibát is,
Hogy gúnyolj, hanem azt, lássa 's kerülje kiki,
F.

R e j t e t t S z ó k.

Mi az? négy betüből álló teste vagyón,
A' vízbe jól úszik el akad a' fagyon.
Első 's végső tagja, ha köszön Ándrásnak
Nem lesz mindjart kedve a' Szegény Birkásnak.
A' két végső tagja útaban siettet,
Fordítsd meg az egészt elől áll egy Nemzet
M á s.

Öt betüből áll az egész szó, a' mellynek
Kedves az illatja, 's ékessége melynek.
Két végső tag nélkül az egész szó hárma,
Olyan dolog, mellynek fején ember jár ma.
Ellenben az egész két végső tagjának
Öszve tételéből lesz étke marhának

POLGÁRY JÓSEF.

BÁNATOS KÖNNYCSEPPER

Nagy Szalatnyai Sz. Báró Fischer István Egri
Érsek Ő Excellentiája hamvaira.

Ditső engedd meg szent poraidra hogy
Önthessem méltó könnyeim árjait
A' többi illy fájós elested,
Kinos ügyén zokogókkal, én is.

Léted Felséges volta Hazád egén
Mint egy sok század ritka hozotta, 's ki
Tudhatja hány évekre el bujt
Üstökös? A' te Nemes Hazádnak.

Szentelt nagy Lelked, bár az idők zajos
Hullámi trónkat porba tapodnak, és
A' sziveket majd tsak habozni
Héntetik; állva marad; — Hazája'

És egy Urának Híve örökre. — Haj!
A' meg nem tsalt Hít, drága szemérem, és
A' pusztá menyből jött igazság
Vajha találják illyet! Világos

Oltárán temjént áldozá Néked is
Nagy Fischer, hajdan Roma, ha a' magas
Ég téged elvonván Hazánktól
Virtusokat köszoruzni szokta

Éltének nyujtott volna. — Ditső Neved'
Sem érczet rágó durva időfolyat,
Sem a' kaján 's sáppadt irigység
Nem borítandja setét homályba

Pannon léteig. A' Haza embere
Igy nyer borostyánt. Holta után is él
A' századok bús omladékin
A' miben élni szokott örökké!!

LENGYEL MIKLÓS

O D A

VII. dik Pius R. Pápa Hamvaihoz.

Mikor született nemzeti Dütshalom
 Tízimű vidéken, Romai Fő Papunk
 Már akkor *Europát* viszályos
 Öszve riadt zivatar terité.
 Halkal ki tetszél mennyei rendelés
 Szerént Világunk színire fel hatott
 Nagy Tüneményeknek derültebb
 Fémlete, ah ragyogó Teremtés!
 Mint fellegeknek szét — veretett dirib
 Darab csoportban lett futosási közt
 A' Hóld emelkedvén Egünkre
 Lássan idebb, meg idebb közelget;
 Miglen viradtig harmatos ömletén
 Utánna a' nap fel kerekített
 Egyben lehellések szelével
 Tiszta világra hevült karámját:
 Horánt ki fejlett láng észed inhlete;
 A' Grófi Nagyság *Chiaramonti* - ház,
 Szívédhe öntötték — Tökéllet;
 Jó; Kegyelem; Szeretet' Betsültét;
 Ugyan, kiből több fényt az Apostoli Lét;
 Igaz szelídség; jókori oktató
 Bánás; ugyan mellyik személyben
 Párodát a' mi üdönk találja?
 Egyházi rendű Szent Benedek nevét
 Disszel tetézt Szerzetesek nyerek
 Hozzájok állásod' közöttök
 Híred elő viteté Apátság:
 Ott *Párma* Bölcsét *Róma* az Isteni
 Fontos Tanító székebe tisztele:
 Hol Földid, a' boldog Szarándok
 Pápa, Pius Hatodik magasztalt.

Majdan *Tivolban* Püspöki nyert süveg;
És Hárdinális tzi mere ékezett

Imóiban a' fényes Megyének

Pásztori botja jutott kezedre —

Hormányod üzven a' Tudományi Szesz
Illattal, Elméd híre ki terjede,

Jótettel áldozván *Imolnak* :

Héj, Te magad fizetéd adóját!

Azokhoz úgymint bőv könyöröltes;

És hirdető Szent Péteri ajkaid

Szóllalva könnyítéd nyomását;

Türtt bajokat fedezéd Segéddel.

Mind Attya, mind Fő Papja tehát valál

Azon vidéknek; mind viseléd ügyét

Hallotta szádból a' Leventés

Frantzia, benned ölelt Heresztény

Egyházi Fémlést; a' mire szem fülelt —

Midőn *Velenczén* tartata Pápai

Concláve - választas; Érántad

Leg sikeresb ügyelettél éle! —

Am Téged is Nap fényre repült Sasunk

A' bús halálnak mérge nyomodban értt,

Héjjába Szentseggel fedettél!

Nyóltzvánodik korodon ragadt el;

Elment Atyáink égi nyomán oda,

Hol a' dicsőült Lelki sereg lebeg :

Dolgának Istentől jutalmát

Várja örök koszorús fejével.

Tekénts le önnét Lábad alatt zavart

Földünkre; kérjed szánakodó szavad

Hangjával áldott Alkotónkat;

Hogy szemeit mi reánk eressze !!!

PERECSENYI NAGY LÁSZLÓ.

F E L T É T E L.

Szív megesve megyek vissza
Vidékjébe Somogynak
Könnyeim mind el fogynak
E' föld őket meg issza.

Nintsen Klára — ne is legyen
Senki is ő kivüle
Hedvem érte hevüle
Más abból részt ne vegyen.

Egy szív van tsak kebelemben
Egy szív sokért nem verhet
Akár milly sorsot nyerhet
Másnak nints hely szivemben.

Áldás rátok Keménesi
'S Győr vidéki határok
Röztetek már nem járok
Szív a' magányt keresi.

Boldog Egék! szándékomban
Legyetek segítségül
Nyujtsatok nékem védül
Erőt illy magányomban.

Majd ott a Somogy vadjában
Harmatoktól öntözött
Sűrű ligetek között
Foggyon éltem magában. —

CHLOE KIVÁNSÁGA.

Filoe:

Böls vagyok, tapasztalásom
Szerént érzem nintsen másom.
Mindenekben jártas vagyok
Gondolatim szépek 's nagyok.
Sok már a' mit próbáltam,
Meséket is tsináltam.

Értem az ó 's új nyelveket,
Minden szép mesterségeket.
Chloe te ezt jól hallottad,
Még is mindég azt mondottad
„Akar mi 's hová legyek
Filoehoz, nem megyek.„

Chloe:

Légy böls tudós 's tudj nyelveket,
Tsinálj meséket verseket,
Tudj minden philosophiát
Az ó 's az új Historiát
Akár mi 's hová legyek
Ugyan hozzád nem megyek.

A' te minden nyelveiddel
Tudós mesterségeiddel
Nékem — bár mint mulathatnál —
Tudod még sem használhatnál.
Légy fiatal Filoe!
'S így tiéd leszen Chloe.

M Á R T H A.

Egy gazdasszonyt láttam — hol? már jó szerével
El felejtém nem is szolgálók nevével.
Még is hogy Irásim' Musám széljel járta
Keresztneve neki, úgy találta : Mártha.
Ez a' többek közzül, hogy egyszer mosatott
Mosónénak asszonyt hármot is hivatott.
E' mellett maga is gyorsan fel öltözött
Tsizmát húz — forgódik mósónéji között.
Mos - mos - és lotsolja el a' vizet széljel
Ugy tesz, mintha úgy tett volna egész éjjel,
De alig szappanzott meg másfél keszkenőt
Már is dötzögteti a' tél hidegje őt,
Már is eszi a' lúg erősen kezeit,
A' gőzölgő pára el rontja szemeit,
Bé fut és ott hagyja a' szennyos ingeket,
Hogy nem szappanozza biz ő már ezeket
Bé fut panaszkodik; fáj a' keze nagyon
Ennyi sok mosástól ezer baja nagyon.
Nem tsuda — mert a' ki esmerte ezt várta
Igy szokta végezni minden dolgát Mártha.
Leg elsőben kapja de alig kezd hűle,
Már is tsemerjével teli van kebele.

FÁRNEK DÁVID,

AZ ESZTENDŐ UTOLSÓ ESTVÉJÉN

Barátomnak.

Csak egy két óra még — hív Barátom!
Sőt már csak igen kevés perczenetek —
Ezek is hamar repülő tünetek,
'S az új évet már majd jelen látom,

Be-telt esztendőnk majd végkép búcsút mond
Az örök idő Oezeánjában
El enyészve — hah mennyi szorgos gond
Gyötört, tudod ennek le folytában!

Im el tűnt, mint Iszter' tág öblében
Az egy más után el úszó hullámok,
Vagy a' szívet csalgató hiú álmok
Morfeusnak setét rejtekében.
Csak egy perezenetet sincsen hatalmunk,
A' gyorsan el szárnyallott évekből.
Bár mintepedve vissza varázsolnunk
Az örökre el enyészettekből!

Csak e' le folyt év is mennyit másolt
Naponként, még ifjú valónkban
Midőn sorsunk az el mulandókban
Változva, kegyes, vagy mostoha volt!
Vesződni hagyá bajokkal lelkünket,
Hogy jobb szerencsénkben ne kérkedjünk;
De ismét meg törlé ki sirt szemünket,
Hogy fájdalminkban el ne csüggedjünk.

Tudok olyant, kinek hív kebléről
Az imádott Hedvest el szakasztotta,
A' sebhedt szívet vérrel izzasztotta,
'S csak lelkét nem dúlta ki helyéről.
Ezerképen gyöttrött, mellyel andalgott
Heresve az el repült nyugalmat.
Hol mások enyhületet lelnek, ő ott
Csak újabb kínt lelt, 's nagyobb fájdalmat.

Camilla, a' szelid Hegyek remek
Alakja, csak egyetlen ön nemében,
Tövis sok Ifjak meg bájlott szívében,
Hiért versent égtek a' szerelmek:

Ezen le folyt Évnek bús haladtában,
Ah bizván egy álnok szeretőben,
Meg vesztegetve kedves mivoltában,
Már kinq hamvad a' gyász temetőben!

Mint a' Május félig nyílt rozsája
A' harmaton édes illatot hintve,
Minden szívet hódítólag érintve
Mosolyga Camillánk kegyes szája:
De a' pokol nemzette undok, 's bűja
Hitszegő fertelme mocskolta bé,
El hullott — ah el — becses koszorúja,
'S a' remek Camilla nincsen többé!

A' szabadság' arany czímje alatt
A' meg hasonlós' lelke zászlót emelt,
'S zúr, zavar közt dúlta a' Spanyol kebelt,
Míg e' múlt Év rajta! búsan haladt:
Ezer kétségek 's bajok közt merengve
Kiki önnön magával küszködött,
Míg a' fel zajdúlt Hazában kerengve
A' bomlás' vad szelleme dühödött.

Barátom! nem de mi boldogabbak
Vagyunk ezeknél? Velünk még sem bánt így
A' múlt év; reánk ama veszett mirigy
Nem ragadt 's kebleink nyugodtabbak —
Óh áldjuk tehát kegyes Teremtőnket.
Magos trónusához emelkedve!
'S ezen reánk viradt újabb évünket
Éljük a' Hazának vetélkedve.

Hí tudja majd meddig kedveznek még
A' Párkák bizonytalan életünknek?
Csak azt látjuk, millyen sietve tűnnek,
Heves Napjaink, 's hogy közel a' vég.

Istennek, és fel serkent Nemzetünknek
Élni, halni, buzgón serénykedjünk;
Ne szünjön heve ügyekezettünknek,
'S a' setét jövődön ne törődjünk.

GÁSPÁRY FERENCZ.

EPIGRAMMA AZON KÖZMONDÁSRA;

Nem mind arany, a' mi fenylik.

Bár az egész környék Hrézusit vizsgálom],
Egy sem olly nagy Úr, mint *Bottis*,
Nála mind azt, a' mi módi, fel találom,
Az adósságot is: —

HALUBKA PÁL,

A' BÁNATOSZLATÓ POHÁRNOK.

Anakreon.

Bú 's gond között merülve
Lepett az Esti - hajnal;
Csurogtak arczaimról
Rüzdő szorongatások
Csikarta izzadási,
'S feszült ölem bajától
Már már hasadni ként'len.
Ah! 's im bejön Szalie
Mosolygó pillanattal,
Hattyú kezébe nektár
Pohárt kínál reám ő,
'S a' bánat oszlató bor,
És a' szelid hunyorgás
Előtt, repülve távoz
Ön terhe bánatomnak.

A' MEG OSZLOTT SZERELEM.

Anakreon.

Ah égek Lollim érted
'S alig bírok magammal,
Ha barna fürtöd ajkam
Körül lebegve illet.
Ha karjaid bilincse
Nyájas szorongatással
Simitva fűz magához. —
De érted is Melitta
Égek szelid Leányzó!
Hevülve — drága lélek —
Szeretlek, 's égek érted;
Ha szög hajad szememre
Csókok között lebesget,
'S áléltekintetedbe
Szerelmed ömledésit
Hámozni látom, 's ajkad
Réam simúl akartlan.

Ah érted is hevesbben
Égek szelid Melitta.

SZERELMES PÖRLEKEDÉS.

Anakreon.

Isten veled Emelka!
Örökre távozol már.
Nem álhatom ki többé,
Csapongó érzeményed
Nem halhatom hitetlen
Szerelme csalfa báját

Emelka csapdi ajkán,
Mert másra is simúlnak
Sziren szavad szerelmi,
Holott nekem fogadtad
Csak énnékem hitetlen! —
Nem láthatom midőn más
Szemébe intekedve
Bájos hízeltkedéssel
Csak engemet nevetsz ki,
Ah tegnap is veréjték
Csurgott le arczaimról.
Midőn Melin kezéből,
A' Táncz alatt fogadtad,
'S hevült öledbe rejtéd,
A' szép virág bokort. Jól
Láttam minő mosollyal
Susogtatok kar öltve,
Ah ezt nem álhatom ki
Örökre távozok már
Csalárd Leány örökre,
Isten veled Emelka!

De jaj szemed sugára
Le sujtva tart előtted.
Intesz talán Emelka?
'S könnyezve vonsz magadhoz?
Angyal! rabod megintlen
Engesztelést könyörgve
Forrón szorít öléhez.

VÁSÁRHELYI JÁNOS.

HALDOKLÓ BARÁTOMHOZ.

A' bú halandó társom! igen gyötör,
Baráti szívem zúzva sohajt, midőn
A' morcz halálnak porba rokaszt
Mindeneket le verő dagálja.

Fáj oh! — de nincsen haszna, erős kehelyt
Mért ránk Teremtőnk szent keze, mellyet is
Ki kell üritnünk, 's e' szarándok
Pálya piacsz be tevődik egykor.

Csak vivj; utolsó harczodat álld ki most.
Már több veszélyek' menyköve nem dörög
Füledbe, lelked szárnyra kelvén
Mennyei fény' özönebe fürdik.

LANTOMHOZ.

E' bogas tölgynek mohosult tövében
Lengjen a' rétről lebegő kis álom
Lantom! el fáradt hurodon vidámabb
Hajnal eredtig.

Én is itt hajtom fejemet le csendes
Álmokat várván kí sirott szememre.
Itt ragyognak rám sok ezer világi
A' magas égnek.

'S hogy ha tán lelkem' hüvelyét hevében
A' halál széllal szakogatja, halkal
Nyögj fejemenél míg tetemimre bukkan
A' ki zokogjon.

Oh nehéz kínok' sokasága! mindég
Rázod a' vétkes kebelek' rugóját.
Rettegünk a' sír' fenekére vágó
Óra ütéstől.

NÉMETH JÓSEF.

NEMES SZABAD H. BÖSZÖRMÉNY VÁROSÁ-
HOZ FŐ TISZTELETŰ NAGY ISTVÁN ÚR
GENERALIS NOTARIUSI HIVATALRA LETT,
VÁLASZTÁSAKOR

Nemes Böszörmény Városa sok dэрék
Egyházi szolgák lakhelye! Erdemed'
Érezd, midőn kedvelt Papodnak
Tiszteletét nevedni látod!

Hajdan szerentséd volt vala Sámuel*
Fő Pap koráig hallanod, a' kinek
Itt végezödvén hasznos élte,
Hült tetemít fedezik határid:

Innen repült el; messze határokig
A' sok virágot, s füveket észmerő
Nagy Pap** 's rakott méhmódra úgy jött
Végre becses kebeledbe vissza:

---

* Néhai b. e. Superintendens Fő Tiszteletű Vecsei
Sámuel Úr értetődik, a' ki egész Papsága idejét
Böszörménybe töltötte el, és 1806 dik eszt. mint
Superintendens itt halván meg: itt temetődött el.

** Néhai b. e. Generalis Notárius és Esperest Nagy
Tiszteletű Diószegi Sámuel Úr, a' ki nagy papi
talentomai mellett, nagy Botanicus volt, itt Bö-

Ezek nyomában faradozik nemes
Munkálkodással nagy Tudományiról
Svivet ható 's buzgó tüzeről
Mostani esmeretes Tanítód *;

Hinek hajóját még ez előtt kevés
Idővel egy szél lengedezés vivé
Az érdem útján a' Nagyobbak'
Röz haszonért evező sorába, **

Nyomos haladtát látta, az érdemet
Betsülni tudó érdemesek' szémé
Ismét nagyobb Tisztséget adtak
Bölts, okos, írni tanúlt kezére ***

Repülj! szerentsés útnak eredt Hajó!
Kisérd soká fő Ésaiásodat ****
Jésus kitsiny bárkája egyik
Fő hatalommal Igazgatóját;

Ne félj hajódnak súlyedezésibe!
Melletted ott lesz bölts evezésivel
Ama tapasztalt Nagy Hajós is *****
A' ki ez érdemet által adta.

---

szörménybe végezvén Rectorságát, innen ment
ki Academiákra, és onnan vissza jöven, itt is idő-
vel 10 esztendőig nagy kedvességű Predikátor
volt.

- * Nagy Tiszteletű Nagy István Úr.
- Még csak a' múlt 1822-dik esztendő Januarius Hó-
napjában tevődött a' Tractuson] Assessornak 's No-
táriusnak.
- E' folyó 1823-dik esztendőben Aprilis 19-kén Gene-
ralis Notáriusnak választódott.
- Mostani Superintendens Fő Tiszteletű Budai Esai-
ás Úr értetődik.
- Nagy Tiszteletű Esperest Földvary József Úr, a'
ki Generalis Notáriusnak el választódott de gyen-
gélkedő egészsége miatt fel nem vállalta, 's új-
ra voksoltak.

Evezz közöttünk hív Palinurusunk!
E' nagy világnak zűr zavaros vizén
Sokáig és szent útaidban
Oh ne találj soha ütközőre!

Jmé Böszörmény Városa, a' nemes
Öröm' tüzetől éledez, és betses
Élted határát messze tenni
Népe javára velem szeretne;

Úgy van! 's midőn majd Égre emelkedő
Buzgólkodással mennyei Pásztorod
Áldásait kéred reája
Majd az egekre ez így kiált fel:

Lelkeknek Attya! Lelkéket éltető
Hív Pásztorunknak nyújtsd betses életét,
Hogy jól vezérelhesse nyájját
Mennyei tzelja felé sietni;

Túl e' világnak tengerein kies
Hozzád vezérlő útaidon vigyed
Ama dicső fényes Világba,
'S nyert koronát tegyen ott fejébe.

* * *

Nemes lakó hely! szent Hited és szabad
Kis Társaságod, hív Fejedelmeid
Alatt, virágozzon sokáig
A' Magyarok 's Nemesek sorába!!!

FILOCZI PÁL.

A' SZÉP NEMHEZ

Egyet mondok én tinéktek
Ti szép 's elmés Asszonyok!
Semmi virtus, ha szépségtelk
Férjfi szívet hamar fog.
De egy fogolyt úgy tartani
Hogy szeressen az lenni.
'S ki se tudjon óhajtani:
Több mesterség meg tenni.
Egy rabot tarts; 's úgy birjad azt,
Hogy míg ő él, el ne szalaszd;
Ha [nem tudod, békét hagyj!
Boldogtalan személy vagy.

SZETSÖDY JÁNOS.

THAISZ ÉS BENCZÉDI.

Benczédi:

Láttassad versem, mert máskép tűzbe hagyítom.

Thaisz:

Bátran — mert versed égni, nem élni való: —

FÁRNER DÁVID.

A' 63-ik lapon álló Rejtett Szó meg fejtése:

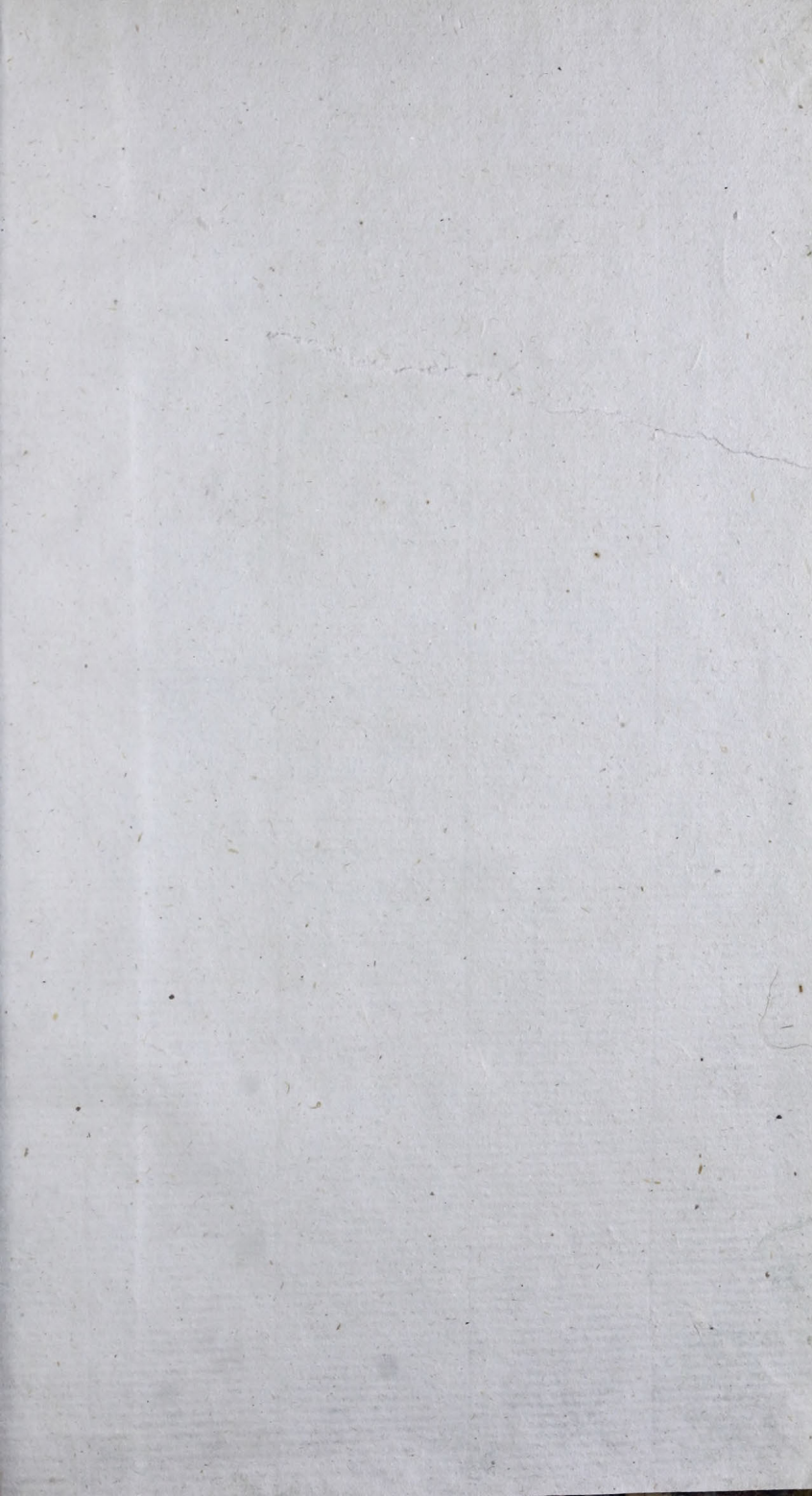
Lép - cső. Lépcső

A' 176-ik lapon álló Rejtett Szók meg fejtése:

Háló. Szegfű.

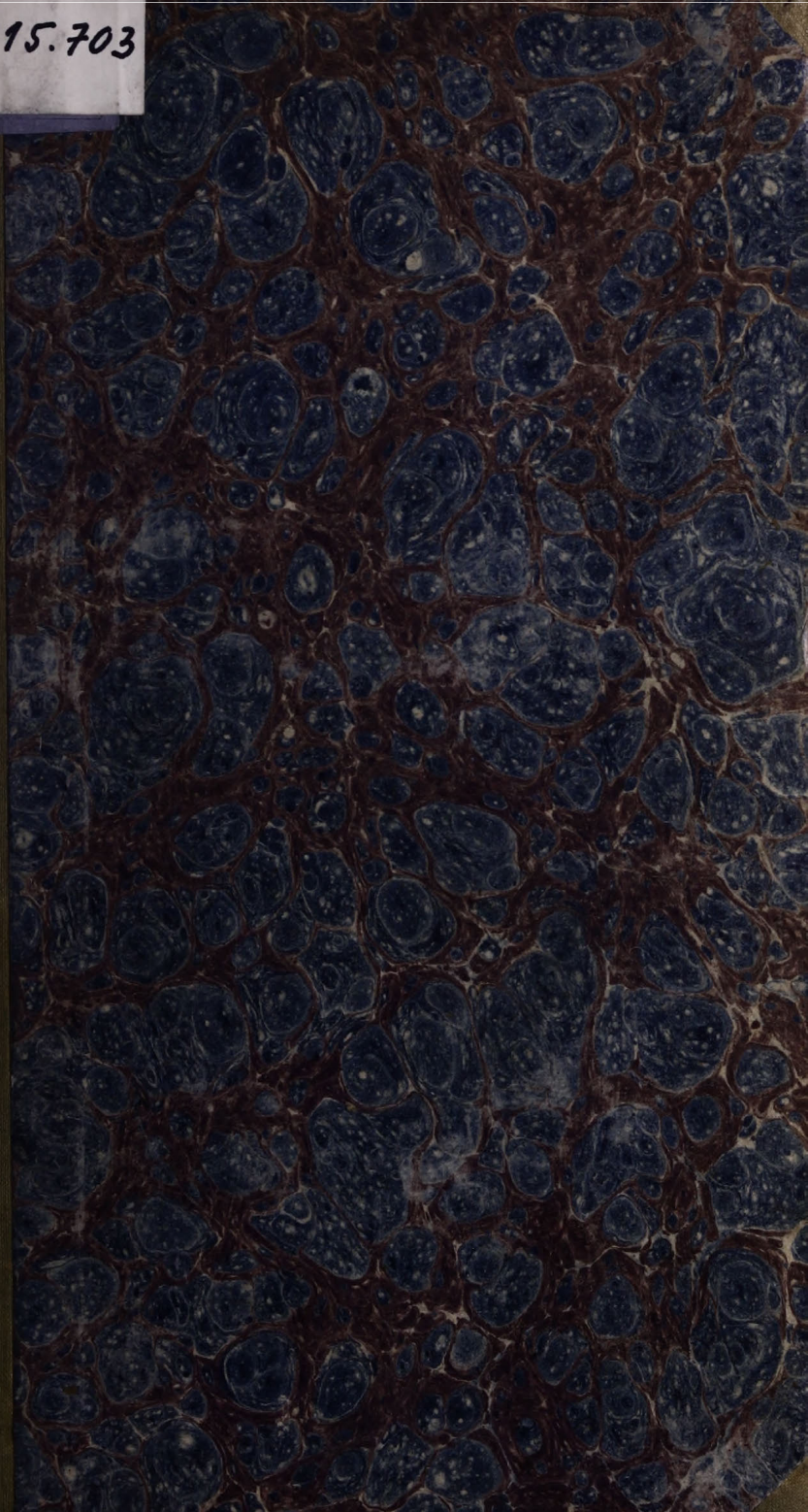

315.703

Foly.Ujs. O.

16.

24.

